

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga čisto 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2455; Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ker tiskarne v ponedeljek ne delajo, izide prihodnja redna številka »Jutra« v sredo. Ponedeljsko »Jutro« izide kakor navadno. Dobili ga bodo na ogled tudi drugi naročniki »Jutra«.

Nova napetost med Nemčijo in Poljsko

V zvezi s petkovim odgovorom nemškega kancelarja Hitlerja amerišskemu predsedniku Rooseveltu spada nedvomno med najpomembnejše dogodke v sedanjem mednarodnem razvoju odpoved nemško-poljske nenapadalne pogodbe z dne 26. januarja 1934. Odnosi med Nemčijo in Poljsko stopajo s tem v povsem novo razvojno dobo. Računati je treba, da bo prva posledica poostreženosti med obema državama, kar pač ne bo moglo ostati brez vpliva na splošni mednarodni položaj.

Že precej časa sem so se nemški listi pritoževali, da poljski vladni krogi ne razumejo ali nečejo razumeti duha prijateljske pogodbe, ki jo je leta 1934 sklenil z Nemčijo maršal Piłsudski. Tudi polkovniku Becku, ki je bil vse do najnovejšega preokreta v srednji in vzhodni Evropi glavni nosilec politike sporazuma z Nemčijo, so očitali, da se je izneveril duhu pokojnega maršala. Te kritike nemškega tiska so se pojavile najprej v zvezi z znanimi mobilizacijskimi ukrepi Poljske, nato pa še v povečani meri po Beckovem londonskem obisku, katerega rezultat je bila sklenitevčasne pogodbe o medsebojni pomoči med Anglijo in Poljsko. O nemško-poljskih odnosih je končno avtoritativno spregovoril tudi glavni organ narodnosocialistične stranke, »Völkischer Beobachter«, ki je pojasnil vzroke poljske mobilizacije, ko je v treh točkah obrazložil nemške zahteve proti Poljski. Te zahteve so se nanašale na Gdansk, nemški prehod preko poljskega koridorja in ureditev manjšinskega vprašanja.

Kancelar Hitler je v svojem petkovem govoru potrdil te navedbe in kakor poprej listi je tudi on očital poljski vladi, da je sistematično kršila nemško-poljski sporazum. Še posebej je pripomnil, da je Poljska prekršila duha te pogodbe zlasti s sklenitvijo obrambne zveze z Anglijo, češ da je ta pogodba pustila nedotaknjene samo one poljske obveze, ki jih je Poljska že do tedaj imela, tako na primer njeno zvezo s Francijo, dočim glede novih pogodb ali obvez Poljski ni več imela svobodnih rok. Zato smatra Hitler, da je Poljska z zvezo z Anglijo enostransko kršila svojo obvezo napram Nemčiji in da zato nenapadalna pogodba ne obstoja več. To stališče je nemška vlada že med Hitlerjevim govorom uradno sporočila poljski vladi.

Obenem z odpovedjo pogodbe iz l. 1934 je Hitler ponovno postavil še znane nemške zahteve glede vključitve Gdanska v Veliko Nemčijo ter glede eksteritorialne cestne in železniške zveze Nemčije preko poljskega koridorja z Vzhodno Prusijo. V zameno je Nemčija pripravljena priznati Poljski vse njene gospodarske pravice v Gdanku s svobodno luko in svobodnim dostopom do nje, priznati meje med Nemčijo in Poljsko kot dokončne ter skleniti s Poljsko pogodbo o nenapadanju za dobo 25 let. Nemčija, Madžarska in Poljska naj bi končno sporazumno jamčile neodvisnost Slovaške.

Kakor je izjavil Hitler, je Poljska te zahteve odbila, ko so ji bile pred mesecem dni prvič uradno sporočene. Pristala je samo na pogajanja o spremembi ustave mesta Gdanska v tem smislu, da bi se izločilo Društvo narodov, da pa bi se današnji mednarodni položaj Gdanska ne spremenil. Glede zahteve po nemškem koridorju skozi poljski koridor so Poljski pripravljene razpravljati o čim večjem olajšanju nemškega tranzitnega prometa, odklanjajo pa vsako odstopitev ozemlja.

To poljsko stališče se je nekaj dni pred Hitlerjevim izjavami jasno odražalo iz pisanja vseh poljskih listov kar priča, da so bile nemške zahteve v Varšavi že splošno znane. Posebno pozornost je vzbudil članek vladne »Gazete Polskiej«, objavljen dne 26. tega meseca in naslednjega dne, torej tik pred Hitlerjevim govorom, ponatujen v vseh poljskih listih. Članek dokazuje, da je Nemčija bila tista, ki je prva prekršila pogodbo iz leta 1934 z obkroževanjem Poljske po Monakovu. Nemški listi so ta članek tudi že pred Hitlerjevim govorom posneli skorobesedno, zavračali pa so ga samo v ostrih odklonilnih naslovih brez daljših komentarjev. Članek ne izključuje možnosti sporazumne ureditve spornih vprašanj med Nemčijo in Poljsko, pripominja pa glede posameznih problemov med drugim: Poljska je za ureditev gđanskega vprašanja postavila že pred časom predloge, ki upoštevajo no-

Mednarodni položaj se ni spremenil

Skoro vse sodbe o petkovem Hitlerjevem govoru se strinjajo v tem, da Hitler ni podrl za seboj vseh mostov, da pa se napetost tudi ni v ničemer omilila

London, 29. aprila. AA. (Reuter). Po zrelu proučevanju mislijo britanski krogi, da predstavlja Hitlerjev govor izjavo, ki pušča položaj v marsičem nespremenjen. Nekateri izjavljajo, da ta govor ni zaprl vrat za pogajanja.

V Londonu demantirajo glasove, da bi bil Neville Henderson dobil nalog, da zahteva sestanek z Ribbentropom, da bi se proučili nekateri deli govora. Prav tako naglašajo, da je poljsko stališče do nemških predlogov ostalo nespremenjeno. To stališče nikakor ni odvisno od britansko-poljskega dogovora, ker je bil ta dogovor sklenjen, ko je Poljska že zavzela svoje stališče do nemških predlogov.

Tudi večina londonskih listov misli, da Hitlerjev govor ni mnogo spremenil položaja. Drugi pa sodijo, da je tisti del govora, ki se nanaša na Poljsko, zelo pomemben. »Times« podčrtava, da je ključ za razlago Hitlerjevega govora morda tisti pasus kjer trdi, da ni ničesar ukenil, da bi kršil tuje pravice. »Daily Telegraph« piše, da je po Hitlerjevem govoru mednarodni položaj natanko na isti točki kakor poprej. Ta govor ne odkriva pravih namenov nemškega voditelja. »News Chronicle« pa poudarja, da zavzema Hitler nasproti Poljski takšno stališče, kakršno je prej zavzel nasproti ČSR, hoteč jo osamiti. Dalje ugotavlja list, da odpira Hitler vrata pogajanjem.

London, 29. aprila. br. Včerajšnji Hitlerjev govor je danes glavni predmet razgovorov angleških političnih krogov, kakor tudi komentarjev angleškega tiska. Prva izjave, ki so bile podane v odgovornih krogih, se nanašajo na strah, ki ga je Hitler izrazil pred obkolitvijo Nemčije. Angleški odgovorni krogi naglašajo, da Nemci pač nimajo razloga za take bojzani. Angleži Nemcev ne sovražijo. Če bi se Hitler v resnici bal obkolitve, bi mu ne bilo nič lažje, kakor doseči, da angleška vlada poda vsa jamstva za nemško varnost. Listi poudarjajo v svojih komentarjih, da Anglija v svojih vojaških pripravah ne sme niti za las popustiti.

Mirna francoska presoja

Pariz, 29. aprila. br. Francoska javnost je tudi ob Hitlerjevem govoru zavzela taktiko, ki jo je opaziti že vse zadnje tedne, odkar se je položaj tako zaostril. V zavesti, da je Francija pripravljena na vse, zaupajo ljudje vodstvu države in francoski vojski ter v nasprotju s svojo nekdaj navado prav malo debatirajo in ugibajo. Tudi Hitlerjev govor ni vzbudil posebne senzacije. Listi ga komentirajo razmeroma kratko in v glavnem samo opozarjajo na njegove najvažnejše točke, zlasti na odpoved pogodbe z Anglijo in Poljsko. Obe odpovedi označujejo za enostranski in neutemeljeni. Večina listov je tudi mnenja, da so bila Hitlerjeva izjavljanja bolj mirna in popustljiva, kakor je bilo pričakovati. Hitler za seboj ni podrl mostov, tako da si je še vedno pustil prosto pot za pogajanja.

Poljaki odklanjajo nemške zahteve

Popolna enodušnost v tisku ne glede na vsmerjenost

Varšava, 29. aprila. AA. (Pat). Vse poljsko časopisje je enakega mnenja o Hitlerjevem govoru, kakor tudi o nemških predlogih in o enostranski odpovedi poljsko-nemške pogodbe. Če je v pisanju posameznih časopisov sploh kakšna razlika, potem se ta razlika kaže edino v tonu, v katerem so pisani komentarji. Vsi listi poudarjajo netočnost nemških trditev in ugotavljajo, da Poljska ne bo prenesla nikakega ogražanja svojih življenjskih koristi, želi pa si obnove dobrih odnosov na novi podlagi, ki odgovarja poljskemu narodnemu ponosu. Poljska ne bo popustila pod nobenim pritiskom.

Poluradna »Gazeta Polska« pravi med drugim: »Metode, ki jih žele izvajati pri Poljski, bo vsak Poljak odločno odklonil.« List še opozarja, da je dal pobudo za ureditev razmerja med Poljsko in Nemčijo maršal Piłsudski, ne pa kancelar Hitler. Nato nadaljuje, da je Poljska slej ko prej pripravljena k pogajanjem, da pa so pri tem »izredno važne metode,

vi položaj, s čimer je šla v svoji dobri volji zelo daleč. Enostranske rešitve tega vprašanja pa Poljska ne more nikdar sprejeti, ker bi bila v nasprotju z njenimi življenjskimi interesi. Nikdar ne more pristati na to, da bi njen življenjski prostor postal samo dopolnilo nemškega življenjskega prostora. Pogodba iz leta 1934 ni mogla spremeniti poljsko-francoske obrambne pogodbe, toda tudi med poljsko-angleško in poljsko-nemško pogodbo ni nobenega nasprotja. Ako bi temu ne bilo tako, bi pogodba iz leta 1934 pomenila okrnitev poljske suverenosti in diplomatske svobode. V ostalem pa je znano, da so se tudi »Nemci vezali z Italijo in Slovaško s pogodbami, ki gredo najmanj tako daleč kakor poljsko-angleška pogodba.«

Ta članek je izšel, kakor rečeno, v

Ogorčenje v Ameriki

New York, 29. aprila. br. Ameriški tisk s katerim je Hitler odgovarjal na Rooseveltove predloge. Vendar meni »Newyork Daily News«, da je Hitler pustil za seboj odprta vrata, toda odprtina meri komaj 3 cm. Spričo tega je pričakovati, da se bo nemška politika tudi v bodoče razvijala po dosedanjih metodah. »Newyork Times« pravi, da si hoče Hitler ustvariti nov svetovni imperij. Opustil bo rasna načela in jih nadomestil z načeli o življenjskem prostoru. List beleži tudi stališče washingtonskih odgovornih krogov, ki so mnenja, da v Hitlerjevem govoru ni skoro ničesar, kar bi moglo služiti za kakršnokoli osnovo novih pogajanj.

Angleški dominioni

London, 29. aprila. br. Tisk v angleških dominionih je zavzel do Hitlerjevega govora povsem odklonilno stališče. Avstralski ministrski predsednik Menzies je danes izjavil, da mora z obžalovanjem ugotoviti, da je Hitler zamudil priložnost, ki mu jo je ponudil Roosevelt s svojo poslanico. Glede nemških zahtev do Poljske je naglasil, da tudi Avstralija vztraja na stališču, da se v nobenem primeru ne smejo realizirati s silo. Nihče Nemčije ne bo napadel.

V Kanadi so mnenja deljena. Vsi vladni listi odklanjajo Hitlerjevo politiko, nekateri drugi listi pa pravijo, da so Hitlerjeve izjave take, da lahko najde v njih vsak vse, kar mu je všeč.

Južno-afriški tisk naglašja, da je bil Hitlerjev govor namenjen nemškim ušesom. Kar pa se tiče zatiranja afriških ljudstev, bi se položaj prav v ničemer ne spremenil, če bi se Hitlerjeve zahteve po kolonijah izpolnile.

Nemška poročila o vtisu v Londonu

Berlin, 29. aprila. AA. DNB poroča iz Pariza: Francoski politični krogi se držijo skrajno rezervirano glede vtisa Hitlerjevega govora. Povsod govorijo o Hitlerjevem govoru. Splošno vlada prepričanje, da je Hitlerjev govor razčistil ozračje. Zdi se, da se proti vtisu, ki ga je govor napravil, pripravlja organizirana propaganda po karnah, restavracijah in ulicah.

Berlin, 29. aprila. AA. DNB poroča iz Londona: Chamberlain in Halifax sta se snodi sestala in razpravljala o vsebini Hitlerjevega govora. Ostali ministri bodo proučili ta govor za časa nedeljskega odmoru. Politčni krogi pričakujejo, da se bo v začetku prihodnjega tedna sestala vlada na posebno sejo, na kateri bo razpravljala o tem govoru. Uradni krogi še vedno nočejo dati o tem nobene izjave. Politčna javnost poudarja, da mora vsak priznati, da je Hitlerjev govor pustil odprta vrata vsem možnostim. Njegov govor ne pomeni niti malo poostrežen mednarodnega položaja, pač pa tem bolj nudi gotove možnosti za nova pogajanja med Londonom in Berlinom.

s katerimi se bo razpravljalo. Metode pritiska so obsojene v neuspeh. Kdorkoli želi govoriti s Poljsko, se mora odpovedati takšni metodi. Na vsak poskus nastopa s silo bo Poljska — kakor vsaka država, ki samo sebe spoštuje — odgovorila tako, kakor se na takšen poskus odgovori.

Berlinski dopisnik »Gazete Polskiej« pravi: Hitler ni povečal vznemirjenja v Evropi, pa tudi ni zmanjšal napetosti. Kancelar je likvidiral vse svoje mednarodne obveznosti, toda takoj nato je izjavil, da je pripravljen za nova pogajanja.

»Polska Zbrojna« glasilo poljske vojske, piše med drugim: Poljska je načelno pripravljena začeti nova pogajanja za mirno ureditev razmerja med Poljsko in Nemčijo, pod pogojem, da se bodo ta pogajanja vršila v mirnem ozračju in brez pritiska in groženj, tako da bodo upoštevane koristi obeh strank. List ugotavlja v Hitlerjevem govoru razne netočnosti in pravi, da ni bilo glede skupnih poroštev

glasilo poljske vlade že dva dni pred Hitlerjevim govorom. Iz tega se da sklepati, da so bili na Poljskem že vnaprej pripravljeni na očitke, ki jih je potem v svojih izjavanjih nanizal kancelar Hitler. Tudi dosedanj poljski odmevi na ta izjavljanja se glase v enakem smislu. Vsi zlasti odločno odklanjajo očitke, da bi bila Poljska kršila svoje pogodbene obveznosti napram Nemčiji.

Kakor torej vidimo, si stališče Nemčije in Poljske stoddotno nasprotuje. Že samo to dejstvo priča, kako velika so navzkrižja med obema sosednima državama. Nemška odpoved pogodbe iz leta 1934 je prepad med njima le še povečala, pa se zato ne moremo čuditi, ako govore najnovejše vesti že o nadaljnjih mobilizacijskih ukrepih na Poljskem.

za Slovaško in glede 25letnega pakta nobenih nemških predlogov. Prav tako ne drži, nadaljuje list trditev, da bi kdo Nemčijo obkoljeval. Nasprotno, obkoljena je bila Poljska z dovršenimi dejstvi, ki so skalila ravnotežje poljsko-nemškega razmerja.

»Kurier Varšavski«, organ zmerne desničarske opozicije, piše: Poljski so že od nekdaj pokazali največje razumevanje za potrebo po dobrih odnosih s sosedji. V ta namen je Poljska doprinesla velike žrtve. Mi pa ne moremo sprejeti zahtev glede Gdanska in avtomobilske ceste.

»Dobri Vječor«, vladni organ smatra, da kancelarjev govor pomeni novo dobo v »vojni živce«. Toda poljski narod ima trdne živce. Naše meje varuje naša vojska, ne

pa pakti. Če Nemčija želi vzpostaviti dobre odnose z nami, se bomo mi tega samo veselili. Vsak pritisk pa bo naletel na naš odločen odpor. Ne bo padla na nas odgovornost za nadaljni razvoj poljsko-nemških odnosov.

Katoliški list »Mali Djenik« piše: Vsa poljska javnost je mirno sprejela Hitlerjev govor, s katerim je nemški kancelar odpovedal nenapadno pogodbo. Oni, ki jim je ta pogodba največ koristila, bodo občutili z bolelostjo njeno odpoved.

»Ilustrovani Kurier Cozience« veliki informativni dnevnik, ki izhaja v Krakovu, piše poleg drugega: Kancelar Hitler je osebnost obvestil poljsko javnost o neomajnem stališču Poljske do nemških zahtev,

Anglija se zaenkrat ne bo pogajala z Nemčijo

Na odpoved pomorske pogodbe bo odgovorila z zavrnitvijo trditev v Hitlerjevem govoru

London, 29. aprila. AA. Havas: V angleških diplomatskih krogih odločno zanikajo neke vesti iz Berlina, po katerih naj bi bila angleška vlada naročila svojemu veleposlaniku, da z nemškimi vodilnimi osebnostmi razpravlja o gotovih točkah, ki jih je Hitler omenjal v svojem govoru. Kar se tiče odpovedi pomorskega sporazuma, sklenjenega 1935 leta, je gotovo, da bo angleška vlada odgovorila na ta način, da bo zavrnila vse argumente, s katerimi je utemeljevala odpoved. Angleški diplomatski krogi posebno poudarjajo, da omenjena pogodba ne vsebuje nobene določbe, ki ne bi dopuščala enostranske odpovedi. Listi krogi naglašajo, da angleška vlada ne pripisuje odpovedi te pogodbe nobenega neposrednega pomena, ker odpoved sama ne more niti malo spremeniti razmerje sil. Veliko večjo važnost pripisujejo angleški diplomat-

ski krogi odpovedi nemško-poljskega sporazuma ter zavračajo nemške utemeljitve o obkoljevanju. Omenjeni diplomatski krogi ponavljajo, da bi bila angleška vlada pripravljena razširiti tudi na Nemčijo jamstva, ki jih je dala gotovim drugim državam za primer, če se boji, da bi jo kdo napadel.

London, 29. aprila. AA. (Reuter) Med tem, ko se zdi verjetno, da bo angleška vlada po redni poti odgovorila na nemško noto, s katero se odpoveduje pomorska pogodba iz leta 1935, in del sporazuma iz leta 1937, ni verjetno, da bi zdaj angleška vlada sprejela predloge, ki jih vsebuje za njni del omenjene note o tem, da bi Velika Britanija in Nemčija mogli začeti z naknadnimi pogajanj o pomorskih vprašanjih.

Italijansko službeno stališče

Rim, 29. aprila. AA. (Stefani). Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Hitlerjev govor je podčrtal realno stališče velikega števila tistih držav, za katere je Roosevelt zahteval poročila. Na vprašanje, ki jih je tem državam poslala Nemčija, je velika večina držav odgovorila, da se ne čutijo ogrožene in da niso dale pobude za Rooseveltovo akcijo. Zato se sme pobuda ameriškega predsednika smatrati, da je takšna, kakor se je zdela prvi trenutek, t. j. kot nov moment zaprek v mednarodnih odnosih. V nasprotju s tem je Hitler formuliral predlog, ki se mu mora priznati velika važnost. Izjavil je, da je pripravljen vsaki izmed držav, ki jih navaja Roosevelt, če to želi in če se s takšno željo obrne do Nemčije, dati takšno poročilo, kakršno je zahteval Roosevelt, pod pogojem, da bodo ta poročila vzajemna. Ta predlog, ki je popolnoma korekten, lahko samo pripomore k utrditvi miru in lojalnemu sodelovanju, to sta pa načeli, ki narekujejo politiko oziroma Rim-Berlin.

Ves Hitlerjev govor je bil dejansko obtožnica proti Veliki Britaniji, da vodi obkoljevalno politiko proti Nemčiji. Tako so odpadle premise, na katerih je temeljil pomorski dogovor iz leta 1935, in Nemčija mora odsej računati z Veliko Britanijo kot nasprotnico, če pride do kakršnegakoli spora. Toda Hitler upa, da se mu bo vendarle posrečilo preprečiti oboroževalno tekmovalstvo z Veliko Britanijo in je pripravljen začeti z njo novo razgovore na jasno določenem temelju enakopravnosti. Važna je tista točka v Hitlerjevem govo-

ru, ki se tiče razmerja med Nemčijo in Poljsko. Poljska ni pristala na nemške predloge o Gdanku in rajh je odpovedal dogovor s Poljsko, ki ga je sklenil pokojni Piłsudski. Tudi v tem vprašanju je Hitler izjavil, da je pripravljen pogajati se s Poljsko.

Hitlerjev govor bo imel na svetu kar največji odmev. Kar se Italije tiče, je ta govor ponovno potrdil nerazdružljivost vezi, ki družijo obe državi osi.

Tudi Madžari odobravajo

Budimpešta, 29. aprila. AA. (DNB) Madžarski merodajni krogi popolnoma odobravajo Hitlerjev govor, v katerem je odgovoril na Rooseveltovo poslanico. Z velikim zanimanjem so madžarski krogi sprejeli Hitlerjeve besede o izjavah rumunskih pooblaščenih krogov v zvezi s Podkarpatsko Ukrajino. Madžarski listi objavljajo Hitlerjev govor v celoti.

Po pisanju diplomatskega urednika madžarskega tiskovnega urada predstavlja Hitlerjev govor monumentalno delo, ki pušča odprte vse možnosti za mir. Hitlerjev odgovor na Rooseveltovo poslanico se popolnoma strinja z madžarskim stališčem. Madžarska in Nemčija sta postali žrtvi zaupanja v 14 Wilsonovih točkah ter sta položili orožje, kar je dovedlo do njihovi okrnitev. Tople besede, ki jih je Hitler naslovil na Madžarsko, govorec o njeni vlogi pri končni rešitvi češkega vprašanja so predmet pozornosti madžarskega javnega mnenja.

Pospešenje angleških pogajanj z Rusijo

Povratak Majskega v London — Prvi sestanek s Halifaxom — Moskva v načelu sprejela londonske predloge

London, 29. aprila. br. Ruski poslanik Majski se je snoč vrnil v London. Danes dopoldne je bil v Foreign Officeu in je imel z zunanjim ministrom lordom Halifaxom daljši razgovor. Kakor zatrjujejo poučeni politični krogi, je Majski sporočil Halifaxu še nekatera pojasnila ruske vlade glede ruskih predlogov za sklenitev angleško-ruske vojaške pogodbe za skupno akcijo proti kakršnekoli napadalcu. Zunanji minister Halifax je ruskemu poslaniku sporočil delno stališče angleške vlade glede ruskih predlogov, obenem pa ga je informiral o angleškem stališču glede na razne glavne momente iz Hitlerjevega govora.

Pogajanja z Rusijo in Hitlerjev govor bodo tudi glavni predmet razprav na izredni seji angleške vlade, ki je sklicana za ponedeljek.

Z zadoščenjem so v Londonu sprejeli na znanje, da namerava poljska vlada objaviti svojo diplomatsko korespondenco z nemško vlado ob priliki pogajanj za ta pakt. Poljski bodo s tem dokazali, da obveznosti, ki so jih sprejeli pred kratkim do Anglije za skupno obrambo proti eventualnemu napadalcu, nikakor niso v nasprotju s poljsko-nemško pogodbo.

Angleška vlada pa bo pripravila tudi vse potrebne ukrepe za primer, da bi morala že v kratkem izpolniti Poljski dano besedo.

Angleško-ruska pogajanja se sedaj naglo bližajo zaključku. Kakor vse kaže, se bo Rusija v resnici priključila obrambnemu bloku na osnovi angleške formule, da bi v danem primeru posega v evropski spor na neposredni poziv Poljske, odnosno Rumunije.

IDEALNO HITROST

PREDSTAVILJA »JUTROV« MALI OGLASNIK! DANES OBJAVI OGLAS, JUTRI DOBIŠ PONUDBE!

D A N E S

469

ponudb in povpraševanj!

Velesile posredujejo med Bolgarijo in Rumunijo

Prizadevanjem Anglije in Francije se je sedaj pridružila še Rusija — Potemkinovi obiski

Pariz, 29. aprila. b. O misli Litvinovega namestnika Potemkina v Sofiji in Bukarešti, kjer se bo ruski diplomat ustavil na svojem povratku iz Ankare, zatrjuje tukajšnji »Paris Midz«, da je v neposredni zvezi s prizadevanjem Rusije, da bi posredovala med Bolgarijo in Rumunijo glede bolgarskih zahtev v Dobrudži. V tem smislu sta v Bukarešti posredovali že Anglija in Francija, sedaj pa se je tej akciji pridružila še Rusija.

Potemkin je v svojem razgovoru s Kluzevanom na svoji poti v Ankaru svetoval bolgarskemu ministrskemu predsedniku, naj bi se Bolgarija za sedaj zadovoljila samo z delnimi rumunjskimi koncesijami, ki bi obsegala 10—15 bolgarskih občin v Dobrudži. Ker je tudi Turčija zelo zainteresirana na mirni ureditvi odnosov med Bolgarijo in Rumunijo, je zelo verjetno, da se bodo novi Potemkinovi razgovori v Sofiji in Bukarešti po povratku iz Ankare spet nanašali predvsem na to vprašanje.

Nenapadalna pogodba med Nemčijo in Rumunijo?

Bukarešta, 29. aprila. p. V političnih krogih pričakujejo na podlagi včerajšnjega Hitlerjevega govora, da se bodo takoj po povratku zunanjega ministra Gafencu v Bukarešto pričela pogajanja med Rumunijo in Nemčijo o zaključitvi pogodbe o nenapadanju.

Balkanska zveza je slej ko prej trdna

Bukarešta, 29. aprila. AA. Glede na vesti, ki so se razširile v inozemskem časopisu, čes da se Balkanski sporazum krha, list »Independence Roumaine« pobija vse te trditve in pravi, da je Balkanski sporazum soliden kakor je bil ob svoji ustanovitvi. Jugoslavija, neposredni sosed Nemčije in Italije, si prizadeva, da zagotovi varnost svojih meja s politiko iskrenega sodelovanja s svojimi sosedmi, kar je popolnoma v skladu s njenimi obveznostmi in težnjami. Balkanski sporazum se ni pridružil niti enemu bloku in se ne vmešava v noben spor, pač pa ga edino izključno na svoje koristi. Napadno je vsako takšno tolmačenje, čes da vsaka diplomatska delavnost posameznih držav z drugimi pomeni neko vrsto krhanja Balkanskega sporazuma.

Gafencu odpotoval v Rim

Rumunski zunanji minister se bo na povratku v Bukarešto ustavil še v Beogradu

Pariz, 29. aprila. AA. (Havas). Rumunski zunanji minister Gafencu je v družbi poslanika Tataresa obiskal dopoldne zunanje ministrstvo in konferiral z glavnim tajnikom ministrstva Légerjem. Ob 15. je imel poslednji razgovor z zunanjim ministrom Bonnetom. Pri tej priložnosti mu je francoski zunanji minister izročil veliki križ legije časti, s katerim ga je odlikoval prezident Lebrun. Ob 19.30 je Gafencu odpotoval v Rim.

Rim, 29. aprila. o. Jutri bo prispel v Rim rumunski zunanji minister Gafencu. Čeprav njegov obisk ne bo službenega značaja, mu vendar italijanski listi pripisujejo velik pomen. Pravijo, da bo Gafencu v Rimu informiran o rezultatu obiska madžarskih državnikov v Rimu ter jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića v Benetkah.

Soglasje med Francijo in Rumunijo

Pariz, 29. aprila. br. O Gafencovem pariškem obisku je bil nocoj objavljen komunikat, ki pravi, da so se ob tej priložnosti izprano obravnavala vsa vprašanja, ki se tičejo francosko-rumunjskih političnih in gospodarskih odnosov. Proučili pa so se tudi problemi v zvezi z običnim prizadevanjem za ohranitev miru. O priliki teh sestankov in razgovorov se je izkazalo, da se stališča rumunske in francoske vlade glede vseh aktualnih vprašanj popolnoma skladajo.

Visoki novi vojni krediti Italije

Rim, 29. aprila. br. Danes dopoldne je imela italijanska vlada daljšo sejo. Na njej so razpravljali o novih kreditih za narodno obrambo. O tej stvari je imel Mussolini predvčerajšnjim in včeraj na svojem posvetu v Roccii delle Caminate daljši razgovor z vrhovnim poveljnikom italijanske generalnega štaba in finančnim ministrom. Večji del novih kreditov bodo porabili za organizacijo obrambe civilnega prebivalstva proti letalskim napadom. Danes so bili objavljeni tudi novi podatki o proračunu ministrstva za letalstvo. Izdatki tega ministrstva bodo presegali dve milijardi lir in bodo za 900 milijonov večji, kakor so bili po proračunu za tekočo poslovno leto.

Ogromni izdatki Italije za letalstvo

Rim, 29. aprila. AA. (Havas). Danes je bil parlamentu predložen proračun ministrstva za zrakoplovstvo za leto 1939-40. Po proračunu znašajo izdatki 2 milijardi 190 milijonov lir, to je 900 milijonov več kot letos.

General Brauchitsch v Rimu

Rim, 29. aprila. br. Vrhovni poveljnik nemške vojske general Brauchitsch, ki je sredi odpotoval iz Berlina v spremstvu generala Toppelskircha in več drugih nemških generalstabsnih častnikov ter italijanskega vojaškega atašea v Berlinu, se je nocoj pripeljal v Rim. Na postaji so ga sprejeli zastopniki italijanske vlade ter general Pariani. General Brauchitsch namerava v družbi letalskega maršala Balba jutri ali najpozneje popoldne odpotovati dalje v Libijo, kjer bo ostal ves prihodnji teden.

V ponedeljek Hitler ne bo govoril o politiki

Berlin, 29. aprila. AA. (Reuter). Poročajo, da se Hitler ne bo dotaknil zunanje političnih vprašanj v svojem govoru, ki ga bo imel o priliki proslave nemškega praznika dela 1. maja.

Diplomatski sestanki v Parizu

Pariz, 29. aprila. br. Francoski zunanji minister Bonnet se je danes dopoldne sestel z ruskim poslanikom Suričem in ameriškim poslanikom Bullittom.

Zahvala Nj. Vis. kneza namestnika

Beograd, 29. aprila. AA. Nj. Vis. knez namestnik je prejel za svoj rojstni dan čestitke iz države in iz tujine. Čestitke izražajo želje za dolgo življenje in srečo Nj. Vis. kneza namestnika. Po najvišjem nalogu je pisar Nj. Vel. kralja čestitke, kakor tudi tistim, ki so poslali čestitke, kakor tudi tistim, ki so se pri tej priložnosti vpišali v dvorne knjige.

Beleške

Manifestacijsko zborovanje ameriških Jugoslovenov

Po poročilu, ki ga je iz New Yorka prejela agencija Avala, bo 7. maja v Pittsburghu veliko manifestacijsko zborovanje naših ameriških rojakov. Zborovanje organizirajo »Hrvatska bratska zajednica« in »Kranjsko-slovenska katoliška jednota« in »Spski narodni savez«, ki spadajo med največje osrednje organizacije v Zedinjenih državah živečih Jugoslovenov.

Imenovane tri organizacije so za shod izdale proglas, ki pravi, da hočejo Slovenci, Hrvati in Srbi manifestirati svojo ljubezen do skupne domovine v njeni svobodi in edinstvu. Pokazati hočejo, da so pripravljeni nuditi stari domovini vso podporo na vseh področjih ter da stoji neomajno na braniku svobode in neodvisnosti stare domovine.

Svete naloge našega učiteljstva

»Učiteljski tovariš« posveča uvodnik zadnje številke potrebi okrepitev narodne samozvesti in prihaja do zaključka, da je »v današnjih težkih časih še prav posebno naloga učiteljstva krepitev narodno samozvesti. V nemali meri je odvisno ravno od učiteljstva, kako se ljudstvo ponaša in kako reagira na najrazličnejše tendenciozne vesti. Naše učiteljstvo mora vzgajati novo pokolenje, ki bo prežeto samozvesti in odprto proti vsem defetističnim ali razdiralnim propagandam. Zgodovina našega naroda in naših borb za osvoboditev in zedinjenje nam nudijo dovolj hvaležnega gradiva za tako vzgojo. V današnjih dneh se nam še prav posebej nalaga dolžnost, utrjevati med ljudstvom zavest vrednosti narodne svobode in demokratične ureditve svoje države.«

Naše sokolstvo

Novosadski »Dan« objavlja razgovor z namestnikom starešine Sokola kraljevine Jugoslavije dr. Vladimirjem Belajčevićem, ki opravlja sedaj po odstopu g. Gangla posle prvega podstarešine. Dr. Belajčević pravi, da so dogodki v zunanjem svetu od lanske jeseni sem še prav posebno globoko odjeknili v sredi jugoslovenskih Sokolov in nato nadaljuje:

»Jugoslovensko sokolstvo mora v prvi vrsti služiti interesom jugoslovenskega naroda. Služiti pa mora tudi slovenski misli, ki je nerazdružno povezana s sokolsko miselnostjo. Sokolstvo brez slovenske misli ni več sokolstvo. Jugoslovensko sokolstvo bo ostalo zvesto sokolski, jugoslovenski in slovenski misli. Pri tem pa bo seveda vedno računalo na dejanski položaj. Bitni smisel bodočega dela jugoslovenskega sokolstva pa bo še prav posebno v krepitevi in razvijanju obrambne moči našega naroda. Zato bo vnešeno v telesno vzgojo sokolskih vrst čim več elementov vojno-obrambene vzgoje. V tej smeri se bo gibalo v bodoče tudi sokolsko prosvetno delo. Sokolstvo bo še bolj, kakor doslej krepilo vero v moč jugoslovenskega naroda in države ter dosledno pobijalo vse pojave malodušnosti. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je že izdelal v zvezi z vsemi temi novimi nalogami obširen program, ki ga bo pričel takoj izvajati.«

Izposojanje slovenskih imen za tuja podjetja

»Nova pravda«, glasilo slovenskega narodnega delavstva, ostro obračunava s tistimi slovenskimi ljudmi, ki posojajo proti nagradi svoja slovenska imena za firmo raznim tujim podjetjem in ki jih je danes vedno več. O njih piše:

»Reč strahu se prodajajo raznim tujcem za slamatne moze. Tujci se jim v pest smejijo in spravljajo težke dobičke, oni pa igrajo vlogo narodnih izdajalcev. Naši gospodarski krogi so medtem prisiljeni zapirati svoje obrate. Naš narodni ponos in naša narodna čast zato terjata od nas, da plačance, ki posojajo in prodajajo tujcem svoje slovensko ime, z njihovimi novimi gospodarski vred izključimo iz našega narodnega občestva ter jih poženeemo tja, kamor spadajo — med narodne odpadnike.«

Gasilstvo ostane v ministrstvu za telesno vzgojo

V ministrstvu notranjih del se je že dolgo pojavljalo stremeljenje, da bi se vključilo gasilstvo pod nadzorstvo tega resora. Pri tem so opozorjali merodajni krogi v ministrstvu povezani gasilstva s policijsko varnostno službo. Sedaj javlja »Gasilica«, da so ti načrti definitivno opušteni in da bo gasilstvo ostalo tudi v bodoče podrejeno ministrstvu za telesno vzgojo naroda. To ministrstvo že tudi pripravlja spremembo gasilskega zakona po predlogih državne gasilske zveze.

Narodno premoženje glavnih držav

Praški profesor dr. F. Štule je objavil v zadnji številki revije »Živi atlas — MI in svete«, ki izhaja kot organ posebnega statističnega zavoda, pri katerem sodelujejo statistični, narodnogospodarski, zemljepisni in tehnični strokovnjaki, pregled tako znanega »narodnega premoženja« glavnih držav na svetu. Pojem »narodnega premoženja« obsega, kakor znano, vsa prihodna bogastva, naloženi kapital, vlog dela in potrošnja posameznih narodov. Po študejvi oceni znaša skupna ocena narodnega premoženja na svetu okoli 190 milijard funtov (50.000 milijard din). Pri tem skupnem bogastvu so posamezne države takole udeležene: Zedinjene države Severne Amerike s 33%, britanski imperij s 16%, Anglija sama pa s 8%. Za njimi prihajajo Rusija s 8%, Nemčija s 7%, Francija s 6%, Kitajska s 4%, Japonska s 3% ter končno Nizozemska, Španija in Italija s po 2% celokupnega narodnega premoženja na svetu.

Stoletnica državnega sveta

Beograd, 29. aprila. p. Državni svet je slavil danes svojo stoletnico. Na slavnosti se so se zbrali vsi člani, tajniki in referenti sveta. Sestanek je vodil predsednik dr. Stefan Sagadin, ki je v daljšem govoru očrtal zgodovino in delo državnega sveta v predvojni Srbiji ter v Jugoslaviji. Na seji je bil izvoljen tudi poseben odbor, ki bo organiziral in priredil posebno proslavo v širšem obsegu.

Madžarski obisk v Berlinu

Predsednik madžarske vlade grof Teleky in zunanji minister Csaky sta včeraj konferirala z Ribbentropom in Goeringom

Berlin, 29. aprila. w. Predsednik madžarske vlade grof Teleky in zunanji minister Csaky sta prispela danes ob 14.30 v Berlin na uradni obisk. Na kolodvoru so ju sprejeli zunanji minister Ribbentrop, višji uradniki zunanjega ministrstva in madžarski poslanik v Berlinu s svojim osebjem.

Popoldne sta madžarska državnik obiskala zunanjo ministarstvo Ribbentropa, nakar ju je sprejel tudi maršal Göring. Zvečer jima je priredil kancelar Hitler večerjo v stari kancelarski palači. Jutri dopoldne bosta grof Teleky in grof Csaky položila venec na grob Neznane junaka, nakar se bosta vpisala v mestni hiši v spominsko knjigo. Opoldne bo zunanji minister Ribbentrop vrnil obisk madžarskega državnikoma v hotelu »Adlon«, nakar bo obed pri maršalu Göringu. Zvečer bo priredil zunanji minister Ribbentrop na čast madžarskega gostoma večerjo. V okviru proslave 1. maja bosta prisostvovala mladinski manifestaciji na olimpijskem stadionu, v terek pa bosta odpotovala nazaj v Budimpešto.

Berlin, 29. aprila. AA. (DNB). »Nemška diplomatska politična korespondenca« piše o priliki uradnega obiska predsednika madžarske vlade grofa Telekyja in zunanjega ministra grofa Csakyja med drugim: Med Nemčijo in Madžarsko ni nobenih političnih

NEGOVANA ŽENA

pije vedno Rogaško mineralno vodo, ki čisti notranje organe in s tem ohranja mladostno svežost.

in gospodarskih nasprotij. To najbolj označuje nemško-madžarske odnose. Kakor Nemčija v Madžarski gleda preizkušen branik proti vsaki možnosti tuje nevarnosti v tem prostoru, prav tako lahko tudi madžarski narod vidi v Nemčiji svojega prijatelja, ki z zadovoljstvom sodeluje pri njenem napredku. Udarce usode, ki morejo zadeti Madžarsko, čuti Nemčija kot svoje lastne udarce. Predvsem je obema državama skupno prijateljstvo do fašistične Italije, ki je od začetka razumela boj obeh narodov za njun preporod in ki je ta boj podpirala z iskrenim prijateljstvom. Izstop Madžarske iz Zveze narodov in njen pristop k paktu proti kominterni pomenita logični zaključek političnega razvoja, doseženega s skupnimi močmi. Obisk madžarskih državnikov bo brez dvoma nudil priliko, da se nemško-madžarsko sodelovanje razvije v vseh smereh z namenom, da se zoperstavita onim tokovom in oviram, ki jim očitno ni do miru in varnosti v Podunavju.

V avdienci pri Hitlerju v Rimu

Berlin, 29. aprila. AA. (Havas): Kancelar Hitler je sprejel danes ob 16.30 madžarskega predsednika grofa Telekyja in zunanjega ministra grofa Csakyja.

Poljski škofje v obrambo domovine

Poročali smo že na kratko o pozivu poljskim katolikom, ki so ga v četrtek izdal vsi poljski nadškofje in škofje na čelu s kardinalom Hlondom. Danes posnemamo po poljskih listih nekaj odstavkov iz tega poziva:

»Poljska, ki ljubi mir, se je znašla pred nujno potrebo nagle izpolnitve svojih obrambnih sredstev. Zaradi zrušenja morale v mednarodnih odnosih je postala močna armada tako rekoč edino pot do miru ob mejah in pravice do neodvisnosti. Oboroževanje je postalo prva naloga naših državnih oblasti. Okoli svoje zmagovite

armade se je združil narod kakor nikdar doslej. Ljudje so pridobili zaupanje v poljsko moč. V takem trenutku se mi, vaši škofje, obračamo do vas z besedami, ki jih vi sami od nas pričakujete. Sredi grožnje moramo ohraniti mirnost, preudarnost, hladnokrvnost. Pripravljeni smo na vse in se zato ne predajamo paniki, pa tudi ne prepustimo izzivanju. Z vero s boga z domovinskim navdušenjem in odločno voljo moramo skrbeti za usodo svoje države. Pozivamo vse katolike, naj svoje molitve v maju posvetijo dobrobiti poljske domovine.«

Nordijske informacije o ruski mornarici

Svicaški list »Basler Nachrichten« objavlja iz Kodanja dopis, v katerem razmotriva pisec o vplivih sedanje mednarodne napetosti na položaj v Vzhodnem morju. Pri tem se dotika tudi gradnje novih ruskih vojniških ladij ter piše med drugim:

»V švedskih in finskih mornariških krogih, kjer so že od nekdaj o moči in stanju ruske mornarice dobro poučeni, zatrjujejo, da sta že izgotovljeni dve novi ruski bojni ladji, oboroženi s topovi kalibra 40 cm in da se bosta skupaj s tremi moderniziranimi predvojnimi rušilci udeležili velikih manevrov ruske mornarice v Vzhodnem morju. Razen teh ladij

pa se bodo manevrov prvič udeležile nove torpedovke, ena matična ladja za letala ter večje število vodnih letal. Nič pa ni doslej znano o dograditvi sedmih križark po 8.000 ton, ki so jih začeli delati še predlanskim. V istih krogih zatrjujejo nadalje, da je ruska mornarica povsem reorganizirana, kar velja še posebej za višje oficirske osebe. Kot dopolnilo glavne ladjedelnice v Murmansku zgrajena ladjedelnica v Molotovsku pri Arhangelsku je že toliko dovršena, da lahko gradi male križarke in podmornice. Nobenega dvoma ni, da je ruska mornarica s tem novim oporiščem močno okrepila svoj položaj v Severnem ledenem morju.«

Kitajska ofenziva stalno napreduje

Čungking, 29. aprila. AA. (Reuter). Po poročilih s kitajskega bojišča so bile japonske čete pri mestu Hoan ob cesti, ki vodi v Nančang, odbite. Kitajska vojska je zasedla vso pokrajino vzhodno od Nančanga. Kitajci trdijo, da se na južnem delu bojišča njihove čete približujejo Kantonu.

Albanski kralj in kraljica odpotujeta v Turčijo

Budimpešta, 29. apr. o. »8-Oray Ujsage« demantira vesti, da se namerava bivša albanska kraljica Geraldina ločiti od svojega moža. Listi poročajo, da živi kraljica v popolni slogi s svojim možem, čeprav ni več kralj. Oba se mudita še vedno v grškem mestu Lerinu. Mati in sin sta popolnoma zdrava. Bivši kralj Zogu in kraljica Geraldina bosta v najkrajšem času odpotovala preko Carigrada v Turčijo ter se nastanila v kakem turškem kopališču za dalje časa.

Udanostna izjava albanskih škofov

Rim, 29. aprila. AA. (Stefani): Albanski katoliški škofi so poslali italijanskemu kralju in cesarju Brzjavico, v kateri mu zagotavljajo svojo zvestobo in udanost. Brzjavko sta odposlala nadškofa v Skadrin in Draču ter škofje v Pulakiju, Lješ, Sapi in Miliju.

Francosko obrambno posojilo

Pariz, 29. aprila. br. Danes je bila dana in objavljena uredba o emisiji novega notranjega obrambnega posojila. Visina posojila ni bila fiksirana. Za posojilo se bodo izdale obveznice, ki bodo zapadle v treh letih. Posojilo se bo obrestovalo po 4 odstotke. Obveznice bodo proste dohodnine.

Naval prostovoljcev v angleško vojsko

London, 29. aprila. br. Angleška vlada je prejela noto od ulsterske vlade, v kateri se zahteva uvedba vojaške obveznosti tudi v Severni Irski. Medtem se klob napovedani uvedbi vojaške obveznosti zlasti v Wallusu naglo množe prijave prostovoljcev. Angleški listi nocoj ugotavljajo, da se je v zadnjih treh tednih prijavilo k prostovoljski vojaški službi več ljudi, kakor v vsem letu 1936.

Upor v severni Kataloniji?

Perpignan, 29. aprila. AA. Španske oblasti so zaprle francosko-špansko mejo pri Perthusu. Do tega ukrepa je prišlo brez kakršnegakoli poprejšnjega obveščila.

Pariz, 29. aprila. br. Iz Bayonne poročajo, da so španske vojske oblasti zaprle mejo pri Le Perthusu. Tik pred tem so prispale vesti, da je nastal v vsej severni Kataloniji upor. Te vesti za enkrat še niso kontrolirane, baš zaradi zapore meje.

Smrt srbskega politika

Šabac, 29. aprila. p. Nenadoma je davil tu umrl bivši narodni poslanec Milorad Isaković, ugledni član glavnega odbora JNS.

Nemški lekarnarji v Beogradu

Beograd, 29. aprila. p. V Beogradu se je mudila večja skupina nemških lekarnarjev pod vodstvom vodje lekarniškega stanu in narodno-socialističnega brigadnega generala Schmiedererja. Bili so gostje zveze veleprodajcev in beograjske lekarniške zbornice. Iz Beograda so napravili izlete v Sumadijo in po Dunavu do Železnih vrat. Bili so tudi na Oplenici in na Avali. Nocoj so se vrnili v Nemčijo.

Iz prometne službe

Beograd, 29. aprila. p. V prometni službi so napredovali za višjega svetnika v 4/1 Jos. Jošt, za načelnika prometno-komercialnega oddelka ljubljanske direkcije v 3/2 Franjo Podbregar, za kontrolorja v 7. pol. skupini Josip Čeh v Mariboru, za viš. revizorja v 7. pol. skupini Anton Mejak pri prometno-komercialnem oddelku v Ljubljani in Avgust Durjava v Mariboru. — Premiščena sta bila načelnik prometno-komercialnega oddelka žel. direkcije inž. Nikola Tirnanič iz Subotice in Ljubljani, in načelnik oddelka ljubljanske direkcije Dimitrij Stojković iz Subotice.

Vremenska napoved

Zemunska: Pretežno oblačno in nekoliko hladnejše vreme z dežjem ponekod. Toplejše in nekoliko jasnejše bo na skrajnem jugu.

Dunajska: Pretežno precej oblačno, ponekod deževno, v ponedeljek zboljšanje vremena in nekoliko hladnejše.

Naše nagradno tekmovanje

Naša četrta nagradna naloga

V garaži tvrde Škoda je varno spravljeno »Jutro« nagradni avto skupaj z nagradnim motociklom in z nagradnimi bicikli. V garaži so vrh tega še druga motorna vozila, medtem ko drugih biciklov razen »Jutrovi« ni. Pretekli teden se je mudil v garaži navdušen reševalec »Jutrovi« nagradnih nalog. Dolgo si je ogledoval »Jutro« nagradni avto, »Jutro« motocikel in »Jutro« bicikle. Potem si je ogledal še ostala v garaži spravljena motorna vozila in je pri tem ugotovil, da je v garaži vsega skupaj 30 vozil (to je avtomobilov, motociklov in biciklov), ki imajo skupaj 99 koles.

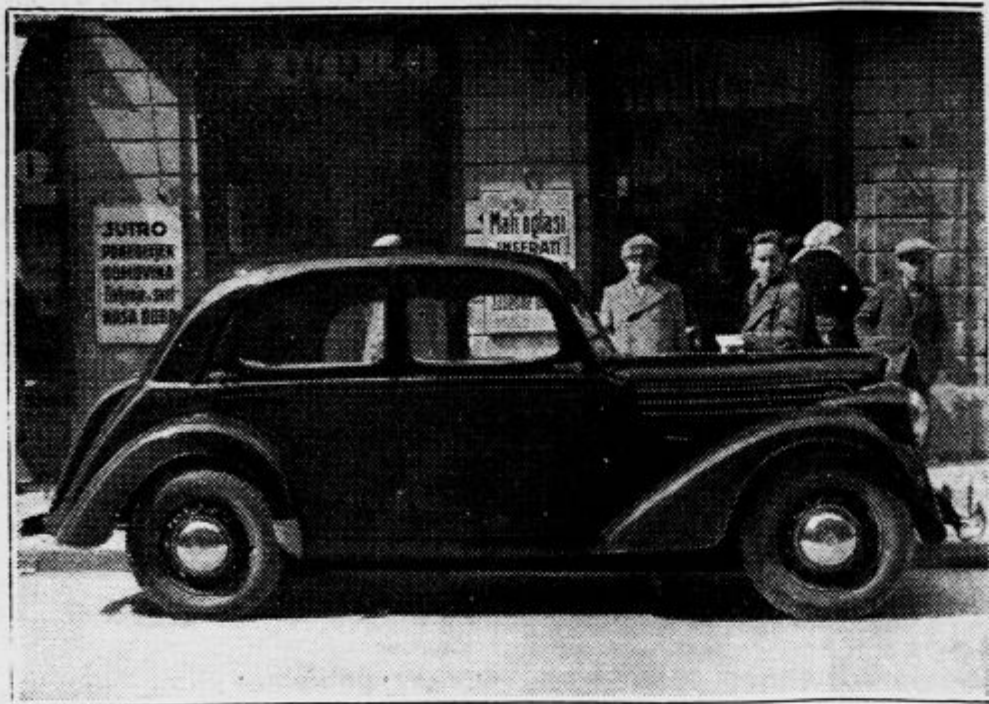
Vprašanje se zdaj glasi: Koliko je bilo v garaži avtomobilov in koliko motociklov, skupaj z »Jutrovi« avtom in motociklom.

Pri reševanju je treba upoštevati, da ima vsak avtomobil še eno rezervno kolo, torej skupaj pet koles, da so motocikli brez prikolic in da je splošno znano, koliko je biciklov med »Jutrovi« nagradami.

Izrežite in shranite

To je četrti del sestavljenke, ki jo bo treba ob koncu tekmovanja priložiti rešitvam nagradnih nalog, ker drugače rešitev ne bo veljavna in se dotičnik ne bo mogel udeležiti žrebanja za razdelitev 305 nagrad. Zato tudi ta del izrežite in skrbno shranite, da ga boste skupaj s tremi deli, ki smo jih že prinesli ter ostalima dvema deloma, ki ju bomo še prinesli v prihodnjih dveh nedeljskih številkah, lahko sestavili v lepo in splošno znano sliko.

»Jutro« nagradni avto je najnovejši model (1100) svetovno znane tvornice »SKODA«. To je krasna limuzina s 4 udobnimi sedeži in 4 vrati. Konstrukcija šasije je nihalno osjo omogoča izredno mehko in udobno vožnjo tudi na najslabših cestah. Motor je elastično nameščen, kar omogoča miren tek brez vibracij, ima 4 cilindre s skupno vsebino 1100 kub. cm. in daje 32 konjskih sil. Višje ventili so krmarjeni od zgoraj, specialni uplinjač pa daje motorju povšarno zmogljivost, najboljši pospešek pri najmanjši porabi goriva (8½ litra na 100 km). Voz doseže brzino preko 100 km in stane preko 40.000 din.

Pogoji tekmovanja

V velikonočni številki »Jutra« smo razpisali tudi letos veliko nagradno tekmovanje za naše naročnike in čitatelje. Tekmovanje se lahko udeležijo vsi naročniki in čitatelji, ki izpolni v velikonočni številki naznanjene pogoje. V naslednjem te pogojem na kratko ponovljamo.

V šestih zaporednih nedeljskih številkah, t. j. v velikonočni številki, v zadnji nedeljski številki, v današnji številki ter v številkah z dne 30. aprila ter 7. in 14. maja objavljamo po eno uganko odtisnalo naloge, poleg tega pa še izrežek iz velike sestavljenke, ki bo dala, ako bo pravilno izrezana in sestavljena iz vseh objavljenih kosov, znano sliko. Te črne dele sestavljenke izrežite in dobro shranite, da boste ob koncu lahko sestavili sliko. Prav tako sproti rešujte vsako uganko ter si rešitev vsakokrat skrbno zabeležite. Ne pošiljajte pa rešitev še sedaj uredništvu, temveč šele na koncu vse skupaj. Nedeljski številki z dne 14. maja bo priložen obrazec, na katerega boste napisali rešitve vseh uganek.

Te rešitve in na papir nalepljeno sestavljenko boste v dne 14. do 17. maja oddali na pošto in pa pri upravi »Jutra« v Ljubljani, oziroma pri njenih podružnicah. Edino oni naročniki in čitatelji »Jutra«, ki živijo izven Slovenije, bodo pri žrebanju še upoštevani, ako bodo prispele njihove rešitve do petka 19. maja zvečer. V vsaki kuverti sme biti samo ena rešitev. Z javnim žrebanjem bomo razdelili med one, ki bodo pravilno zložili sestavljenko in pravilno rešili vseh šest uganek, odnosno nalog.

305 nagrad v vrednosti preko 100.000 din

Nagrade so bile razpisane in podrobno opisane v velikonočni številki. Prva nagrada je popolnoma nov avtomobil slovitve tvrde Škoda, model 1100, tipa Sedan 1939, vreden preko 40.000 din. Druga nagrada je motorno kolo zn. »Gritzer« s prvovrstnim Sachsom motorjem, tretja nagrada petcevnji radijski aparat Philips, četrta nagrada oljasta slika M. Gasparija »Velika noč« z okvirom, peta nagrada pogrezljiv šivalni stroj znamke »Pfaiff«, nadaljnji dve nagradi sta dve jazz harmoniki »Hohner«, osma nagrada je pisalni stroj »Continental« (portabel). Nadalje je med nagradami 15 prvovrstnih biciklov, 5 garnitur blaga in podloge za kompletno moško obleko, 4 odlični fotografski aparati firme Zeiss, večredno brezplačno potovanje s Putnikom v inozemstvo, večredno brezplačno potovanje potovalne pisarne Okorn v inozemstvo, dve vrtni garnituri s senčnikom in stoli, lepa španska kitara, 4 moderne zapestne ure znamke Iko, 3 opreme za turiste, 10 zlatih nalivnih peres, potovalni pribor v usnjenem etuiju, 12 luksuznih kaset za kozmetiko, nogometna žoga, 2 garnituri za ping-pong ter razne kasete za kozmetiko, garniture pisemskega papirja in kuvert ter vizitke z imenom nagrajenca, 10 knjig L. Mrzel: »Bog v Trbovljah« in 5 albumov »Naši kraji«.

Žrebanje nagrad

Žrebanje bo javno in ga bo vodila posebna komisija zastopnikov uredništva in uprave »Jutra«, naročnikov in inšerentov pod nadzorstvom kr. javnega notarja g. dr. Andreja Kuharja v soboto 20. maja v veliki dvorani Kazine. Ura žrebanja bo še pravočasno objavljena.

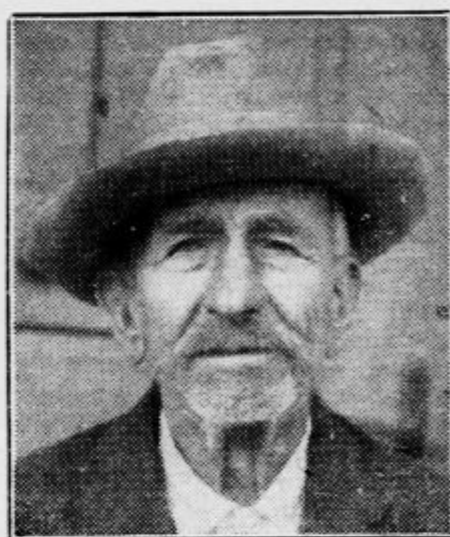

Za žene, ki imajo rade naravni vonj pri milu: ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG

Uglednemu jubilaru priskrbo čestitam k 80-letnici in mu želimo, da bi ga usoda ohranila v zdravju in zadovoljstvu tja do skrajnih mej človeškega življenja!

Čursta korenina

Na binkošno nedeljo leta 1848, se je rodil na Kumpolju Anton Košir, ki biva že od leta 1874, na Smarčni v krškem srezu. Starček je duševno in telesno izredno čil. Nikdar se ni bil bolan, nikdar se ni užival kakih zdravil, ima pa za seboj dolgo življenje, polno trdega dela in velikih naporov. Tri in pol leta je služil vojaške pri nekdanjem 19. lovskem bataljonu v Gorici. Kot korporal je lovil tolovaže po Vinicah in Prelogu pri Postojni, pri okupaciji Bosne in Hercegovine pa je vežbal mlade vojaške. Ko se je vrnil od vojakov, je hodil 6 let na delo v tovarno olja na Židanem mostu. Naporno je delal na dan po 12 ur, v tovar-

no pa je hodil 11 km daleč, čez 20 let je hodil tudi na sezonsko delo v Slavonijo.

Težko delo ni izčrpalo njegovih moči. Še danes spretno sklepa koso, kosti, seka drva ter opravlja druga dela na mali domačiji, ki jo je uredil s svojo zgledno pridnostjo ter prepustil svojemu sinu Jožetu. Zobe ima zdrave in, če popije kozarec vina, za poje kakor nekdanji v davnih letih. Za vse se zanima ter prav rad prebira časopise in knjige. Želimo, da bi stari posavski korenjak ostal še dolgo pri svojih močeh.

Sokolska mednarodna vrsta nastopi prihodnjo nedeljo v Mariboru

Maribor, 29. aprila. Kakor smo že poročali, se je odločil Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, da po vzgledu drugih narodov kot pripravo za olimpijsko tekmovanje v Helsinkih priredi, preizkusi in dvigne moči naših mednarodnih tekmovalcev v mednarodnih tekmah. Prva taka tekma bo dne 13. maja v Parizu s Francijo, sledila ji bo tekma s Poljsko v Varšavi dne 19. maja. V svrhu sestave jugoslovanske sokolske tekmovalne vrste so se vršila izbira tekmovanja, za zahodni del države v Ljubljani, za vzhodni v Novem Sadu ter za vso državo pred kratkim v Zagrebu. Namen teh tekem je bil, da se določi iz najboljših tekmovalcev, iz katerih bo sestavljena definitivna tekmovalna vrsta 6 tekmovalcev in 2 namestnikov na izborni tekmi v nedeljo dne 7. maja v Mariboru.

Te tekme bodo prva velika tovrstna prireditve v naši državi, ker se bodo izvršile po dogovoru med načelnikom Sokola kraljevine Jugoslavije in mariborskimi Sokoli javno pred najširšim občinstvom. Gotovo je, da bo ta nastop naših najboljših tekmovalcev vzbudil največje zanimanje ne le v Mariboru, temveč v vsej Sloveniji in v bližnjih krajih Hrvaške. Maribor ve ceniti naklonjenost mu zaupanje in bo skušal dati tekmovanju tako zunanje lice, kakor to dolikuje tako pomembni prireditvi. Pri

izbirnih tekmah bo imelo naše Sokolstvo in Sokolu naklonjeno občinstvo priložnost videti najboljše telovadce iz vseh krajev države in bo posebno razveseljivo zasledovati, kako se je dvignila višina orodne telovadbe v hrvaškem in srbskem delu našega Sokolstva, ki bo našlo tam nov vir svežih moči tudi za naše mednarodno zastopstvo. Poleg naših znanih olimpijskih tekmovalcev br. Grica, Pristova, Primožica, Forteca, Gregorke nastopijo br. Bela, Budja, Merzlikin, Stergar, Mihočinović iz Beograda, Kujundžić iz Subotice, inž. Ivančević iz Sombora.

Za tekmovanje so določeni obsežni prostori Sokolskega doma Maribora-matice, in to v primeru ugodnega vremena velika veranda, v primeru slabega ali hladnega vremena pa velika dvorana. Povsod bo pripravljenih okrog 700 sedežev poleg nekaj stojšč, tako da bo moglo tekmam prisostvovati okrog 1000 gledalcev. Tekme se pričnejo v nedeljo 7. maja ob 9. in bodo končane do poldneva. Uspehi bodo sproti objavljeni in razvidni. Tekme bo vodil namestnik načelnika SKJ br. Ivan Kovač, sodnika bosta br. Leon Štukelj in Hrvoje Macanović, ki bosta spremljala vrsto tudi v Parizu. V nedeljo 7. maja, zvečer bo v Sokolskem domu pozdravni večer tekmovalcem, v ponedeljek, 8. maja pa odpotuje izbrana vrsta v Pariz.

Večer bratstva

Proslava petletnice obstoja JNAK »Edinstva«

Pod simboličnim geslom »Večer bratstva« bo proslavil jugoslovanski nacionalistični akademski klub Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja — »Edinstvo« 6. maja peto obletnico svojega obstoja z akademijo in plesom v vseh prostorih Kazine. JNAK »Edinstvo« se je s svojim petletnim nacionalnim delovanjem na naši univerzi uspešno uveljavil in dokazal nujnost svojega postanka v tedanjih dejanskih akademskih priilikah. Ko je »Edinstvo« prebrodilo prve težkoče in se pojavilo aktivno na tleh Aleksandrove Almae matris, je stvorilo s tedanjim Jadranom novo, trdno nacionalno grupacijo, ki je dajala vsa leta viden in svojevrsten pečat vsemu dogajanju na našem vseučilišču. S svojim doslednim programskim in ideološkim prizadevanjem si pa je »Edinstvo« pridobil priznanje tudi v nasprotnih taborih, saj se je mnogokrat izkazalo kot važen normalizator univerzitetnega življenja.

Pomembno organizatorično, socialno in kulturno delo »Edinstva« v tem obdobju na univerzi je silno odjeknilo v javnosti. Največja uspeha sta brez dvoma ustanovitve Akademске Jugoslovanske bolgarske lige ob navzočnosti bivšega bolgarskega ministra in velikega Jugoslavana Dima Kazasova ter ustanovitve Akademскеga podpornega fonda Franje Tavčarjeve in s tem zvezana gojitvev pietetnega čuta do velike dobrotnice revnih študentov. Kmalu po ustanovitvi Bolgarske lige je »Edinstvo« izvedlo ustanovni občni zbor Akademске Jugoslovanske-poljske lige. Z Jugoslovanske-češkoslovaško ligo je bilo »Edinstvo« v stalnih stikih in skupno z njenimi člani izdalo prvi letnik revije »Slovanski svet«, ki je izpolnila ogromno vrzel ne samo med akademiki, temveč tudi med ostalo inteligenco. Vse to delo kaže na slovansko prizadevanje naše akademске mladine.

Poklonitev bojnega prepore naših vojni ladji »Ljubljanka«, ki jo je hotelo lani izvršiti »Edinstvo«, izstava, klub temu, da je bila akcija že v polnem teku in skoraj izvedena.

Za svoje delovanje pa je »Edinstvo« dobilo najvišje priznanje s tem, da mu je dvorna pisarna Nj. Vel. kralja dovolila nositi v nazivu ponosno ime: Klub Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Z bratskim akademskim društvom »Jugoslavije«, naslednikom »Jadrana«, je »Edinstvo« v najstarejših stikih. Oba kluba tvorita močno in trdno falango na Aleksandrovi univerzi in s tem garancijo, da bo vsa naša akademska mladina vztrajala in stala vedno na brezkompromisnem braniku državnega in narodnega edinstva. Narodni akademski blok, ki je bil osnovan na pohodu omenjenih dveh klubov in ki je zbral okoli sebe v skrajno kritičnem času elito naše borbene mladine, je dobil poleg ostalih klubov tudi v »Jugoslaviji« in »Edinstvu« organizirano in disciplinirano članstvo, ki bo vedno pripravljeno izvršiti naloge, ki si jih je blok nadel ob svoji ustanovitvi.

JNAK »Edinstvo« vabi nacionalno javnost na svojo prireditev, saj je čisti dobiček namenjen v narodno obrambne svrhe. Prireditve sama pa bo na odlični višini in bo brez dvoma zadovoljila naše kom. certno občinstvo. Na proslavi bodo nastopili operni tenorist g. Franci, ga. Golobčeva in ga. Golieva, ki bo izvajala ruske in Dvořakove slovanske plesne.

Slovenske gorice kličejo!

Ljubljana, 29. aprila. Slovenske gorice so najlepše v začetku maja. Vsa priroda je v slavnostnem sijaju svojega popolnega vstajanja. Sveže zelenilo je prepleteno s čudovitimi šopki cvetočega drevja. Majniški dnevi na tem krasnem ozemlju, ki so ga opevali domači in tuji pesniki, imajo čisto posebno lepoto in kdor jih doživi sredi »štajerske Arkadije«, ne pozabi zlahka njihovega čara.

Društvo prijateljev Slovenskih gor v Ljubljani, ki goji v slovenski metropoli stike z našimi obmejnimi kraji in veže njih rojake v duhu domačnosti in zvestobe rodni zemlji, pripravlja za nedeljo, 7. maja krožni izlet v osrčje in na mejo Slovenskih gor, Ljubljanski izletniki pojedejo iz Ljubljane z vlakom ob 5.30 in prestopijo v Mariboru na avtobuse. Iz našega lepega obdravskega mesta zdrče preko St. Ilje, Marje Snežne, Čmureka in Radgone v Slatino Radenci. Ta del poti jih bo vodil po obmejnih krajih v območju Mure in jim odkrival daljne razglede ne le po vsej zvalovani vinorodni pokrajini med Dravo in Muro, temveč tudi preko meje v Nem-

čijo, tja proti Gradcu in vzhodnoštajerskemu hribovju. Drugi del poti bo vodil izletnike čez Kapelo, ki je ena najlepših razglednih točk v Slovenskih gorah. Vse naše Prekmurje tja do hribov, ki zapirajo pogled na Blatno jezero, je razprostrto pred nami. Od Kapele krenejo avtobusi v slovenjgorsko Čenstohovo sv. Trojico in odtod preko slikovitega St. Lenarta v Maribor, da se odtam z vlakom ob 21.40 vrnejo v Ljubljano. Vsa vožnja bo stala 110 din.

Ta izlet ni navadna izletna prireditve, marveč ga je Društvo prijateljev Slovenskih gor pripravilo z namenom, da osrednje slovenske kraje tesneje poveže z lepo obmejno pokrajino in vzbudi večje zanimanje za narodna, gospodarska in socialna vprašanja Slovenskih gor. Koliko Ljubljaničanov in Celjanov še ne pozna slikovitih krajev na robu slovenske zemlje, kjer ki so jih tako navdušeno opisovali mnogi tuji. Naj bi prvi večji izlet Ljubljaničanov v severni del Slovenskih gor pokazal, da se tudi tu, v senci slovenskih Alp, živo zanimamo za ta krasni kos slovenske zemlje.

Izletnikom CMD na Oplenac

Ljubljana, 29. aprila. Kljub vsem našim poučnim člankom za potovanje na Oplenac prihajajo na prireditveni odbor vedno pogostejša vprašanja za razna pojavnosti. Cenjene udeležence prostimo, naj posebno od sedaj naprej naslednje članke v časopisju, kjer bodo dobili vsa navodila in pojavnosti. Vsakemu posebej ne moremo odgovorjati. Iz časnikov bodo tudi zvedeli, na katerih postajah postane posebni vlak za sprejem udeležencev.

Eno moramo pa že danes pribiti: cena za vožnjo po leta, če vstopi kdo v Ljubljani ali na kateri koli postaji, ker mora biti poseben vlak plačan iz Ljubljane do Mladenovca in nazaj. Na razpolago je le še malo število prostorov, zato je potrebno, da vsak s prijavo nakaže tudi vožnjo, če želi pa še hrano (35 din, in za prenočišče 15 din) naj priloži še to vsoto. Naj se torej vsak poturi in to pri vodstvu izleta naroči. Prireditvenega odbora ne zadene potem nobena krivda, če bo kdo zaradi svoje malomarnosti ponoči truden taval po mestu.

Prijave se s 3. majem končno veljavno zaključijo, do tega časa mora biti vse denar zbran in ne bo mogoče sprejeti nobenega potnika več.

Blizu se čas našega odhoda!

Vsakemu izmed nas zatrepeče srce, da se bo mogel v našem največjem svetišču na Oplenacu pokloniti manom našega velikega Viteškega kralja in njegovih velikih prednikov; da bo videl kraj, kjer so tipli in umirali naši bratje Srbi, ko so si očuvali svojo rodno grudo; da si bomo ogledali našo krasno prestolnico Beograd, in tako velik del naše ljube domovine Jugoslavije, da se bomo mogli v Beogradu pozdraviti z našimi dragimi rojaki iz Slovenije!

Prireditveni odbor je in bo storil vse v zadovoljstvo naših dragih potnikov, prosi pa omenjene udeležence, da se bodo tudi oni rade volje podvrgli njegovim navodilom, ker le v skupnem medsebojnem delu bo mogoč časten uspeh.

Vodstvo izleta.

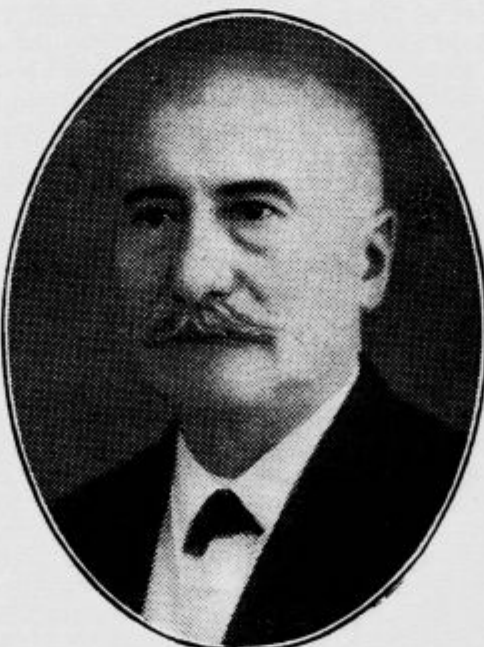
Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravne Franz-Josefove greneke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485 25 V 35

Ivan Erhartič — 80 letnik

Celje, 29. aprila

Kdo bi prisodil sodnemu svetniku v p. in bivšem odvetniku g. Ivanu Erhartiču v Celju osem križev? Pa je le tako, da bo ugledni in splošno priljubljeni mož dopolnil v ponedeljek 1. maja 80. leto svojega življenja.

Jubilant se je rodil 1. maja 1859 v Veliki Nedelji kot sin preprostih staršev. Gimnazijo je obiskoval v Varaždinu, kjer je l.

1879. maturiral. Letos obhaja torej tudi 60. letnico mature. Pravne študije je dovršil v Gradcu. Kot sodnik je služboval v Koziem, Novem mestu, kjer si je izbral življenjsko družico iz znane Seidlove rodbine, v Gornjem gradu, Mariboru in Celju. Povsod je bil duša naprednega pokreta in narodnih krožkov. V Celju biva že od l. 1899., torej polnih 40 let. Dolgo vrsto let je je služboval kot sodnik na celjskem okrožnem sodišču, po upokojitvi pa je otvoril v Celju odvetniško pisarno, ki jo je vodil do konca l. 1934.

V svojem življenju je moral pretrpeti mnogo udarcev usode. Hčerka Milena mu je umrla v cvetu mladosti kot četrtošolka, najstarejši sin Mirko je padel med vojno v tirolskih gorah, pred 15 leti mu je smrt ugrabila ljubljeno soprogo Matildo, pred 7 leti pa se je smrtno ponesrečil njegov sin Stanko, prvi tajnik našega poslanstva na Dunaju in jugoslovanski dobrovoljec. Jubilantova hčerka Marica je soproga polkovnika g. Killeja, sin Leon je uradnik Posojilnice v Mariboru, sin Ivo pa tehnični uradnik tvrde Westen v Celju. Vsi trije se oklepajo očeta z vso ljubeznijo. Jubilant je prebolel vse udarce usode, ki ga ni mogla ukloniti. Njegova vedra natura in glo-

29. IV. — 8. V. 1939.

XVI. salon avtomobilov

4. V. Tekmovanje v eleganci avtomobilov. — Mednarod. turistično-kulinarčna razstava. — Vinorodna dela. — Poljedelski stroji. — Pletenje. Sport. — 7. V.: IV. mednarodna razstava psov. — Tekma »Dama in njen pes«. — Na železnicih od 24. IV. do 13. V. v Jugoslaviji brezplačni povratek, a v sosednjih državah 25-50% popusta. Na jadranskih parobrodih višji razred za čeno nižjega. NAGRADE DOKONČALCEM.

Gospodarstvo

Število industrijskih podjetij v dravski banovini nazaduje

V zadnjih 6 mesecih je v Sloveniji prenehalo obratovati 21 industrijskih podjetij, novih podjetij pa smo dobili le 8

Zbornica za TOI v Ljubljani objavlja podatke o gibanju industrije trgovine in obrti v prvem letošnjem četrtletju. Iz obsežne statistike posnemamo naslednje zanimive podrobnosti.

Za letošnje četrtletje nam kaže statistika, da je bilo samo v prvem letošnjem četrtletju odjavljenih 11 industrijskih obratov, medtem ko so bili prijavljeni samo 4 novi obrati. Ob koncu prvega četrtletja smo imeli torej sedem industrijskih podjetij manj, kakor ob koncu lanskega leta. To gibanje je tem bolj značilno, če upoštevamo, da je v splošnem gospodarska kriza minila in da povsod čujemo o zboljšanju gospodarske konjunkturi. Lani se navzlic temu zboljšanju celotno število podjetij od začetka leta do konca septembra ni nič spremenilo. V zadnjem lanskem četrtletju pa je prišlo do izrazito očitno nazadovanja, kajti v tem četrtletju smo dobili le štiri nova industrijska podjetja, 10 podjetij pa je odpadlo, tako da se je celotno število podjetij v tem četrtletju zmanjšalo za šest. V lanskem zadnjem četrtletju in letošnjem prvem četrtletju je bilo torej prijavljenih vsega le 8 novih podjetij, odjavljenih pa je bilo 21, tako da je celotno število industrijskih podjetij nazadovalo za 13. Te številke nam potrjujejo, da niso brez osnove vesti o izseljevanju industrije iz Slovenije. Nazadujoča tendenca pri številu industrijskih podjetij se je pojavila lani v jeseni, ko je prišlo do zastoja v industrijski aktivnosti. Na petkovem obnem zboru Zveze industrijskega dravske banovine je bilo ugotovljeno, da se v vzhodnih in jugovzhodnih delih države industrija v živahnem tempu razvija, kakor pri nas in da so temu vzrok večja davčna bremena, zlasti samoupravna, in višje mezde v naši banovini.

Statistika nadalje navaja, da je v prvem četrtletju Ljubljana izgubila kar 6 industrijskih podjetij, ki so prenehala obratovati (3 podjetja v mestu in 3 pa v ljubljanskem okraju). Od industrijskih podjetij, ki so bila odjavljena, da sta bili odjavljeni 2 zagarski industriji in da so prenehali obratovati po en obrat kamnoloma, opekarne, en obrat za izdelovanje kos in srpov, en obrat za izdelovanje koles, akumulatorjev in karoserij, en obrat za izdelovanje parketov, ena tvornica usnja, ena tvornica otroških čevljev, en obrat za izdelovanje pletenin ter končno en obrat za izdelovanje kartonastih, knjigovoznih in galanterijskih del. Okrožnica zbornice ugotavlja, da spada med splošne vzroke nazadovanja predvsem nesorazmerno visoka

celotna obremenitev industrije z javnimi dajatvami, pri čemer igra odločilno vlogo trikrat večja banovinska doklada kakor drugod, poleg visokih občinskih trošarin in uvoznih.

Tudi trgovina beleži nazadovanje

Medtem ko so lani v prvem četrtletju prijave trgovinskih obratov presegale odjave za 311 obratov, nam kaže statistika za prvo letošnje četrtletje zopet nazadovanje, kajti 238 prijav novih obratov (lani v prvem četrtletju 225) stoji nasproti 264 odjav (188), tako da smo imeli letos v prvem četrtletju za 26 odjav več nego prijav (lani so prijave presegale odjave za 37). Nazadovanje je zlasti izrazilo pri trgovinskih agenturah in pri manjših obratih, kakor so sejmariji, branjarije, trgovci s perutnino, živino, živili in deželnimi pridelki.

Gibanje obrti

Obrtnih obratov je bilo v prvem četrtletju prijavljenih 317 (lani 354), odjavljenih pa je bilo 262 (lani 256). Število obrtnih obratov je torej naraslo za 55, kar pomeni poslabšanje nasproti lanskemu letu, kajti lani je znašal prirastek v prvem četrtletju 98 obratov.

Med posameznimi obrtnimi obrati opazimo v čevljarstvu stroki 41 odjav pri 42 prijavah, v zagarski obrti 15 odjav pri 9 prijavah, v mlinski obrti 16 odjav pri 7 prijavah, nadalje v pekovski obrti 18 prijav pri 16 odjavah in v obrti šivilj 20 prijav pri 14 odjavah, medtem ko kaže krojaška obrt le 11 odjav pri 32 prijavah in obrt krojačic 6 odjav pri 11 prijavah. Mizarjev je bilo prijavljenih 34, odjavljenih pa 19; v kovaški obrti je bilo 10 prijav in 10 odjav, v kleparski obrti 4 prijave in 6 odjav, v brivski obrti 12 prijav in 6 odjav, v mesarski obrti 27 prijav in 14 odjav, v kolarski obrti so bile 4 odjave in nobene prijave, v brivski in frizerski obrti pa je bilo 23 prijav in 8 odjav.

Gostinski obrati

Gostinskih obratov je bilo v prvem četrtletju prijavljenih 87 (lani 63), odjavljenih pa je bilo 83 obratov (lani 71), tako da je skupno število gostinskih obratov naraslo (lani se je zmanjšalo za 8). Značilno je, da je bilo v prvem četrtletju prijavljenih 28 krčem, odjavljenih pa je bilo 18 krčem. Gostilni pa je bilo prijavljenih 47 in odjavljenih 56. Ta razvoj kaže, da pri povečanih dajatvah bolje uspevajo primitivnejši obrati z manjšo režijo.

Zahteve slovenske industrije

Na petkovem obnem zboru Zveze industrijskega dravske banovine je bila sprejeta obsežna resolucija, iz katere povzamamo naslednje:

Resolucija

Industrija Slovenije pozdravlja prizadevanja za ureditev notranje-političnih razmer.

Industrija se zaveda svojih dolžnosti nasproti državi in se ne ote od odgovorosti svojim davčnim obveznostim. Zahtevati pa moramo, da se državi davki v vseh upravnih področjih po istih načelih in enakomerno predpisujejo in pobirajo.

Izvede naj se nujno potrebna revizija določb o skupnem davku na poslovni promet v slučaju tako zvezne interesne skupnosti. Sedaj veljavne tozadevne določbe nasprotujejo osnovnim načelom skupnega davka na poslovni promet, so nepravilne ter v praksi tudi težko izvedljive. Potrebna je revizija pavšalne tarife za plačevanje posebnega davčnega pribitka po § 19 novega Finančnega zakona in sicer tako, da se zavaruje enakomerna progresivnost obremenitve. Glede na zamudno poslovanje reklamacijskih odborov naj se izdajo prijemni ukrepi, da se poslovanje reklamacijskih odborov čim bolj pospeši.

Samoupravna trošarina na surovine in pomožna sredstva proizvodnje, zlasti na električno energijo, so gospodarsko škodljive, ker podražujejo stroške proizvodnje ter ogrožajo konkurenčno sposobnost pripravljenih podjetij. Potrebno je, da se pobiranje teh trošarin čimprej ukine. Za bodoče naj se uvajanje takih trošarin s primernimi zakonskimi odredbami v naprej onemogoči.

V tej zvezi poudarjamo še zahtevo, da se prizna pripombam davkoplačevalcev k predlogom občinskih proračunov značaj rednega pravnega sredstva, o katerem naj pristojne oblasti instantčno odločajo. Proti končnim odločbam upravnih oblasti v stvarih občinskih proračunov naj bo dopustna tožba na upravno sodišče o odnosu na državni svet.

Opozarjamo, da je zaradi nizkega obračunskega tečaja za izvozne devize postal izvoz nekaterih naših proizvodov v neklir-

rinške države povsem nemogoč. Ponavljamo zahtevo, da se izvozniku dovoli prosto razpolaganje s celotnim zneskom izvoznikiški deviz s prodajo na domačih borzih.

Brezpogojno je potrebno, da se zagotovi preskrba naše industrije z onimi surovinami, katerih ne moremo nabavljati v kliringu, temveč jih moramo uvažati za devize. Zaradi težkosti pri preskrbi s surovinami so bila nekatera podjetja naše države prisiljena omejiti svoje obratovanje ter groze še nadaljnje redukcije obratov. Da se zagotovi preskrba naše industrije s surovinami, naj se uporabi vsa sredstva, da se s pospeševanjem izvoza v neklirirane države poveča dotok deviz. Ob enem naj se pristopi k organizaciji kompenzacijskih poslov. Ugotovljeno je, da bi se mogle izvoziti iz našega področja znatne količine blaga v devizne države pod pogojem, ako se dovoli 100-odstotna kompenzacija za uvoz surovin, zlasti starega železa in bombaža.

V državni gospodarski politiki se pojavljajo v zadnjem času vse močnejša etatiistična stremjenja. Tako je gradbeni minister z novim finančnim zakonom pooblaščen, da sme ustanoviti državno tvornico cementa. Nikakor ne gre, da se ustanavlja državna podjetja za proizvodnjo izdelkov, katerih potreba je že krita po obstoječih privatnih tovarnah, odnosno glede katerih obstoji celo nadprodukcija.

Apeliramo na vsa pristojna mesta, da pri reševanju važnih gospodarskih vprašanj nudijo industrijskim korporacijam možnost stvarnega sodelovanja pri izdelavi ured, ki prinašajo nova bremena, in pravilnikov, ki predvidevajo posebno prispevanje industrije za razne javnopravne svrhe.

Glede na vesti o nameravani selitvi poslovalnih industrijskih podjetij iz Slovenije v druge pokrajine naše države opozarjamo pristojna mesta na ta pojav, ki povzroča zlasti v sedanjih časih gotovo vznemirjenost. Mnenja smo, da je najučinkovitejši protukrepek proti preseljevanju industrije omiljenje davčnih in zlasti samoupravnih bremen, ki so v Sloveniji neprimerne težja nego v raznih drugih delih države.

V svojem predsedstvenem poročilu je g. Krajnc podal pregledno sliko o razvoju konjunkturi in poslov v trgovini z jabolki v letu 1938. Nestalna politična situacija v inozemstvu, zlasti v državah, ki pridejo v poštev kot konsumna tržišča za naša jabolka, je prav v znatni meri vplivala na razvoj cen in konjunkturi v splošnem ter narekovala izvoznikom skrajno opreznost in rezerviranost. Zaradi motenj in zastoja pri nakazilih iz jugoslovansko-nemškega kliringa so bile potrebne ponovne intervencije pri Narodni banki in drugih merodajnih ustanovah. V tem pogledu so bile akcije združenja ne samo v korist članov, marveč tudi v interesu pospeševanja vsega izvoza jabolk. Prav v tem oziru vrši združenje važne funkcije kot šušar interesov našega izvoza in ne samo svojih članov, kar je treba posebno poudariti. Pri vseh akcijah, pri katerih je bila potrebna intervencija v Beogradu, je našlo društvo v blivšem ministru in gen. tajniku Zbor-

nice TOI g. Ivanu Mohoriču svojega najboljega in edinega zaščitnika, ki je bil združenju z vsvo avtoriteto in strokovnim znanjem vedno rade volje na razpolago in je združenju pripomogel do dokajšnjih uspehov. Zato je predsednik g. Krajnc predlagal, naj se sporočijo g. Mohoriču z občnega zbora izrazi zahvale in pozdravi, kar je občni zbor sprejel z živahnim aplavzom.

Zelo zanimivi so bili statistični podatki, ki jih je podal g. Krajnc glede našega izvoza v prošli izvozni kampanji. Po podatkih, ki jih je zbral Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu se je v letu 1938 izvozilo iz dravske banovine 211.736 met. stotov jabolk, medtem ko je dosegel izvoz jabolk v vseh ostalih banovinah 148.436 met. stotov. Za Slovenijo je zvezih jabolk največ izvozila dravska banovina, namreč 100.976 met. stotov. Slovenija je torej, glede izvoza jabolk daleč pred vsemi ostalimi banovinami in bi bilo zato pričakovati, da se bodo glede na izvoz, ki jo imajo slovenski izvozniki pri izvozu jabolk, primerno upoštevali tudi njihovi dobro misljeni predlogi, ki jih ob raznih prilikah stavijo na osnovi svojih praktičnih izkušenj in ki so v interesu vsega našega izvoza. Tudi so poslali pri izvozu svežih jabolk tako delikatni, da ne dopuščajo nobenih eksperimentov. Poročilo g. Krajncja je bilo sprejeto z odobravanjem. Kakor je razvidno iz poročila tajnika g. Blagoviča, je bilo v prošli izvozni sezoni izdanih 1396 kontingentnih listov. Udrugi je izdajalo kontingentne liste tudi nečlanom ter je to koristno delo opravljalo brezhibno in v splošno zadovoljstvo vseh izvoznikov, saj se s tem prihrani posameznikom dokaj nepotrebnega dela in zamuda časa. Udrugi je v letu leta razposlalo 802 dopisa, od tega po večini informativne okrožnice in navodila članom ter drugim trgovcem, kakor tudi združenjem.

Stanje blagajne je zelo ugodno ter izkazuje po blagajniškem poročilu ob kontu leta 1938 na prejemkih 47.600 din, na izdatkih pa 14.100 din.

V imenu nadzornega odbora je poročal g. Janko Kostajnski iz Sv. Martina o pregledu blagajniških knjig in celokupnega poslovanja. Njegov predlog za razrešnico je občni zbor soglasno sprejel.

K vprašanju avtonomije obrtnega odseka Zbornice za TOI

V zvezi s polemiko, ki se je razvila na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI o vprašanju avtonomije zborničnega obrtnega odseka, objavlja »Obrtni vestnik« v številki od 1. maja daljši uvodni članek, iz katerega posnemamo naslednje:

V večinskem taboru obrtnega odseka so postali v poslednjem času silno razburjeni. Ni jim po volji nobena stvar najmanj pa dejstvo, da jim predsedstvo daje polno svobodo, ki že presega meje zakonitih predpisov. Zavedajo se pač, da stojimo pred dopolnitvami v Zbornico, ko po teče v jeseni polovici sedanjih zborničnih svetnikov njihov mandat. Ker so pa v zadregi, da bi nasproti širši obrtniški javnosti pokazali svoja uspešna dela, zato iščejo razlog, da bi napeljali vodo na svoj mlin. Ker kaj drugega dobiti ne morejo, zato kriče, da obrtni odsek nima popolne avtonomije.

V resnici avtonomija obrtnega odseka ni niti najmanj ogrožena in je treba le poprijeti za delo z zadostno iniciativnostjo in sposobnostjo. Zato moramo našo javnost seznaniti z raznimi dogodki, ki drastično prikazujejo, kdo to avtonomijo obrtnega odseka krši in kdo jo zlorablja.

Zbornica, kot nadzorna oblast nad priključnimi združenji, delegira na predlog predsednika obrtnega odseka svoje svetnike k rednim letnim skupščinam obrtnih združenj in k važnejšim obrtniškim zborovanjem. Soglasen sklep obrtnega odseka je, da se mora na posamezna obrtniška zborovanja delegirati izključno le zbornični svetnik iz dotičnega področja, kjer je bil izvoljen in na katerem področju se tako zborovanje vrši. Razprava v zadnji plenarni seji pa je pokazala, da je kršil predsednik obrtnega odseka sklep in delegiral na neko skupščino tajnika svoje prostovoljne organizacije, ki ni član zborničnega sveta. Kaj ima tak tajnik opravka na zborovanjih združenj, katerim je zbornica nadzorna oblast? Kdo odgovarja za tako kršitev avtonomije obrtnega odseka? Primer, ki se je obravnaval na plenarni seji, ni edinstven.

Na zadnji plenarni seji zbornice smo čuli, da se obrtniško zastopstvo, češ da v zbornici zahtevajo od predsednika obrtnega odseka čiste račune. Za nas pa niso čisti računi, če podjetje predsednika obrtnega odseka brez naročila vozi na zbornični

Gospodarske vesti

== Hranilne vloge pri podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani. Letno poročilo Državne hipotekarne banke navaja podatke o gibanju hranilnih vlog pri posameznih podružnicah in objavlja žal le podatke o gibanju privatnih hranilnih vlog, ne pa podatkov o gibanju pupilnih vlog, naloženih fondov in kapitalov javnih ustanov. Pri ljubljanski podružnici so znašale lani privatne hranilne vloge 52,7 milijona din nasproti 46,3, 39,9, 35,5 in 27,0 milijona din v prejšnjih štirih letih. Od leta 1934 so se torej privatne hranilne vloge skoro podvojile. Največ vlog ima Državna hipotekarna banka pri centrali, kjer znašajo 946 milijonov. Pri zagrebški podružnici so vloge zadnja leta precej stabilne in so znašale lani ob koncu leta 106 milijonov, pri podružnici v Novem Sadu 86 milijonov, v Nišu 75 milijonov, v Splitu 58 milijonov in v Sarajevu 44 milijonov.

== Iz Zadrugnega registra. V Zadrugni register se je vpisala nastopna zadruga: Narodna kreditna zadruga v Celju z o. j. Zadruga bo sprejemala in obrestovala hranilne vloge, pridobivala bo nadaljnja potrebna denarna sredstva, dajala svojim za družnikom kredite in posredovala za svoje zadrugne nabavo gospodarskih potrebščin ter komisijsko vnovčevanje njihovih proizvodov. Člani upravnega odbora so: Jože Smertnik, ravnatelj Celjske posojilnice in starosta Sokolske župe Celje; Jože Bavdek, sodnik upravnega sodišča v pok. in predsednik moške podružnice CMD v Celju; Josip Breznik, ravnatelj državne realne gimnazije v Ljubljani in član glavne odbora CMD v Ljubljani; dr. Slavko Fornazarič, odv. v Mariboru in član upra-

Obiščite svetovno znano zdravilišče

ROGAŠKA SLATINA

MINERALNI VRELCI: Tempel — Stiria — Do. nat. ZDRAVLJIVO: vse bolezni želodca, črevesja, ledvic, žolčnih kamnov itd. — Dietna kuhinja. Poczni bivaljša. — Moderni komfort. — Vred in posezni znižane cene. — Krasen sportni bazen za kopanje in sončenje. — Zabave, ples, dnevniki koncerti — izleti. — Najlepša zdraviliška dvorana v državi — čitalnica. — Vse informacije in rezervacije sob pri zdraviliški direkciji.

Pri slučajnostih je predsednik g. Krajnc sprožil vprašanje sprejema novih članov, pri čemer se je razvila debata, v katero so posegli gg. Birgmajer, Kostajnski in dr. G. Kerencič iz Pesnice je rai izrazil nevoljo, ki jo povzroča med izvozniki postopanje »Prizade« pri izrekanju kazni. Pri tako občutnih denarnih kaznih, kakor jih izreka »Prizade«, bi se moralo prehodno podrobneje ugotoviti dejanski stan in s tem nesporno ugotoviti, ali je izvoznik v resnici zakrivil prekršek.

Po zaključnih razpravi se je oglašil k besedi tajnik g. dr. Pless, ki se je zahvalil za pozdrave in tolmačil zagotovilo zbornice, da bo stremeljena združenja za pospeševanje in zaščito sadnega izvoza vedno najkrepkeje podpirala, saj predstavlja izvoz jabolk v naši izvozni trgovini postavko, ki ima odličen vpliv na blagostanje zlasti severnega dela naše države. V svojih nadaljnjih izjavah je nanašal celo vrsto vprašanj, ki posredno ali neposredno vplivajo na naš izvozni problem. Da so se mnoge težave, ki so se v letu leta pojavile, omilile ali odpravile gre zaslugi predsedniku g. Krajncu, ki je moral ponovno intervenirati zlasti v Beogradu in ki je žrtvoval mnogo truda in dela za člane društva, pa tudi za splošne interese našega izvoza sadja.

Po stvarni debati je g. Krajnc zaključil dobro uspešni občni zbor, ki je potoke v znamenju solidarnosti in vzajemnosti vseh članov.

predlanskim se je zopet dvignila na 175,5 milijona kilovatnih ur, lani pa je za malenkost nazadovala na 173,5 milijona kilovatnih ur.

== Redni občni zbor Zveze slovenskih zadrug je sklican za 8. maj t. l. ob 10. uri v dvoraji Delavske zbornice v Ljubljani (Miklošičeva cesta), in sicer z naslednjim dnevni redom: 1) Predsednikova otvoritev; 2) Čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru; 3) Poročilo načelnika in nadzorstva; 4) Potrditev računskega zaključka za preteklo leto in proračuna za tekoče leto; 5) Slučajnosti. — Po § 4 pravil je računski zaključek 8 dni pred občnim zborom razgrnjen zadržam na pogled v pisarni Zveze. Včlanjene zadruge zastopajo njihovi načelniki. Če so ti zadržani, pa drugi pooblaščenici, katerim izroče zadruge pravilno podpisana pooblastila. Posamezni pooblaščenec more zastopati največ pet zadrug. Če občni zbor ob napovedani uri ne bo sklicen, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor ne glede na število zastopanih članov.

== Stanje hmeljskih nasadov. Hmeljsko rastlino so ponekod nevarno napadli bolhači, proti katerim imamo zanesljivo in preizkušeno sredstvo, ki ga uporabljajo z velikim uspehom tudi hmeljarji drugih držav, tako zvali »Rotox«. Kljub suši pa se pojavlja v hmeljskih nasadih letos precej tudi peronospora. Opozarjamo vse hmeljarje, da je treba tako živalske kakor tudi rastlinske škodljivce takoj energično pobijati zlasti letos, ko se obeta Savinjski dolini zopet boljše hmeljsko leto. — Hmeljarsko društvo za dravsko banovino.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 10,3 milijona din nasproti 10,80, 7,85, 7,89 in 10,50 milijona din v prejšnjih štirih tednih. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb. Na tržišču državnih papirjev pa so se tečaji po znatni oslavitvi v prejšnjih tednih precej popravili. Kakor znano, je vojna škoda do srede marca notirala okrog 480 din, potem pa je stalno popuščala in v prejšnjem tednu dosegla najnižji tečaj 420. V minulem tednu pa se je tečaj zopet popravil na 451 — 455. Tudi tečaji ostalih državnih vrednot so se nekoliko dvignili.

DEVIZE

Curih. Beograd 10, Pariz 11,7825. London 20,8350. New York 445. Bruselj 75,65. Milan 23,40. Amsterdam 238,10. Berlin 178,50. Stockholm 107,30. Oslo 104,70. København 93. Sofija 5,40. Varšava 83,75. Budimpešta 87. Atene 3,90. Bukarešta 3,25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 29. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 73, za julij 71,375, za sept. 72; koroza: 47,875, za julij 50.

Koroški drobiž

Suho vreme je zakrivilo več gozdnih požarov na Koroškem. Tako je nenadno začel goreti gozd med Štefanom in Smerčami ob Zilji. Požar je povzročila iskra iz lokomotive. Drugi gozdni požar je nastal v šmohorski okolici, toda posrečilo se ga je kmalu omejiti.

Letos je zbolelo na Koroškem veliko otrok na davici; posebno hudo razsaja ta bolezen v Ziljski dolini.

Po novem nemškem občinskem redu se ukinejo vse občine, ki štejejo premalo prebivalcev. Pri združitvi dveh ali več občin je treba gledati na to, da se varuje enotni gospodarski značaj občin in da se industrijski kraji, letovišča in pretežno kmečki kraji ne združujejo kar vprek. — V slovenskem delu sta bili doslej združeni dosedajni občini Bilčovs in Zgornja vesca v novo skupno občino Bilčovs. Železni Kapli je bila pridružena občina Bela, občini St. Jakob v Rožu in Bekštajn pa bosta razdeljeni.

Pri vožnji s koleosom se je poneorečil na klanec blizu Bajts 34-letni poštni uradnik Karl Schellander iz Borovelj. Prepeljali so ga v celovško bolnico, kjer pa je poškodbam podlegel.

V Podlublju je umrl trgovec in posestnik Franc Smole. Pokojnik je bil med ustanovitelji slovenskega prosvetnega društva in slovenske posojilnice.

V Kapli na Dravi je posestnik pd. Krovju pogorela enonadstropna hiša in gospodarsko poslopje. Škoda je zelo velika.

Izšla je odredba, ki določa, da je treba prijaviti pridelovanje zelenjadi, določene za prodajo na trgu. Prijavljajo se kumare, solata v glavicah, čebula, ohrovt, paradižniki in špargelji. Isto velja za posestnike drevesnic, ki drevesc ne potrebujejo samo za lastno porabo.

Po daljšem odmoru se je preteklo nedeljo vršila zopet slovenska kulturna prireditelj v St. Jakobu v Rožu. Nastopili so domači igralci z igr »Revček Andrejček« in pevci s slovenskimi narodnimi.

»Koroški Slovenec« priobčuje dopis: Iz Sel nad Borovljami pišejo: »Z našo novo šolo nikakor nismo zadovoljni. L. 1924 je okrajni školski nadzornik povabil vse stare šolobvezne otroke v šolo in jih je povprašal po njihovih šolskih težnjah. Na podlagi izpovedi staršev je šolska oblast predpisala za šolo v Selah učni red, po katerem naj sta prvi dve šolski leti izključno slovenski, od tretjega šolskega leta dalje naj bo pouk dvojezičen, v zadnjih letih pa pretežno nemški. Učni uspehi tako urejene šole so bili prav dobri in starši zadovoljni. Otroci so si prisvojili osnove svojega materinega jezika in na tej podlagi pridobili tudi precejšnje znanje državnega jezika. — S tekočim šolskim letom pa je naša šola nenadno postala samo nemška, le v prvih mesecih se mora učitelj seveda pogovarjati z najmlajšimi slovenski. Pri tem se spominjamo izjave g. dež. glavarja odposlanstva koroških Slovencev, v kateri je on kot načelnik dež. šolskega sveta izrecno poudaril, da so za ureditev šole in učnega reda pristojni izključno samo starši. Čemu torej ta spre-

Vodilna vloga dravske banovine pri izvozu sadja

Izvoz jabolk igra v gospodarstvu dravske banovine vedno večjo vlogo in z zadovoljstvom moremo poudariti, da se danes naša jabolka na inozemskih tržiščih visoko cenijo in da se je njih renome visoko dvignil. K temu razveseljujočemu uspehu so brez dvoma največ pripomogli naši izvozniki z intenzivnim proučevanjem inozemskih trgov in s stalnim pritiskom na producente, da svoje pridelke v vsakem oziru prilagodijo zahtevam konsumnih trgov.

Prošlo nedeljo je bila v beli dvorani kolodvorske restavracije v Mariboru letna skupščina Združenja sadnih izvoznikov dravske banovine. Vodil jo je agili, za organizacijo sadnih trgovcev in izvoznikov v Sloveniji zaslužni predsednik g. Srečko Krajnc iz Pesnice, ki je v uvodu pozdravil navzoče, med njimi tudi tajnika Zbornice za TOI g. dr. Plessa, kateremu se je obenem zahvalil za pomoč, ki jo stalno izkazuje društvu.

Natečaj »Jutra« za letošnji materinski dan:

Kje živi mati

Najštevilnejše slovenske družine?

Se vedno nam na naš razpis prihajajo opisi slovenskih mater, ki so dale narodu in državi visoko število sinov in hčer. Vse bomo objavili, saj bo tako podan res močno zanimiv pregled rodnosti in življenja našega naroda v najrazličnejših predelih slovenske domovine, — da, pa tudi izven nje. Komisija bo ta teden pričela presojati vse vpisane opise, da bodo nagrade na materinski dan pravično razdeljene.

UREDNIŠTVO.

Mladi Jugoslovani iz Rožne doline

Menite, da žive družine, ki so številno obdarjene z otroki, samo na deželi? Nekateri dopisi bodo dokazali, da tudi v Ljubljani ni poslednja. Predstavljamo vam danes družino g. Franceta in Ivane Kramarjeve iz Rožne doline, cesta VI. Dvanajst otrok je na sliki, vsi so se rodili v Jugoslaviji. O življenju te prikupne družine pa damo besedo materi gospe Ivani, ki nam je s sliko vred poslala naslednje vrstice:

Gospod urednik! V zadnjih nedeljskih številkah »Jutra« ste objavili nekaj dopisov o najštevilnejših slovenskih družinah iz podeželskih krajev. Da pa ne bodo čitatelji mnenja, da žive z deco oblagodarnje družine samo na deželi, mi dovolite, da se oglašim tudi jaz, ki živim v Ljubljani in ki me je Bog obdaril tudi z mnogobrojno družino.

Poročila sem se leta 1919, v starosti 21 let, medtem ko je štel moj mož 24 let. Na občinskem svetu na Viču sva si postavila

malo barako, v kateri bova navno letos praznovala svojo 20-letnico poroke. V tem času nama je Bog poklonil 14 otrok, od katerih jih živi danes 12. Najstarejša Ivana šteje 18 in pol leta, najmlajša Stanislava pa komaj 19 mesecev.

Da je naše življenje trdo in ena sama borba za obstanek tu v mestu, kjer je življenje dražje kakor na deželi, si lahko predstavljate, če vam povem, da zasluži moj mož, ki je klopac, komaj 500 do 600 din na mesec. Saj razen 18-letne Ivane, ki je šele pred kratkim dobila mesto pri šolskem upravitelju gosp. Jezeršku v Komendi, žive vsi otroci doma. Kljub vsemu pa so otroci zdravi in čvrsti bolj kakor oni bolj situirani meščani. Mi skromni ljudje pač ne smemo poznati pomohkuženja ter moramo sprejeti življenje tako kakršno je.

Gospod urednik! Prilagam potrdilo župnega urada o še živčih otrokih kakor tudi sliko moje družine ter Vas lepo pozdravljam —

Ivana Kramarjeva

Trdnjavica številne družine nad Žužemberkom

Žužemberk, 14. aprila

V našem lepem zgodovinskem kraju Žužemberku živi v potu svojega obraza tiho in skromno življenje številna družina Glihovi. Njihov skromni, toda vsepovsod čisti domček se dviga nad starinskim Žužemberkom kakor lična trdnjavica. Tu prebiva z materjo Ivano in očetom Francem deset otrok v starosti od pol drugega do osemnajstega leta. Hišica obsega samo kuhinjo in dve sobici, v eni izmed teh ima oče še svojo čevljarstvo delavnico.

Oko hiše se razteza nekaj njiv, iz katerih črpa številna družina pošteno zaslužen vsakdanji kruhek.

Glihova mati Ivana šteje šele devet in trideset let. Po starših je bila dedovala to majhno posestve. Že v dekliških letih je slovela po pridnosti in poštenosti in je tudi imela dosti snubcev. Ostala pa je zvesta svojemu izvoljencu Francu, ki se je vrnil iz svetovne vojne kot invalid. Leta 1919. se je poročila z njim. Zakonca živita v zgledni harmoniji, čeprav se morata prav zelo truditi, da preživita svoje otroke, ker posestvo tudi z obrtjo vred ne donaja zadosti, da bi nasitila vedno lačne želodčke. Oče in mati sta zato rešili primorano večkrat hoditi tudi na dnino, tako da nimata nikoli nobenega počitka. Otroci pa sledijo zgledu svojih delavnih staršev ter jim pomagajo pri vsakem delu, kolikor je v njihovi moči. Najstarejša hčerka Milena se že uči šivanja v Ljubljani, najstarejši sin France pa se uči čevljarstva pri očetu. Iva, Draga, Marija, Jože in Stanislav obiskujejo osnovno šolo v Žužemberku ter veljajo za najmarljivejše učence na šoli. Ostali trije — Anica, Slavka in Janez — pa uživajo

še brezskrbne, radostne dni detinske dobe.

Značilno je za ta rod, da je nena- vadno krepak. Doslej se ni bil nihče od otrok bolan. Nihče od njih se ni zaužil kakih zdravil, še manj, da bi mu bilo treba klicati zdravniške pomoči. Mati je upravičeno ponosna na svoje otroke, ki jih skrbno vzgaja, še posebno pa na štiri fante, v katerih bodočnost polaga mnogo nade na srečo in zadovoljstvo, saj upa, da bodo nekoč stasili aktivni vojščaki.

Vsi želimo tej številni in ji po svoje vendarle srečni družini, da se ji svesničijo vse lepe nade. Vsi vemo, da je skrbnim staršem najbolj ustrezno, če imajo v poletju dosti sezonskega dela, na lastnem posestvu pa obilo pridelka, da ni potreba nobenemu izmed desetih otrok obupno tarnati: »Mama, lačen, lačen.«

Mirko Majcen, sodni uradnik.

Vzorna družina vojnega invalida

Sv. Križ nad Mariborom, sredi aprila.

Naša hribovska vas se ne ponaša samo s tem, da leži visoko v hribih, ampak je tudi najmodernejše upravljana, krasijo jo krasne bele in trdno zidane kmetijske hiše, v katerih bivajo sami zavedni Slovenci. Saj pred 20 leti, ko se je pečatila naša narodna usoda, ni niti ena hiša iz naše občine padla pod nemško, tedaj avstrijsko oblast. Vas nimale le krasno urejene šole z moderno kopalnico, ne diči je samo lasten moderen in higiensko urejen vodovod. Ima tudi lepe ceste. Vse to je znak, da živi tu trden in žilav ter zaveden rod.

Kako je pa drugače z nami? Ali mislite g. urednik, da številčno padamo? O, bi se

motili, če bi nas tako sodili. Prepričani smo, da smo močan in zdrav rod. Mnogo je pri nas družin, ki se ponašajo s tem, da imajo nad 6 otrok. Je celo 12 družin v občini, ki imajo nad 10 otrok. A z rekordnim številom otrok se gotovo ponaša in sicer upravičeno, žena vojnega invalida Ivana Hrastnika, ki je mati 15 otrokom in od teh jih živi 14 in sicer 9 dečkov in 5 deklic. Če je vredno, da si ogledamo kako družino, je to gotovo družina tega vojnega invalida. Očetu te otrok bogate družine je tekla zibelka v viničarski hiši in kot tak si je moral že od rane mladosti služiti sam svoj vsakdanji kruh, ki seveda ni bil obložen z medom in maslom. Vsa svoja mlada fantovska leta je opravljal posle kmečkega hlapca. Leta 1913. si je poiskal svojo živ-

Novo odkritje! Tudi naša mama ima rada kuhinjsko čokolado Mirim!

Devetnajst jih je rodila Marija Doma

Črenšovci, sredi aprila

Mati Marija Doma iz Gornje Bistrice v Prekmurju, občina Črenšovci, je rodila od 1898. do 1923. leta 19 otrok, od katerih jih živi danes 14 (6 m in 8 ž). Nad vse skrbna in požrtvovalna mati, ki je že od 1928. leta vdova, vodi v vasi Gornji Bistrici ob Muri majhno branjarijo ter poseduje le nekaj orolov zemljišča, od katerega pa nima ona kakor tudi vsi drugi zemljiščni posestniki ob Muri večkrat prav nobenih dohodkov, ker jim skoraj vsako leto po dvakrat uni-

či voda iz še neregulirane Mure vse posevke in pomladne posadke.

Ta skrbna mati je oskrbovala vse svoje otroke z največjo požrtvovalno skrbnostjo in vso materinsko ljubeznijo vedno v pravem narodnem duhu.

Bila je poleg svojega bolehnega moža, ki je izvrševal nekaj časa čevljarstvo in obrt in je revel 1928. leta umrl, večkrat zelo potrpežljiva mučenica z obilno kopico otrok. Oče je bil večkrat zaradi bolehnosti nenavadno strog in nervozen. — Zaradi oskrbovanja in vzgoje svojih otrok se je skrbna in nad vse dobrotljiva mati zadovoljila na svojem majhnem zemljišču in še ta dolg danes z velikimi težavami rešuje.

Poleg svojih lastnih otrok, od katerih so še trije doma, oskrbuje tudi tri svoje vnuke, ker so pač otroci primorani odpotovati iz revnega Prekmurja v tujino: v Francijo, Nemčijo ali v druge kraje za službo. Dosedaj je dobrotna mati babica že šestnajstim svojim vnučkom in vnučinkam.

Vsi njeni otroci so zdravi, krepki in dobro vzgojeni. Vsi živčji dečki so bili vo-jaki ter so zavedni branitelji svoje domovine in narodnih pravic.

Vsa čast dobroti in požrtvovalni materi, ki ji želimo, da bi bila deležna ene izmed nagrad, razpisanih od uprave dnevnika »Jutra«. — Skromna in potrpežljiva mati, ki živi tukaj v Prekmurju, bi bila nad vse srečna in počaščena z lepo nagrado na materinski dan.

Oroslav Zeleznik, šolski upravitelj.

Moja mati

Trinajstkrat je zajokalo iz tvojega telesa. Trinajst drobnih otrok si zibala v koritu, ki je stalo ob tvoji postelji. Ne bi mogla seštetati noči, ki si jih morala prebedeti, preden je vseh trinajst otrok doraslo v fante in dekleta. Noči, ko si bosa hodila po sobi in nosila na rokah vekajočega otroka ali sedela na postelji in zibala korito. Noči, ko si vstajala in pokrivala razgaljena otroška telesa. Noči, ko je ob tvoji postelji stala skrb in ti ni dala, da bi zaprla oči.

Ne bi mogla seštetati grizljajev, ki si jih morala pritrpati, da si lahko nahranila svojo drobno deco. Mnogokdaj si morala napraviti čudež, da si nam lahko skuhala obed. Franciška, Magdalena, Francišek, Marija, Peter, Julijana, Katarina, Ciril, Otilija, Ivana, Neža, Janez, Zalika — tako številni so moji bratje in sestre. Dorasli smo in se razkropili po svetu — danes komaj poznamo drug drugega. Deset poti vodi od tebe v svet in po vseh roma tvoje srce k slehernemu tvojemu otroku. Kličes nas ponoči, ko ne moreš spati. Razdala si nam vso svojo ljubezen, prav nobeden ni bil prikrajšan zanjo. Kdo je napravil iz tebe vzgojiteljico, da se najboljši pedagog visokih šol ne bi mogli meriti s teboj? Trpljenje je bilo tvoj veliki učitelj. Trpljenje je bi-

lo tisti nesmrtni mojster, ki te je izklesal v najpopolnejšo, najboljšo mater, v mater svetnico, v vse razumevajočo, vse odpustajočo ženo. Trpljenje — tvoj najzvestejši spremljevalec na dolgem potovanju iz rojstva v smrt.

Tesen je bil naš dom — soba ni kakor srce, ki lahko sprejme vase vse širni svet. Soba je merila deset kvadratnih metrov in se ni dala razmakniti. Vselej, kadar je prišel v korito nov član, se mu je eden doračajočih moral umakniti. Našla si mu službo pri dobrih ljudeh. Ognila si svojo nedeljsko ruto in romala z njim, to veliko prvo romanje v svet. Zakaj naj je bil še tako majhen, še tako slab in potreben materine roke — ko je šel prvič z doma, je vedel, da poti nazaj ne bo več. Lahko se bo vrnil za dan, za dva, morda tudi za pet ali šest dni, dokler si ne najde nove službe. Njegov prostor v sobi je bil zaseden. In prav zato je bilo slovo tako težko...

Nosila si njegovo culo, domov pa si se vracala blede in tiha in ponoči se je v tesni sobi slisal tvoj pridušeni jok. Tvoje srce je krvavelo, morala si od njega odtrgati nov kos in ga dati otroku na pot.

Toda ni ti bilo še dovolj lastnih otrok. Ko je na vasi umrla mlada žena in zapustila neboljnjega otroka, ki se ga ni usmilita nobena bogatih kmečkih žena, si se ga usmilita ti in ga rešila lačne smrti. Zdal mali Jožek vé že pisati in njegovo drobno srce te ljubi, kakor lahko ljubimo le človeka, ki nas je rešil gotove smrti.

Umrl je oče — tvoj zvesti spremljevalec in sotrpin, in slisala sem dve melodiji, ki ju do smrti ne pozabi, kdor ju je enkrat slisal: jok matere, ko ji prinesejo mrtvega moža domov, in zabijanje žebeljev v krsto, ki v njej leži roditelj...

Nikogar ni bilo, ki bi te odlikoval ali ti vsaj čestital, ko je tvoj poslednji otrok končal šolo. Nihče ti ni nikoli izrekel priznanja za tvoj pogum in tvoje neutrudno delo, saj ne spadaš v svet, kjer se vse velike in majhne

zasluge obešajo na veliki zvon.

Delavka si, navadna, preprosta delavka. Koža tvojih rok je razpokana in črna. Tvoja ramena so upognjena. Vse svoje življenje si bila udinjena trdemu delu, ki je pogosto presegalo tvoje moči.

Trinajst otrok si rodila, deset si jih poslala v svet. Deset ran krvavi v tvojem srcu. Tvoje življenje je postalo še bolj žalostno; sama si. Tudi vsa tvoja velika ljubezen je šla po svetu, kjer išče svoje otroke in jim govori tople materinske besede.

Katarina Špur.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZOBOZDRAVNIKI PRIPOROČAJO KOLYNOS ZA OTROKE. ZAKAJ?

Vse matere vedo, da uničujejo navadne paste za zobe fino sklenino in nežno slonokoščevino otroških zob.

Vidite, zakaj priporočajo zobozdravniki specialno KOLYNOS za malčke. Zobozdravniki jamčijo za delikaten učinek te paste, sladke in pekoče se, ki zares čisti usta in jih osvežuje, dajajoča zobem poseben blešč.

OSVEŽITE SVOJ NASMEH S KOLYNOS-OM!

Kupite veliko tubo, ker je bolj ekonomična. KOLYNOS antiseptična zobna pasta.

Na solnčni jug

Abano Terme

Italija — pri Paduli. Na liniji Benetke-Bologna.
Pojasnila: Azienda di Cura — Abano Terme.

Vrelci **87°**
KOPELI, MOČVIRNE
KOPELI - INHALA-
CIJE zoper revmatizem
in druge bolezni.

HIŠNA ZDRAVLJENJA V VSAKEM HOTELU.

Reale Orologio: Pensione Lit. 45-50 — T. S. e Vittoria L. 40-55 — Savoia Todeschini L. 36-44 — Cortesi Meggiorato L. 29-38 — Due Torri L. 23-32 — Giacomonte L. 23-28 — Massaggio L. 22-27 — Salus L. 22-25 — Terme Littorio L. 20-29 — Aurora L. 20-27 — Roma L. 20-26 — Terme Menegolli L. 20-25 — Belvedere L. 18-27 — Mioni Pezzato L. 18-27 — Sorelle Mioni L. 18-27 — Alba L. 18-24 — Buia Montecortone L. 18-24 — Casino Nuovo L. 18-24 — Formentin L. 18-23 — Vena d'Oro L. 18-22 — Sole L. 18-21 — Morosini L. 16-21.

Montecatini

pri FLORENCI
(Italija)

Najslavnejše italijansko zdravilišče za motnje prebave in preosmo — tropične bolezni reumatizem.

Kure s piščo — kopalne kure, močvirne kure — fizioterapija.

Sezona 1. aprila — 30. novembra

250 hotelov in pensionov vsake kategorije.

Vse atrakcije svetovnih zdravilišč.

Popusti na železnicah.

Pojasnila: UFFICIO PROPAGANDA — MONTECATINI TERME (Pistoia) Italia.

Pojasnila: ENIT, Terazije 16, Beograd
in pri vseh uradih »Putnika«.

Domače vesti

* Jubilej zaslužnega socialnega delavca. V ponedeljek 1. maja bo godoval, te dni pa je dopolnil 50 let starosti dosedanj tajnik Delavske zbornice v Ljubljani g. Filip Uratnik. Rodil se je v kmečki hiši v Podlogu pri Sv. Petru v Savinjski dolini in po dovršenih gimnazijskih studijih v Celju in pravnih na Dunaju je stopil v službo sodišča. To njegovo službovanje je prekinila vojna, po vojni pa je bil najprej pri socialnem skrbstvu deželne vlade v Ljubljani, potem ravnatelj pujskega magistrata, nato tajnik strokovne komisije v Ljubljani, od leta 1924. pa tajnik Delavske zbornice. Ves čas je bil zelo aktiven v delavskem pokretu, njegovo glavno delo pa je bila organizacija Delavske zbornice, ustanovitve socialno-ekonomskega instituta ter raziskavanje naših gospodarskih in socialnih razmer. Temu velikemu in pomembnemu delu je posvetil vse svoje moči kot publicist, zbiralec gradiva ter kot snovalec mnogih zakonskih predlogov. Socialnemu delu je ves posvečen ne samo s temeljitim znanjem in strogo objektivnostjo, temveč tudi s svojim čustvenim srcem in plemenitim značajem. Doslej se ni bilo v naši ožji domovini in tudi v ustroju vseh jugoslovanskih socialnih ustanov ankete o kakem socialnem problemu brez njegovega iniciativnega in uspešnega sodelovanja.

Grobnice in spomenike kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje
Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

* Smrt uglednega višjega uradnika. Včeraj popoldne je umrl v Beogradu zadet od kapi g. Franjo Zlatnar, višji svetnik generalne direktije državnih železnic. Ugledni pokojnik je bil po rodu iz Mekinji pri Kamniku in je bil star šele 53 let. Studiral je v Ljubljani in se je po maturi z veseljem posvetil železniškemu poklicu. Med vojno je bil kot postajni načelnik na različnih postajah za italijansko fronto. V Volčji dragi pri Gorici je tudi našel svojo zvesto družico Katio Turelovo, ki mu je v srečnem zakonu rodila dva sina: prvi je železniški uradnik, drugi pa študira gimnazijo v Beogradu. Franjo Zlatnar, ki se je v službi uveljavil kot nadrejeni zanesljiv in sposoben uradnik, je bil že pred 14 leti poklican h generalni direktiji v Beograd, in mu je bilo poverjeno vodstvo nadrejenega vojnega oddelka. Za zasluge je bil večkrat odlikovan. Napredni Slovenci smo v njem cenili zvestega, zavednega sobojnika. Vest o njegovi nenadni smrti bo zato bolesto odjeknila tudi med njegovimi številnimi znanji v ožji domovini. K večnemu počitku ga bodo spremili v ponedeljek. Naj mu bo lahek počitek na beograjskem pokopališču! Njegovi družini izrekamo odkritosrečno sožalje.

OB 50-LETNICI USTANOVITVE
ZA BIRMO
URE IN ZLATNINE
PO NAJNIZJIM CENAM
LUD. ČERNE
LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 8

* Predavanje vseučilišč. prof. dr. Leonida Pitamica v Zagrebu. Prosvetni odsek društva »Narodni dom« v Zagrebu, katerega tvorijo odborniki vseh slovenskih prosvetnih in akademskih društev v Zagrebu, si je stavil za glavno nalogo poglobitev kulturnih zvez med Zagrebom in Ljubljano v svrhu medsebojnega upoznavanja. Na prošnjo društva bo predaval g. vseuč. prof. dr. Leonid Pitamic, bivši kr. poslanik v Washingtonu, o temi »Pravni odnosi med državo in narodom v U.S.A.« v torek, dne 2. maja ob 20. v dvorani zagrebškega Ljudskega vseučilišča na Maruličevem trgu.
Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Frapo Jožefove grenčice.

* Nova umetnina kiparja Meštrovića. Zagreb je zdaj menda edino mesto v Evropi, kjer se izdelujejo veliki spomeniki. Kipar Anton Augustinčić, je kakor znano, izdelal spomenik maršala Pilsudskega, ki bo stal na velikem trgu v Katovicah na Poljskem; isti umetnik je napravil tudi spomenik za mednarodni urad dela v Ženevi, mojster Ivan Meštrović pa je zdaj dovršil monumentalni spomenik pokojnega rumunskega kralja Karola I. Ta spomenik je že pripravljen za transport in bo 10. maja odkrit pred kraljevim dvorom v Bukarešti. Rumuni slavijo 10. maj v spomin na kronanje pokojnega kralja Karola I. Odkritja spomenika v Bukarešti se bo udeležil tudi mojster Meštrović. V delu pa ima Ivan Meštrović tudi spomenik rumunskega kralja Ferdinanda I., ki bo tudi postavljen na nekem velikem trgu rumunske prestolnice. Spomenik kralja Karola I. je visok 6 in pol metra, stoji pa na podstavku, ki je visok 6 metrov. Spomenik kralja Ferdinanda I. bo še večji.

V ponos in veselje botrcam

smo prešli krasne komplekse, obleke in plašče, ki si jih nabavite prav poceni. Vabimo botrce na ogled in izbiro.

LUKIČ — Stritarjeva ul. 9.

* Diplomirana sta bila na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Zdenko Lah iz Ljubljane in Štefan Lebar iz Nedelice. Čestitamo.

* Članstvu Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič sporočamo, da se bo vršila pevska turneja po Bosni in Dalmaciji. Ministrstvo prosvete je odobril dopust. Prihodnji povski tečaj bo 5. 6. in 7. maja t.l. v prostorih Glasbene Maticе v Ljubljani, odhod na turnejo bo v ponedeljek 8. maja. Začetek tečaja bo v petek 5. maja ob 10. uri. Članstvo naj prinese s seboj vse potrebno za pot in nastop! Tajništvo.

MED. UNIV.
DR. LEO MATAJC
otvarja zdravniško prakso v Stražišču 66.

* Za protituberkulozno gibanje je volil pokojni predsednik zveze Djuro Paunković Jugoslovanski ligi proti tuberkulozi v Beogradu vsoto 10.000 din ter postal na ta način član-dobrotnik Jugoslovanske lige proti tuberkulozi v Beogradu. Naša Protituberkulozna zveza (Gospodstvena cesta 2/II), je pred kratkim v vseh številnih apelirala na imovitejšje sloje, denarne zavode, zavarovalnice, delniške družbe, industrijska podjetja itd. s prošnjo, da bi po svoji moči in z denarnimi podporami okrepili njen človekoljubni pokret. Na žalost moramo ugotoviti, da ta Zvezin apel v javnosti doslej ni našel potrebnega razumevanja, zaradi česar se obrača Zveza baš te dni na navedene ustanove s posebnimi individualnimi prošnjami za naklonitev denarnih podpor. Zveza pričakuje, da njene prošnje za naklonitev navedenih podpor ne bodo ostale glas vpijočega v puščavi in je uverjena, da ji bo omogočeno zaprosenim prispevki poglobiti delovanje. Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Angleščino
poučujem oči osnov do konverzacije, gramatiko, prevajanje, narekovanje
Največjo pozornost posvečam pravilni izgovorjavi, — ob uporabi sodobnih tehničnih pripomočkov.
V Ljubljani sprejemam le omejeno število ur.
Naslov se izve v ogl. odd. »Jutra« pod »diplomirana na visokih šolah v Londonu«.

LA VIERGE FOLLE od
H. Bataillea v prekrasnem
francoskem filmu

PREDSTAVE ob 10¹⁵ 1517/1921

LA VIERGE FOLLE od
H. Bataillea v prekrasnem
francoskem filmu

Zakonolom

Samo še danes in jutri II. del olimpijskega filma

FESTIVAL LEPOTE

Visoka pesem človeške telesne moči in botejnja
Režija: Leni Riefenstahl. Produkcija: Tobis-Berlin

V idealni zasedbi: Victor
Francen, Juliette Faber, Annie
Ducaux, znana iz filmov »Ječa
brez rešetke in »Grehe«.

Danes ob 10.30, 15., 17., 19., 21.

jutri zadnjič ob 16., 19. in 21. uri

KINO SLOGA — Tel. 27-30.

Izgubljena patrola

Film idealnega domoljublja, legendarnega heroizma, bratstva in požrtvovalnosti! — Predstave danes ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri — v ponedeljek ob 16., 19. in 21. uri.

KINO UNION, tel. 22-21.

Prekrasna češka
filmska umetnina
po Fr. Langerjevi
oderski drami

* Nova številka ilustrirane družinske revije »Zlaka« izide te dni. Joža Lovrenčič je zanj napisal pesem »Moja butara«. A. Ingolič nadaljuje svoj roman »Prepovedana ljubezen«, France Bevk pa prispeva črtico »Brat«. Tuje književnosti zastopata E. A. Poe in Andersen, za zabavo pa skrbijo Lojze Zupane c »Ribniški kmet«, Albin Zalaznik z »Zgodovinsko posteljo« in turški pisatelj Nasredin Taboš s črtico »Jusufovi propadi posel«, ki jim sledi »Zrna iz ameriških listov«, v katerih se odraža svojstveni ameriški humor. Rubrika »Ali je naša usoda v zvezi z nebesnimi znamenji« razpravlja na zanimiv in splošno poučen način o usodi onih, ki so rojeni v aprilu in maju; »Zdravniški posvetovalnik« daje mladim mamam primarij dr. Dragaš razne nasvete in obravnava v posebnem članku božjast, »Gospodinjki koticke« pa vsebuje poučna poglavja o serviranju, nekaj dobrih receptov in nasvete o uporabi pomladne zelenjave v kuhinji. Revija »Zlaka« družji v svojem krogu odjemalce žilinskih proizvodov, o katerih prinaša poučne članke, dobi pa jo brezplačno vsakdo, ki pošlje svoj naslov Pražani žilki v Ljubljani. (—)

* Stiriidesetletniko poroke je obhajal v Laškem davčni inspektor v pokouju g. Emil Pleskovič s svojo vzorno soprogo g. Emilijo. Istočasno poteka 40 let, odkar bivata v Laškem. Tudi v najhujših casih sta bila zvesta svojemu narodu in tako vzgojila tudi svojega sina in hčer. Čestitamo in želimo še mnogo srečnih let!

* Odbor za propagando domačih pogonskih goriv pri kr. banski upravi sporoča, da bo v dnevi od 9. junija do vključno 16. junija propagandna vožnja po dravski banovini, ki ima namen dokazati uporabnost domačih goriv kot pogonsko sredstvo motornih vozil. Te vožnje se lahko udeležijo: 1) tverke, ki proizvajajo domača goriva ali pa se bavijo z njih proizvodnjo; 2) tverke, ki izdelujejo ali pa zastopajo delavnice, tovarne naprav za uporabo domačih goriv (generatorji); 3) lastniki osebnih, tovornih avtomobilov in avtobusov, ki vporabljajo za pogon domača goriva. Načrt propagandne vožnje je naslednji: Zagreb — Podsmud — Krapinske toplice — Rogatec — Ptuj — Maribor — Slov. Bistrica — Celje — Ljubljana — Kranj — Naklo — Trzin — Bled — Ljubljana — Ribnica — Kočevje — Delnice — Sušak — Delnice — Karlovac — Zagreb. Udeleženci, ki vozijo z ogletem kot pogonskim sredstvom, dobe ogle brezplačno na razpolago. Poleg tega so predvidene za udeležence še razne druge ugodnosti. Odbor za propagando domačih pogonskih goriv v dravski banovini vabi vse zainteresirane, da se udeležijo označene vožnje. Rok za prijavo je do 5. maja. Točna pojasnila in pravila vožnje so na vpogled interesentom v tajništvo Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana (Kongresni trg 1/L) med uradnimi urami.

* Bančni zavodi dravske banovine poslujejo od 1. maja naprej za stranke le od 8. do 13. — Društvo bančnih zavodov v dravski banovini. (—)

* Dr. meščanska šola v St. Vidu nad Ljubljano priredi danes ob 3. popoldne v ljudskem domu pevsko in telovadno akademijo, na katero ravnateljstvo vabijo vse stare in prijatelje nastopajoče mladine.

* Društvo »Narodni dom« v Zagrebu priredi vsako leto pomladno veselico, na kateri se Slovenci v Zagrebu zberejo v večjem številu. Letošnja pomladna veselica zagrebških Slovencev bo v soboto 6. maja v dvorani HPD Kola, Trg kralja Aleksandra. Pri sporedu, ki se sestoji iz pevskih, baletnih in šaljivih točk, bodo sodelovali naši priznani umetniki. Za ples bo igral znani zagrebški orkester The Revellers jazz Kdor se hoče v prijetni družbi pozabavati, se bo gotovo udeležil te veselice.

* Pomanjkanje pietete. Zadnjič nedeljo sem obiskal grob svoje sorodnice na pokopališču v Cerknici. Ko sem si potem ogledal še druge grobove, sem z začudenjem opazil, da so se valjali na nekaterih svežih gomilah še celi ostanki okostja (kosi lobanje, čeljusti itd.), ki bi jih grobar vendar moral zagrebati, preden opravi svoje delo. Cerknica je še pomemben trg in bi človek pač pričakoval, da bo našel tudi na pokopališču primeren red, ki ne bo žalil čuta pietete. — V. M.

PARIŠKI SEJEM

OD 13. — 29. MAJA 1939.

Legitimacije za vstop v sejo se dajejo do 10. pri francoskem trgovskem atašeju, Beograd, Pariska 11 in v vseh francoskih konzulatih. Legitimacije daje pravico do brezplačnega francoskega vizuma in popusta od 25—50% na vseh železnih in parobrodih.

* Turizem v Južni Srbiji. V Skoplju je bila spomladi leta 1938. ustanovljena turistična zveza, da bi v drugih večjih krajih Južne Srbije ustanovila organizacijo za napredek turizma ter za turistično propagando zavzela gospodarske in kulturne ustanove in organizacije. Južno srbski kraji imajo mnogo prirodnih lepote in zanimivosti ter predstavljajo tudi tam turizem važno panogo narodnega gospodarstva. Turistična zveza v Skoplju se je takoj lotila svojega dela in zdaj kažejo njeni statistični podatki že lepe uspehe. Lani je obiskalo Južno Srbijo nad 100.000 domačih in okrog 10.000 inozemskih turistov. Domači in tuji gostje so v južnosrbskih krajih potrošili okrog 116.000 din. Že ob svoji ustanovitvi je turistična zveza v Skoplju izdala nekaj zelo praktičnih publikacij za turiste, zdaj pa ima v tisku prospekt o Kumanovu in njegovi okolici, o Ohridu, Galičniku ter o Vranjski in Sijerjski banji. Pripravlja se tudi prospekt v raznih jezikih, ki bo opisoval zanimivosti starih južnosrbskih samostanov.

* Raznim društvom, organizacijam, šolskim vodstvom nudimo najcenejše udobne avtobuse za izlete po tu- in inozemstvu. Potovalna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Francišanska ulica št. 3 tel. 22-50. (—)

* Potresni sunki v Južni Srbiji. V Skoplju so v petek ob 6. jutraj občutili nekaj potresnih sunkov, ki so trajali samo po nekaj sekund. Dosti močnejši pa so bili potresni sunki v Kačaniku in okolici. Na nekaterih starih hišah je razpokalo zidovje, drugeče pa ni bilo nobene škode.

* Konferenca šefov inspekcij dela zaseda v dvorani okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Nišu pod predsedništvom Dušana Jeremića, načelnika ministarstva za socialno politiko. Konferenca se udeležujejo vsi šefi inspekcij dela v državi ter predstavnik Suzorja iz Zagreba. Konferenca bo rešila razna vprašanja, ki so v zvezi s socialnim zakonodajstvom.

* Udobno 8 dnevno potovanje po Italiji s tridnevnim bivanjem v Rimu od 14. do 21. maja. Informacije daje in prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Francišanska ulica, tel. 22-50. (—)

Iz Ljubljane

* Odlikovanje mečnega uslužbenca. Na lanskim narodni praznik ob 20. letnici Jugoslavije je Nj. Vel. kralj Peter II. odlikoval tudi večje število uslužbencev ljubljanske mestne občine. Imena odlikovancev smo takrat objavili. Župan dr. Juro Adlešič je včeraj popoldne v veliki magistratni dvorani, okrašen z zelenjem razdelil odlikovanja, predtem pa je odlikovance ogovoril s daljšim govorom. Njegovega vzkliku na čast kralju Petru II. so se pridružili vsi navzoči z navdušenjem. Za odlikovanje se je v imenu vseh zahvalil magistratni direktor Jančigaj. S tem je bila slovesnost zaključena.

ZÜNDAPP
KVALITETNI
MOTOCIKLI

GL. ZASTOPSTVO
O. ŽUZEK
LJUBLJANA
TAVCARJEVA 11

* Ciklus predavaj Slavističnega kluba se bo nadaljeval s predavanjem g. dr. Ferda Kozaka o slovenski kulturi. Predavanje bo to pot izjemno v sredo 3. maja ob 20. v Hubadovi dvorani in ne v ponedeljek 1. maja, kakor je bilo najprej javljeno. Vstop bo prost.

* Pianist Raoul Koczalski, eden največjih klavirskih umetnikov sedanjega časa, bo koncertiral v Ljubljani v torek 2. maja ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Po prevratu pride sedaj tretjič v naše mesto in bo točkov koncert Raola Koczalskega v Ljubljani. Vsi njegovi koncerti so bili izredno obiskani, vso pozornost zaslužijo tudi točkov koncert, na katerem bo slavni umetnik izvajal predvsem dela Chopina, dve njegovi baladi in 10 etud, dalje nekaj svojih klavirskih skladb in celotni ciklus R. Schumanna »Karneval op. 9«. Poudarjamo, da je Koczalski velik umetnik in eden najodličnejših interpretov Chopinovih del, saj je bil učence poslednjega Chopinovega učenca, pianista Mikulija. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticе, cene običajne koncertne.

* V okviru Socialno-ekonomskega instituta bo predaval v četrtek, 4. maja ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva 22. univ. prof. g. arh. Ivan Vurnik o temi: »Slovenska vas — jutri«. Predavanje bodo spremljale skulptorne slike.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI — Telefon 41-79.
Francoski šlager visoke umetniške kvalitete
LABODJA SMRT
V gl. vlogi: Mia-Corak Slavenska, naša zemljakinja.
Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9. uri
ter jutri ob pol 9. uri.
Prihodnji spored:
TRDNJAVA MOLKA

— Ponovitev Sokolske Telovadne akademije. Telovadno akademijo, ki jo je 24. aprila priredil s tako krasnim uspehom Ljubljanski Sokol v proslavo svoje 75letnice, so ponovili v petek zvečer v opernem gledališču. Tudi drugi večer je privabil veliko občinstva, da so si morali pomagati z dodatnimi sedeli, kar se dogaja v gledališču je ob izrednih prilikah. Tako je sokolska akademija pokazala tudi na zmagajen uspeh in izpričala, kako glo-

Hubertus
Domače terpentinsko milo
„HUBERTUS“
čuva Vaše perilo.
Svoji k svojim!

boko je sokolska misel zakoreninjena v našem občinstvu. Kakor na prvem večeru, so vsi sodelujoči tudi na drugem zastavili svoje najboljšje moči, da bi pokazali višino in lepoto sokolske vzgoje. Vse točke, pa naj gre za nastope dece, naraščajo in članice ali članov, so vzbujale nezmanjšano zanimanje občinstva, ki je res s srečnim pristojevalstvo tej prireditvi. Posebno navdušenje so vzbujale točke, pri katerih je bilo težišče nastopa v lepotnem učinku, tako zlasti vaje ženske dece in naraščajo.

Šivalni stroji, S. Rebolj & drug LJUBLJANA, Miklošičeva 18

ter »Kresnice« članic, ki bi jih bili morali ponoviti, če bi hoteli ustreči dolgotrajnemu ploskanju navdušenega občinstva. V drugem delu so poleg vaj na drogu vzbujale posebno pozornost in zaslužen priznanje točke, ki so po načrtih dr. V. Murnika združevale glasbo z vzorno ritmiko sokolske telovadbe. Ob končni Alegoriji je občinstvo stoji poslušalo in naposled tudi samo pelo »Hej Slovane« in sokolsko himno. Bil je to presrečen in dostojen zaključek lepo uspele prireditve. Tudi tokrat je sodelovala godba 40. Triglavskega pešpolka.

* Poroka. Danes se poročita v Ljubljani g. Franjo Rovani, policijski uradnik in posestnik, in gđ. Mihaela Beletova iz ugledne rodbine v Rožni dolini. Čestitamo!

* Izlet društva »Pravnik«. Vsakoletni tradicionalni izlet društva bo letos v nedeljo 14. maja v Rimske toplice in Laško. Izletniki se peljejo z jutranjimi vlaki (iz Ljubljane ob 5.30, iz Maribora ob 5. s prihodom v Rimske toplice ob 7.13 odtodno 6.46) do Rimske toplice, odkoder se podajo združeni izletniki preko Šmarjete po lepi romantični dolini Breznici k Sveti Jeditri, od tu čez Trnov hrib in Sveti Mihael v Laško. Skupne hoje 3 do 3 in pol ure. V Laškem kopanje v termalnem kopališču, ki je dovolilo izjemno popust (kopalne obleke s seboj!). Ob pol 14. uri skupen obed v dvorani zdravilišča, popoldne zabava v zdravilišču in ogled znamenitosti mesta Laškega. Odhod z večernimi vlaki. Prijave izletnikov do petka 12. maja opoldne in sicer za Ljubljance pri varjarju sodne palače, za ostale na naslov g. dr. Arnolda Pernača, sodnega starse in Laškem.

Zdravo zobovje, zdrava prebava,
s ČIK-BONBONOM še duša je zdrava.

* Praznik »Starega železničarja in zve. stega narodnjaka. V krogu svoje ljubljene družine je praznoval te dni svojo 70letnico požitvovalni nacionalni delavec, upokojeni železničar g. Fran Jezovšek, ki je vzor zavednega rodoljuba iz slovenskih koroskih krajev. Slavljenec, ki prebiva v Šiški, je zvest naročnik naprednega tiska in mu tudi mi želimo, da bi ostal zdrav in zadovoljen še dolga leta.

Ali ste si že ogledali nove poletne tkanine barvane z Indanthren barvami

Indanthren barve so omogočile modi, da je postala lepša in slikovitejša. Z Indanthren-barvami barvane tkanine ostanejo trajno lepe. Neprekosljivo so trajne pri pranju, na svetlobi in nošnji po vsakem vremenu.

Zahtevajte od Vašega trgovca, da vam razkaže nove z Indanthren barvami barvane tkanine. Ogledajte si izložbo v času Indanthren-tekna. Pazite na Indanthren-znak!

u— Angleski koncert. V petek 5. maja bosta koncertirala v Ljubljani dva odlična angleška umetnika: mezzosopranistka Astra Desmond in pianist Clifford Curzon. Astra Desmondova je v prvi vrsti odlična koncertna pevka, udeleževala pa se je tudi na največjih angleških odrih v raznih velikih altovskih partijah, kakor Amneris, Carmen, Ortruda itd. V svoji domovini, posebno pa še v nordijskih državah uživa sloves prvovrstne umetnice. Isto velja za pianista Clifforda Curzona, ki prireja stalne samostojne koncerte v Evropi in Ameriki. Kot sodelovalec in spremljevalec na klavirju bo nastopil Gerald Moore. Koncertni program obsega angleške skladbe starejše in novejšje dobe, pa tudi dela raznih nemških klasikov, kakor Schumana, Schuberta, Liszta, Hugo Wolfa itd. Koncert bo v resnici prvovrsten tako po izvajalcih, kakor tudi po sporedu, zato na njega še prav posebno opozarjamo. Vršil se bo v petek 5. maja v veliki filharmonični dvorani. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Zločljiv fotoaparati 6/9 znamke BALDA z optiko 1:6,3, 1 usnjena torbica in 2 filma

ISOCHROM
skupaj samo
Din 320.—

s katerim aparatom lahko fotografirate tudi ob slabem deževnem vremenu trenutno. Vplačajte na pošto položnico št. 13-285 Din 320.—, nakar vam pošljemo istega franko z vsem priborom.

Se priporoča specialna fototrgovina
Foto Tourist — Lojze Šmuc
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

u— Opozorilo na poletno škropljenje sadnega drevja. Cvetje sadnega drevja se osipa, prišel je čas poletnega škropljenja proti škrlupu in zavijaču. Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica bo opravila to škropljenje svojim članom in pomožnostim tudi drugim zainteresiranim po že objavljenih pogojih. Prijave po dopisnici treba nasloviti takoj najkasneje pa do 15. maja na odbornika g. Drenika Teodorja, Cesta v Rožno dolino 36. Podružnica pa posreduje tudi svojim članom, ki hočejo to delo opraviti sami, škroplilnice, in sicer se dobi ročna škroplilnica pri imenovanem odborniku, nahrbtna pa pri vrtnarju v hiši odbornika g. Josipa Olupa, na Vojvode Mišiča cesti.

Pozor, cenjene dame iz Trnovega!

Predno si daste napraviti trajno ondulacijo ali moderno frizuro, obiščite salon »FRANK«, kjer se informirate o nizki ceni in ter prepričajte o točnem in solidnem delu. Priporoča se salon »FRANK« — Trnovo. Kolesarja.

u— Vsem, ki ste poznali Lenka Oblaka, sporočamo, da smo ga pokopali. Preden smo ga pustili samega, smo mu dali cvetja in prsti. Bil nam je najboljši tovariš v nesreči in veselju. Za vsakogar je našel prijazno besedo, vedno je samo dajal in redko kdaj jemal. S spoštovanjem in ljubeznijo se spominjamo duhovitih domislic njegove bogate duševnosti, globokih razglabljanj, železne doslednosti in stalnega neutrudnega iskanja človeškega bistva. Bil je duša naše tovarišije. Ne bomo ga mogli pozabiti. Vsaj nekaj bi mu radi vrnil. Toda vse, kar mu lahko damo, je žalost in lep spomin. Ohranili ga bomo v velikem in svetlem spominu! — Tovariši.

ZA BIRMO in PRVO OBHAJILNO

primerne obleke, venčke, pajčolane, perilo, rokavice, nogavice, torbice itd. ima v veliki izbiri tvrdka

IGN. ŽARGI, Ljubljana
SV. PETRA C. 11

u— Sentjakobsko gledališče ponovi drevo ob 20.15 Skutezkega igro v 11 slikah »Košček sreče«. Igra je na sinočni premieri izredno ugajala. Iz sodobnega življenja zajeta snov in dobra igra sodelujočih zagotavlja delu uspeh. Režija g. Polonce Juvanove je spretno izkoristila vse momente, da je pridobilo delo na veljavi. Prodaja vstopnic danes ob 10. do 12. in od 3. do 5. in eno uro pred začetkom.

Dolenjske toplice

Radio termi 38° C. Odprto od 1. maja. Izredni uspehi pri zdravljenju revmatizma vseh vrst, boleznih živčnega sistema, ženskih boleznih, motenj srca in krvnega obtoka, posledicah zlomljenih itd. — Znižane cene. Dnevna penzija od Din 45.— dalje. Pavšalno za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1.100.— Specialne masaže. Zahtevajte prospekte!

UPRAVA.

u— Večer narodne umetnosti. V ponedeljek 15. maja priredi Narodni blok v zvezi z Akademskim narodnoobrambnim svetom koncert v veliki dvorani »Uniona«. Sodelovali bodo: gđ. Meze, g. Gostič, Akademski pevski zbor, Istrska družina, orkester in recitatorji. Namen tega koncerta je, da se zbere čim več sredstev za priprave taborov na naši severni meji.

u— Prirodoslovno društvo zaključuje svoja predavanja za letošnjo sezono. Opozarjamo, da bo zadnje predavanje v torek 2. maja (ne v petek, kakor je bilo pomotoma javljeno) ob 18.15 v predavalnici mineraloškega inštituta univerze, kjer bo o kirurški trebušne votline predaval primarij g. dr. Božidar Lavrič.

ZA BIRMO!

Velika izbira originalnih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine najceneje pri
BRATA LOGAR
Ljubljana, Pred škofijo 15

u— Akademski odsek jugoslovnsko-bolgarske lige. V ponedeljek 1. maja ob 19. bo seja akademškega odbora v prostorih starejšinske organizacije, Gradišče 14. Tajnik I.

u— Anglesko društvo v Ljubljani opozarja svoje članstvo in ljubljansko občinstvo na koncert dveh odličnih angleških umetnikov, ki bo v petek 5. maja ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Sodelovala bosta mezzosopranistka Astra Desmondova in pianist Clifforda Curzona. Vstopnice se dobe v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Podrobnejši program se sledi.

ELITNI AKADEMSKI PLES

VEČER BRATSTVA

KAZINA

6. MAJA

u— Današnji koncertni nastop ljubljanskih srednjih šol in učiteljske se bo pričel točno ob pol 11. uri v Operi. Vstopnice se dobe že od 10. dalje pri operni blagajni. Izkažimo priznanje našim mladim pevcom in igralcem! Posetimo ta nastop!

u— Blizu sto srečanih punčk in fantkov na odru. Pri akademiji »Otrok za otroka«, ki jo priredi ljubljanske ljudske šole v soboto 6. maja ob 19. v franciskanski dvorani, bodo posebno privlačne točke nastopi najmlajših junakov iz otroških vrstev. Že prejšnja leta so ti malčki s svojim naravnim nastopom in pravo otroško živahnostjo zbujali občudovanje. Naj pridejo zlasti mame in očete gledat, kaj vse zmorejo njihovi ljubljenci. Prav tako bodo ostale točke, prizori, igrice, petje, telovadbi in rajalni nastopi zadovoljili obiskovalce. Nastopile bodo skoro vse ljubljanske šole. Zato naj si vsakdo pravočasno preskrbi vstopnico.

LEPE OBHAJILNE SVEČE, VOSEK, MED, MEDENO PECIVO in LECT ZA BIRMO — dobite najboljše in najceneje pri

„SVEČA“, Stritarjeva 6

u— Zlatorogov steg skavtov Ljubljana III. je proslavil prejšnjo nedeljo svoj Jurjev dan. Njegovo članstvo se je zbralo v gozdovih za šmarno goro, da praznuje god tega svetnika, prinašalca mladosti in zelene pomladi, nosilca borbe svetlobe s temino, in prav zato patrona vseh skavtov. Tudi oni se stalno bore proti zmagi v človeku. Sredi zelenega gozda na romantični jasi so skavti zakurili ognje in zaorila je jasna pesem iz mladih grl. Lahni pomladni dežek ni prav nič motil vselega in prazničnega razpoloženja, ki je stegov načelnik, učitelj Miroslav Zor razložil pomen tega največjega skavtskega praznika in ko so si navdušeni fantje objubili, da ne bodo zapustili skavtskih poti in da bodo vedno stremeli za visokimi ideali, ki jih sv. Jurij predstavlja. Vsečloveška ljubezen in skavtsko bratstvo so načela, ki so vredna, da se prav zdaj v teh napetih časih razširijo po vsem svetu. Zlatorogov steg skavtov je s svojim jurjevanjem preteklo nedeljo začel vrsto svečanosti, ki se bodo končale z razvitjem treh krasnih praporov za obletnico stegove ustanovitve sredi maja. Našo javnost že sedaj opozarjamo na to proslavo.

u— Srbska pravoslavna cerkvena občina s poročila svojim članom, da je Eparhijski upravni odbor v Zagrebu odobril volilni imenik za 1939. leto. Na podlagi tega pravomočnega imenika bodo 21. maja volitve cerkveno-občinskega sveta srbske pravoslavne cerkvene občine za dobo šest let. Volilni zbor bo v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani točno ob 10. Kandidatske liste je treba sestaviti v smislu navodil, katere so objavljena v pisarni cerkvene občine (Zrinjskega 15) in na cerkvenih vratih ter jih je vložiti pri Cerkveno-občinskem upravnom odboru srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani od 1. do vključno 8. maja. Voli se 24 članov in 12 namestnikov cerkveno-občinskega sveta. Ko bodo liste verificirane, bodo javno na vpogled članom od 9. do 18. maja.

POZOR!

Vsakovrstna birmanska darila po znižani ceni nudim vsem botrom in botricam

ŠTEFAN FERANT — urar

Florijskanska ulica 15

Državnim nameščencem nudim tudi na obroke po dogovoru

u— Mladinski odsek Strelske družine bo priredil 13. maja svoj II. majski večer, pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizijske oblasti generala g. Stefanovića in častnega damskega komiteja. Pričetek bo ob 20. v veliki dvorani Kazine. Program bo dobro izbran in bo vsakogar zadovoljil. Po sporedu se bo ob zvokih Broadway-jazza razvila prijetna zabava, ki bo trajala pozno v noč. Na to našo prireditve opozarjamo vso nacionalno javnost, od katere pričakujemo, da se bo odzvala in nas tako gumno in moralno podprla. Strelska družina.

u— Zaščitno cepljenje svinj proti rdečici. Mestno poglavarstvo v Ljubljani vabi interese za zaščitno cepljenje svinj proti rdečici, da se do 15. maja prijavijo mestnemu veterinarskemu uradu, Krekov trg 10/I, odnosno krajevniemu ogledniku živine,

u— Kup nesreč. Včeraj so mestni reševalci pripeljali na kirurški oddelk 33-letnega Leopolda Flisa iz Domžal, zaposlenega pri Nabavljalni zadruzi železnih inženirjev na Masarykovi cesti. Pri delu je padel nekaj metrov globoko z lestve in se poškodoval po glavi. — Delavec Marko Milaković, po rodu iz brinjskega okraja v savski banovini in zaposlen pri gradnji državne ceste pri Javorju, je pri razstreljevanju skal dobil velik kamen v glavo, da je prav tako moral v bolnišnico. — Iz Skofje Loke so pripeljali 31letnega detektiva Jožeta Jerala, ki se je z motorjem vozil proti Zirem, pa je tako nesrečno padel, da je dobil hude poškodbe. — Žrtev prometne nezgode je postal tudi delavec Albin Spruk z Brda, ki se je s kolesom peljal proti Mestnemu logu, pa je padel in si nalomil desno roko.

u— Binkošti na Sredozemskem in Jadranskem morju s prekomorskim parobrodom (Genova — Capri — Messina — Benetke — Trst) od 25. do 30. maja. Izredno nizka cena prevoza: št. 10.000. Prosto. — Skrajno omejeno, prijave takoj. Biletarnica »Putnika« in Jakob Gorjanc parobrodarski zastopnik, Miklošičeva cesta 15. telef. int. 20-66. (—)

FOTOAPARATI

samo najnovejši modeli po najnižjih cenah v veliki izbiri — došli.

Priporoča se edina specialna fototrgovina

JANKO POGAČNIK

Ljubljana, Tyrševa cesta 20.

Iz Celja

e— Otvoritev kolektivne razstave akad. slikarja prof. Alberta Sirka, ki razstavlja v okviru Celjskega kulturnega tedna 45 svojih del iz zadnjih dveh let in sicer olja, akvarele in risbe, bo danes ob 10. dopoldne v mali dvorani Celjskega doma. Razstavo bo otvoril z uvodnim predavanjem o slovenski povojni umetnosti in slikarju Sirku umetnostni zgodovinar prof. dr. Fran Sijaneč. Vsa naša javnost je vabljenja, da se udeleži otvoritve razstave.

e— V zvezi s prireditvami Celjskega kulturnega tedna je v enem izmed izložbenih oken trdnice Stermecki razstava književnih del vseh onih literatov, ki bodo sodelovali v sredo 3. maja na literarnem večeru CKT. Poleg knjig so razstavljene tudi rokopisi, fotografije in dve slike prof. Alberta Sirka iz Slovenskih goric.

e— Igra »Roksi« preložena. Zaradi akademije pomladke Jadranske straže je uprizaritev veselice »Roksi«, ki jo bodo priredili dijaki in dijakinje drž. realne gimnazije v Celju pod okriljem celjske podružnice Ferjalnega saveza, preložena od 5. na torek 16. maja z začetkom ob 20. v Mestnem gledališču.

Dr. med. Viktor Tomineš

specialist za česne bolezni, se preseli s 1. majem v CANKARJEVO ULICO ŠT. 9.

e— Pevski koncert celjske gimnazije in vseh treh meščanskih šol se bo pričel danes ob 17. v celjskem gledališču. Spored je lep in pester. Udeležite se koncerta v čim večjem številu!

e— Šahovski brzoturnir. Celjski šahovski klub je priredil v petek zvečer svoj redni mesečni prvenstveni brzoturnir. Prvenstvo za april si je priboril g. prof. Gabrovšek s 15 točkami od 16 dosegljivih. Drugo in tretje mesto si delita g. dr. Cvetko Šribar, predsednik Beogradskega šahovskega kluba »Vidmar«, in g. Dobrajc, vsak z 12 točkami in pol.

e— Invalidsko zborovanje. V nedeljo 7. maja ob 9. dopoldne bo v veliki dvorani Narodnega doma zborovanje vsega članstva krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Celju. Vabljeni so vsi invalidi in vdove ter vsi, ki so šele prošli za priznanje. Na zborovanju se bodo obravnavala določila nove uredbe in razna invalidska vprašanja. Povabljen je tudi delegat občinskega odbora iz Ljubljane.

e— Občni zbor Olepševalnega in tajskoprometnega društva v Celju bo v sredo 10. maja ob 20. pri »Belem volu«. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev in revizorjev, poročilo o onesnaževanju Savinje in volitve. (—)

e— V celjski bolnišnici sta umrla v petek 80letna služkinja Neža Cmokova, ki je bila mnogo let uslužbena v celjski bolnišnici, in 30letni Franc Dular iz Oplotnice pri Konjicah. Na Lavi št. 12 pri Celju je umrla včeraj v starosti 37 let šivilja ga. Pavlina Jakunova, roj. Skalarjeva.

e— Dve nesreči. V četrtek ob 19. je padel 11letni sin policijskega stražnika Rafko Dobrotinšek iz Celja pri telovadbi tako nesrečno, da si je nalomil levo roko pod komolcem. — V petek zjutraj je padla 17letna hčerka progovnega delavca Fani Mušerlinova iz Bukovja pri Laskem z voza in si zlomila desno ključnico. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

e— Razprava proti Francu in Rudolfu Košču zaradi vloma v Vojniku in roparskega napada na Frankolovem, o kateri smo poročali včeraj, se bo nadaljevala v petek 5. maja pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju

e— Zdravniško dežurno službo za člane OUZD ima danes g. dr. Josip Cerin na Glavnem trgu št. 12.

e— Srečke za II. razred drž. razredne loterije so prispele. Obnovite jih čimprej v podružnici »Jutra« v Celju.

Naročajte, čitajte in širite
»JUTRO«!

ČATEŽKE TOPLICE,

najbolj vroči (59° C) radioaktivni vreli dravske banovine, pošta Brežice ob Savi, postaja Brežice in Dobova. Začetek sezone dne 1. maja, v pred- in posezoni znatni popusti.

Zdravijo se z neprekosljivim uspehom bolezni: Visoki krvni pritisk (hipertenzija), revmatizem sklepov in mišičevja, vnetje, protin, nevralgicno trganje ter predvsem išias, nevralgicna, zastarele poškodbe kosti in sklepov, ohromelost, kronični ekzemi in vnetja, ženske bolezni in drugo. Rekonvalescenti, slabotni in slabokrvni najdijo tu svoje izgubljeno zdravje.

Iz Zagorja

z— Naši izseljenci si pridobivajo francosko državljanstvo. Prejeli smo pismo naših izseljencev v Franciji, v katerem sporočajo, da je bilo lepo število izseljencev, predvsem naših rudarjev, letos dne 23. februarja na lastno prošnjo sprejetih med francoske državljane. Pravijo, da so obupali nad tem, da bi moglo kdaj priti do konvencije o starostnem zavarovanju, kar bi jim omogočilo vsaj na starost vrnitev v domovino. Težkih src so se odločili za prestop, toda dejstvo je, da bodo kot državljani Francije dobili po 15-letnem službovanju letno pokojnino 7.500 frankov, v nasprotnem primeru kot nedržavljanji pa le 800 frankov, če ostanejo v Franciji; če gredo v domovino, pa niti tega ne. To dejstvo, ki je zanje življenjskega pomena, jih je pripravilo k odločitvi za prestop v francosko državljanstvo.

Z Jesenice

s— Zvočni kino »Radio« predvaja danes, in v ponedeljek ob pol 9. zvečer (v nedeljo in ponedeljek tudi ob 3. pop.) vefilim »Indijski nagrobni spomeniki«. Med dodatki tudi risan film »Popaj hoče v bolnico« in Paramonotov zvočni tehnik. (—)

Konec znamenite industrije

Ruševine poslednjih tovarniških objektov ob Tyrševi cesti

Ljubljana, 28. aprila

Ljubljanske strojne tovarne in livarne so bile podjetje, ki je že dolgo let pred vojno slovelo daleč naokrog. Zaprav je bilo to več tovarniških podjetij, ki so se po prevratu združila. Med njimi je bila tudi poznana Samassova tovarna na Prulah, ki je svoje čase posebno slovela po svoji livarni zvonov. Po vojni so glavne delavnice prenesli oziroma združili v objektih na Tyrševi cesti. Prej tako cvetoča industrija, v letih 1914 — 1919 zaposlena tudi z vojnimi dobavami, nato pa v pretežni večini izdelovalnica strojev in livarna zvonov, je začela hirati. Pred nekaj leti je zašla v tež-

koče in podjetje ni moglo zaradi neplačanih naročil niti delavcem redno izplačevati. Lastniki so intervenirali v Beogradu a vsi poizkusi, da bi podjetje ostalo v obratu, so bili zaman. Tovarne so prišle na dražbo in sedaj jih je dobesedno konec. Stroje in drug inventar so razprodali na dražbah, od številnih poslopij pa pravkar rušijo poslednje stene. Zemljišče bodo sparcelirali in dobro prodali, saj ima svet ob Tyrševi cesti visoko ceno. Čez nekaj let bo že ves zazidan z novimi hišami. Od nekdanje velike in znamenite strojne industrije bo ostalo le še spomin, ki ga bomo zdaj pa zdaj pogrevali v zgodovinskih beležkah o stari Ljubljani.

Učilišče za 200 semeniščnikov

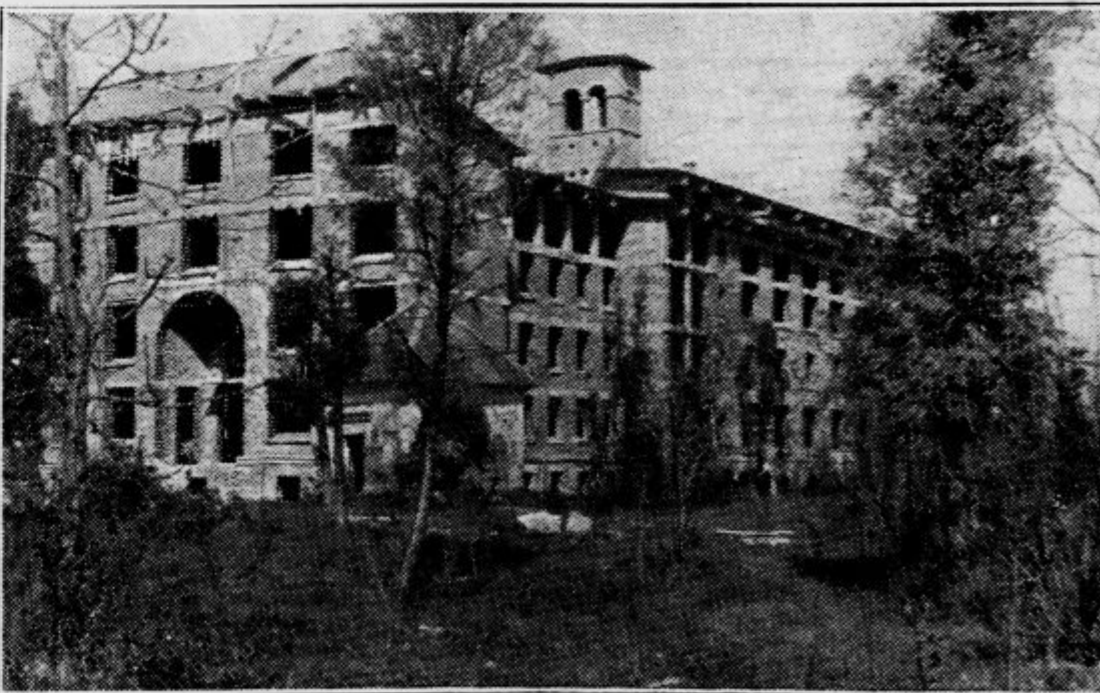

Smrt se umika novemu življenju. Poslednji ostanki nekdanjih grobnic čakajo odstranitve. Za sedaj so zanimivi kontrast mogočni stavbi v ozadju

Ljubljana, 27. aprila

Veliko zemljišče starega pokopališča pri Sv. Krištofu so izročili drugemu namenu, kakor je bilo prvotno določeno. Prvotno so namreč nameravali iz njega napraviti park po zgledu drugih mest. Stara pokopališča, ki ne služijo več svojemu namenu, imajo kot vrtovi svoj poseben čar. Arhitektura grobnic in nagrobnikov med starimi drevesi, bele stezice, ki jih preprežajo, in odmaknjenost od mestnega vrveža

menišče bo velikanska okrogla zgradba, katerega os bo tvorila imenovana stavba. Le v tej bo poleg nekaterih drugih prostorov velika cerkev, pod njo pa dvorana za kino, zborovanja ali predavanja. Krožna zgradba, ki bo ta del oklepala krog in krog, bo namenjena za stanovanja 200 bogoslovcev. Po načrtih kaže, da bo novo semenišče najmočnejša stavba v Ljubljani in so tudi stroški zanj temu primerno preračunani: preko 30 milijonov dinarjev.

Pogled na osrednji del novega semenišča, ki ga bo pod streho

jim dajejo neko romantično občutje, kakršnega sicer v parku ni mogoče ustvariti. Pokopališče Sv. Krištofa je bilo ko nalašč primerno, da ga spremene v tak park. Dodobra je bilo zaradi, imelo je mnogo prav lepih umetniških spomenikov in bil park na tem prostoru še toliko bolj potreben, ker v bližini ni nobenega javnega nasada.

Pokopališče pa so prepustili za zgradbo novega semenišča, ki so ga že lani pričeli graditi in je njega osrednji del v sro- vem že dograjen in pod streho. Novo se-

Na zgradbi, za katero je napravil res edinstveni načrt arhitekt Plečnik, je bilo zapostavljen precej delavcev. Letos, ko je gradbena sezona že zdavnaj v razmahu, pa delo poteka, zaradi česar je nedvomno najmanj 100 zidarstvih moči brez dela. Vzrok, zakaj gradnje ne nadaljujejo, ni vzrok. Beje je nastal spor med projektantom in gradbenim vodstvom, ki je samostojno sprejelo dele načrta. Če je to res, bi bilo želeli, da se spor čimprej pomirljivo reši in se s tem ustvari možnost dela številnim zidarjem in obrtnikom.

Iz Maribora

a— Jadranska straža v Mariboru priredi od 30. aprila do 5. maja jadranski teden, ki bo posvečen v prvi vrsti podmladku. Obilni odbor je razpisal za vse narodne in druge šole na področju bivše mariborske oblasti 30 brezplačnih, 14 dnevnih letovanj na morju z vožnjo vred, kar je zvezano s pravilnim rešitvijo propagandnih križank, ki jih je JS založila. Križanke se dobijo po 2 din v pisarni JS, zbiranje pa bo 27. maja. Obilni odbor JS je razpisal tri nagrade za najlepša izložbena okna v Mariboru (400, 300 in 200 din). Za svedanč razvije društvenih zastav dne 7. maja so razpisane za naše fotoamatere tudi tri nagrade za tri najlepše posnetke za razvije zastav. Mestni odbor JS pa priredi 6. maja veliko narodno akademijo v sokojski dvorani. V teden se bodo po ulicah prodajali lično vezani mornarski znaki. Pridno segajte po njih: Zadnji dan jadranske tedna v nedeljo pa bo posvečen razviti društvenih zastav o čemer bomo še poročali. JS v Mariboru bo izdala lično spomenico, v kateri bo očitano 15letno delovanje JS v Mariboru in v vsej bivši mariborski oblasti.

a— Ljudske univerze. Jutri v ponedeljek bo predaval g. Jean Dayre o Julesu Romainsu, ki ima svoje mesto med največjimi pesniki in pisatelji sodobne svetovne književnosti. — V petek 5. maja pa bo predaval univ. prof. dr. France Veber o temi »Človek in svetovni nazori«.

a— Mariborčani! APZ pride v naše mesto. Dne 13. maja bo akad. pevski zbor iz Ljubljane priredil v »Unione« koncert. Na programu bo: »Pesem slovenskega preporoda«, ki je že v Ljubljani navdušila množico in kasneje tudi v Celju. Dve dolžnosti nas veže, da upoštevamo pomembnost tega koncerta: dolžnost zavesti, da pripadamo narodu, iz katerega se je porodila glasbena kultura in iz katere že več let APZ zajemlje in nam nudi v najvišjem umetniškem izobiljevanju in pa dolžnost spoštovanja do lastnih kulturnih tvorcev v preteklosti, ki so s svojimi deli darovali narodu in posvetili del svojega življenja, svoje sile in znanja. Dajmo tudi APZ priznanje za nesebično delo in umetniško prizadevanje. (—)

a— Krožek mariborskega upokojenega učiteljskega ima v četrtek 4. maja svoj redni mesečni sestanek pri Merdau. Prijatelji učiteljskega dobrodošli!

a— Prodaja avtobusnih vozovnic. S 1. majem si bodo potniki lahko kupili vozovnice za vse proge mestnega avtobusnega prometa že prej v pisarni na Glavnem trgu. S tem bo omogočeno hitrejšo vstopanje potnikov v avtobuse.

a— Rotovške novice. V četrtek 4. maja ob 18. bo v mestni posvetovalnici seja mestnega sveta mariborske mestne občine. Na dnevnem redu je med drugim vprašanje regulacije Tržaške in Pobreške ceste ob splošni bolnišnici, pooblastilo županu za razpolaganje s proračunsko rezervno do zneska 50.000 din, prošnja za druge uslužbenec Mestnih podjetij za najetje posojila v znesku 2 milijona din pri javni borzi dela, izvršitev regulacije med državnim mostom in bodočo zgradbo Vzemne zavarovalnice, zamenjava z zemljiščem tvrdke Franz & sinovi ob Einspielerjevi ulici.

a— Prosta mesta pri magistratu. Pri mestni finančni upravi se oddaja dve službeni mesti. Razen tega bodo mestni svetniki sklepali na svoji seji 4. maja o oddaji razpisane mesta gradbenega tehnika in razpisane mesta cestnega mojstra.

a— Iz gledališča. Drevi se uprizori štiri-ideseti na mariborskem odru Smetanova »Prodana nevesta«. — V torek 2. maja pa bo predstava veselice »Upniki na planje«.

a— Sreča v nesreči. Sofer avtomobila 2-1392 je na vožnji iz Slovenske Bistrice v Ptuj prebil pri Pragerskem železniški zapornici. V naslednjem trenutku se je pojavil vlak. Po srečnem naključju ni bilo usodnih posledic. Sofer je odnesel zdravo kožo, le zapornice bo moral plačati.

a— Izlet v Postojnsko jamo na binkošno nedeljo 28. maja o priliki velikega koncerta Glasbene Matice v Ljubljani, priredi Putnik-Maribor. Vozna cena s kolektivnim potnim listom in z vstopnico v jamo samo 150 din. Prijavite se takoj pri Putniku, Maribor, Celje, Ptuj. (—)

a— Poziv inozemskim državljanom. Predstojništvo mestne policije razglasa: Inozemski državljanji, ki bivajo na področju predstojništva mestne policije v Mariboru in so v posesti zaposlitvenega dovoljenja, to je izkaznice o poklicu, z veljavnostjo za nedoloten čas, se pozivajo, da iste predložijo v svojo potrditev tekom meseca maja pri predstojništvu mestne policije, soka št. 2 in sicer dnevno v času od 10. do pol 12. Prizadeti se opozarjajo, da v nasprotnem primeru izgubi izkaznica o poklicu svojo veljavnost.

a— Dijaki državne trgovske akademije imajo v torek 2. maja svojo tradicionalno akademijo v Narodnem domu s priložnostjo ob 20.

a— Gozdovi gorijo. V Prepolah je nastal ogenj v gozdu posestnika Ernesta Samobora. Skode je 30.000 din. Ogenj so zaneli otroci, ki so kurili v gozdu.

a— Nova stanovanjska hiša. Na vogalu Cankarjeve in Askerčeve ulice gradi g. Alojzij Hutter, brat g. J. Hutterja, dvonadstropno stanovanjsko hišo, v kateri bo 10 stanovanj. Povečali bodo tudi Hutterjevo tekstilno tvornico v Melju.

a— V tajni razpravi je obojili mali kazenski senat okroglega sodišča 34-letno postrežnico Ano Plohi iz Maribora na 8 mesecev strogega zapor, ker je odpravljala telesni plod. Soobtožene so bile še 4 osebe, ki so bile vse obsojene pojočno.

a— Razburljiv dogodek v Tattenbachovi ulici. V noči na petek sta se v Tattenbachovi ulici krepko spoprijeli skupini moških. Sredi splošnega vrveža in mikastenja je obledel 45-letni mesarski pomočnik Ivan Filipčič. Poškodbe ima po vsem telesu. Zdravi se v bolnišnici.

a— Spet vlomilci. V noči na soboto so se splazili neznani zlikovci v prostore gostilne »Balkan« v Linhartovi ulici. Stika, li so za denarjem. Odnegli so večjo količino masti, sladkorja in drugih jedil, razen tega 300 din gotovine, ki so pa last domače kuharice.

a— Pragerska »tvornica koles« v likvidaciji. Sreško sodišče v Slovenski Bistrici je prevzelo vsa ukrepanja kolesa, ki so jih našli orožniki v prosluli »tvornici ukra-denih koles na Pragerskem. Policija je ugotovila, da so bila nekatera kolesa ukradena v Mariboru. Lastniki koles naj se pozanimajo pri omenjenem sodišču.

a— Nevažen merjasec. Posestnika Simona Kacjana iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah je sosedov merjasec tako obgrizel po nogah da se je Kacjan moral zateči v bolnišnico.

a— Naboj ni igrarica. 17-letni strugarski vajenec Drago Ferk je našel naboj in si ga ogledoval. Nesrečno naključje je hotelo, da mu je naboj eksplodiral v levici, ki mu jo je popolnoma zmrvorilo. Ferk se je zatekel v bolnišnico.

a— Zanimiv proces se obeta pred sreskim sodiščem. Neki mariborski industrijec toži nekega mariborskega odvjetnika, ker mu je zaračunal za neke intervencije 20 tisoč din. Odvjetnik pa toži industrijca, ker mu je zaračunal za neko avtomobilsko vožnjo v Zagreb 20.000 din.

a— Tombola in veselica v petem okraju bo 7. maja ob 14. pri Sokolu I. Tablice samo 3 din, veselica brez vstopnine. Mladina se bo lahko zabavala ob zvokih godbe »Drave«. Pekli se bodo znani Zejevi čevapčiči in točila pristna in dobra vinska kapljica. (—)

a— Lekarniška in zdravniška dežurna služba. Tekoči teden imata nočno lekarniško službo Albaneževa lekarna na Frankopanovi in Kögova lekarna na Aleksandrovici. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč pa ima danes v nedeljo zdravnik OUZD dr. Hugon Velker. Koroska cesta 10/I, ponoči Pobreška cesta 2.

Iz Litije

— Nesreča v kamnolomu. V Strmolah, nedaleč od Litije, je železniški kamnolom. Lani je udarila skala delavca Brečiča, očeta številne družine iz Podstaitarjevega. Moža so pripeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati. Družina je ostala brez rednika. V torek pa se je spet primerila v Strmolah nesreča. Viasoko v bregu je lomila skupina delavcev skale. Spodaj pa je bila tisti čas zaposlena druga skupina delavcev. Nenadno je priletela skala, ki se ji delavec Franc Omejec ni mogel več umakniti. Skala ga je zadela v glavo in v roko. Brez glasu se je Omejec zgrudil. Brž so priklicali zdravnika dr. Lebingerja. Ugotovili je pretres možgan in nalom kosti. Omejec so prepe-ljali v ljubljansko bolnišnico. Ponesrečenec je star 31 let, doma pa iz Mednega. Vsa dan se je vozil v službo. Vest o nenadni nesreči je pretresla ženo in štiri otroke.

— S škednja je padla in si zlomila roko in nogo. 77-letna gospa Marija Zoretova, po vsem Zasavju znana gostilničarka in posestnica v Šmartnem pri Litiji, je odšla po lestvi na skedenj, da pregleda zalogo sena in slame. Ob povratku pa je stari gospej spodrsnilo in je padla pet metrov globoko. Seveda se je močno potolkla po vsem telesu. Poklicali so iz Litije zdravnika, ki je ugotovil poleg drugih poškodb zlom desne roke in desne noge. Nudil ji je potrebno pomoč. Ponesrečena gospa bo ostala v domači oskrbi.

Iz Ljutomeri

— Sokolska akademija je nedavno združila v Sokolskem domu člane in prijatelje Sokola. Bila je dobro pripravljena. Nastopili so vsi oddelki razen dece in pokazali lepo izurjenost tako v prostih vajah kakor na orodju. Posebno je ugajala telovadna pantomima »Uvod h krstu pri Savici«, ki jo je izvajal obrtni naraščaj prav lepo in jo moral ponoviti. Vmes je igral sokolski orkester. Po akademiji je bil še prijateljski sestanek, ki je potekel med petjem in govori zelo prijetno.

— Na meščanskim šoli je zdaj priti koncu šolskega leta polnoštevilni učiteljski zbor. Prišlo so tri nove učne moči: Jenko Zdenka, Maček Jože in Stajnko Franc.

— Tatvine. V zadnjem času vlamljajo neznani zlikovci kar po vrsti v razne hiše. Posebno se zanimajo za vinogradske hiše, kjer navadno ni stalnih stanovalcev. Tako so vdrl v dve Mihaličevi zidanci, potem v Herodolovo v Illovcu v Rosenbergo vo na Kamenščaku in še pri Jeruzalemu. Viničarju Klobučarju nad Ljutomerom so podnevi odnesli obleko in denar, v Vogričevih pa so kar pri treh hišah pobrali razne dobrate. Pri Mihaličevem viničarju so jih prepodili. Čuje se, da so orožniki tolpi vlomilcev že na sledu.

Iz Hrastnika

— Nesreča v rudniku. Na Ojstrem se je zasuilo nekaj metrov rova, tako da je za osem ur odrezalo rudarja Rudolfa Hladnika od sveta. Rudarji so šli pod vodstvom obratovodje in paznikov takoj na delo. Odpokovali so polnih osem ur, da so rešili rudarja iz nevarnega zapora. Najprej so bili skozi nasuto zemljo zabili debele cevi, po katerih je dobival Hladnik zrak, Rešen, ki ima ženo in štiri nepreskrbljene otroke, so spravili iz jame čisto nepoškodovane, kar je vzela vsa hrastniška javnost z veseljem na znanje.

— Mali potok, ki teče s hriba od Logerja proti Birtiču, je občina čisto prekrila. To delo je bilo iz gospodarskih in higieničnih ozirov — prav potrebno. S pokritjem potoka se je cesta razširila. Higienični ozirom pa ustreza to delo ker se izliva v ta potok nekakšna odvečnica. Občinska uprava ima v svojem letošnjem proračunu še druga gradbena dela. Predvsem gradi na Logu stanovanjsko hišo za delavce upokojenec. — Letos bodo adaptirali tudi občinsko hišo v Hrastniku in ometali ubožnico na Dolu ki je bila zgrajena že pred kakimi 35 leti kot izobilnica in je še danes neometana.

— Zvočni kino Sokol bo predvajal danes film »Ljubzen pomlad«.

Iz Murske Soboti

— Tečaj za strojnike in kurjače bo maja v Murski Soboti na pobudo Društva mlatinčarjev.

— Šahovska predavanja bo imel SK Mura vsak petek zvečer v posebni sobi pri Vučaku. Predaval bo odv. pripravnik Janez Nemeš.

— Najstarejša Sobočanka umrla. Ob veliki udeležbi občinstva so pokazali 90-letno vdovo po čestnem nadzorniku Elizabeti Kočvarovo, ki je bila najstarejša Sobočanka. Bila je splošno znana in priljubljena. Blag ji spomin!

— Neprevidezni kolešarji. Neznana kolesarka je podrla po tleh 79-letnega starčka Jožefa Osterca iz Stareno vasi, da si je pri padcu zlomil levo. V Hotizi pa je neki kolešar povozil šestletno Marijo Sobočankovo, ki je dobila pri tem hude poškodbe po obrazu.

— Prekmurje se prazni. Iz Prekmurja je odšlo na sezonsko delo še 4000 sezonskih delavcev. Večina je šla v Nemčijo. Zdaj pripravljajo nov transport za Francijo.

Iz Kranja

— Velik koncert APZ v Narodnem domu bo v sredo 3. maja ob pol 21. Akademski pevski zbor v Ljubljani uživa sloves prvega zbora: njegova pevška umetnost je dosegla najvišjo stopnjo. Poleg tega pa zbor ubira novo pot smotrne kulturne politike; svoj pogled je obrnil v glasbeno snovanje lastnega naroda od najstarejših časov do danes. Kar je kvaliteta, ga rešuje pozabljenju in s svojimi vzornimi nastopi daje priznanje in potrjuje pravo vrednost narodovega ustvarjalca. Tako bodo tudi dela naših preporodašev na koncertu dobila polno svežost v svojstem glasbenem prednašanju APZ, ki bo zapel sedemnajst pesmi, med katerimi so nekatere pravi slovenski biseri. S svojim obiskom izkazuje spoštovanje graditeljem naše narodne kulture! (—)

Hotel „EVROPA“ — Kranj

Cent. občinstvu vladno naznanjam, da sem prevzel v svojo režijo kavarno, restavracijo in buffet. — Vljudo se priporočam za Vaš cenj. obisk. Kuhinja in klet je prvovrstna. Sprejmejo se novi abonenti. Cene izredno nizke. — Priporoča se in Vas pozdravlja

LOJZE TOČAJ

— Kino Narodni dom prikazuje danes ob 4., 7. in 9. ur monumentalno filmsko delo Cecil B. de Mille-ja »Kralj kraljeva«. (—)

Iz Ptuja

— Cepljenje proti osepnicam. Mestni fizikat obvešča, da bo letos cepljenje proti osepnicam dne 8. maja od 13. do pol 15. ure v zborišni dvorani na magistratu. Pregled cepilnih in naknadno cepljenj opravilno izostalih pri glavnim cepljenju se bo vršilo dne 15. maja na istem mestu in ob isti uri. Starši so po zakonu dolžni, da prinesejo otroke k cepljenju in k pregledu.

— Nogometna tekma. Danes ob pol 15. uri bo na igrišču ob Dravi nogometna tekma med SK Celjem in PSK Dravo.

— Ujeta tatila kolesa. Učiteljski abiturijent Herman Stožer iz Ptuja je prislil svoje kolo pred trafiko v Kerkovi ulici in se za trenutek odstranil. Ob povratku pa je opazil, da mu je med tem nekdo odpeljal kolo. Odšel je na lov za tatom in je tega tudi našel v neki okolišni ženski. Zgrabil jo je v neki stranski ulici ravno v trenutku, ko je kolo hotela zasesti. Seveda ji je to preprečil ter žensko odvedel na policijo, da dobi primerno kazni. Manj sreče je imel Janez Malinger iz Gercje vasi, ki so mu kolo ukradli na Tyrševem trgu.

— Nepoučenost ali divjaštvo. Okrajni cestni odbor je dal pretekli teden zasadi ob banovinski cesti Ptuj-banovinska meja (Gurmanec) in Ptuj—Borl več sto sadnih drevesc. Nekim neznanim osebam pa so bila ta drevesca silno neprijetna in so jih do danes že nad 20 polomili. Krivce bo težko ugotoviti, da bi bili primerno kaznovani, vendar pa bi bilo priporočljivo, da bi šole, občine in župni uradi s primernim poukom pri ljudeh dosegli, da bi se v bodoče taki primeri ne dogajali.

— Zvočni kino Ptuj predvaja drevi ob pol 19. in pol 21. film »Marioneta«. Kot dodatek Foxov žurnal in kulturni film. (—)

Iz Trbovelj

— Društvo Rejce malih živali v Trbovljah priredi 4. junija tombolo, v primeru slabega vremena ali drugih neprevidezih zaprek pa 18. junija. Prosimo vsa ostala društva, da bi upoštevala in privedite ne ovirala. Ker je čisti dobiček namenjen za nakup plemenskih živali, se tombola javnosti že sedaj najtopleje priporoča. (—)

— Opozarjamo lastnike biciklov, da pridejo po prometne knjižice v občinski urad, zglasilni oddelek, soka št. I. Lastniki biciklov, vojni obvezniki, morajo priti osebno in prinesiti s seboj listine zaradi izpopolnitve vojaške evidence.

Iz Konjic

Nanajmanj cenj. občinstvu, da otvorim 1. maja t. l.

KAVARNO in GOSTILNO v Slov. Konjicah.

Priporočam se za obilen obisk.

FANI REMIC, kavarna in gostilna.

Iz življenja na deželi

DOLENSKE TOPLICE. Naš kraj ima še vedno primitivno pošto vožnjo, ki v dobi avtomobilizma nikakor ne ustreza potrebam. Kak vtisk more napraviti na kopalniškega gosta ubožni voz, na katerem se prevaža pošta! Prejšnja leta, ko še ni bilo modernih občil, je vozil pošto in potnike voz, ki je ustrežal svojemu namenu sedanji vožnji pa nikakor niso prikladni. Najmanj pa je to primerno za zdravilski kraj, ki ga letno obiskuje mnogo gostov, med njimi tudi precej tujecev. Ko se bo letos spet oddajala vožnja pošte, naj blagoviti pošto ravnateljstvo to upošteva. Avtomobilsko podjetje naj poleg pošte prevaža tudi potnike in goste. Pošne vožnje naj bi se uredile tako, da bi imele zvezo z vsakim vlakom.

RAKEK! Ne pozabite, da gostuje drevi ob 20. v Sokolskem domu Mrakova gledališka skupina iz Ljubljane. Uprizorila bo tragedijo o velikem slovenskem slikarju Ivanu Grčarju. Gostovanje skupine, ki je stem delom gostovala že trinaškrat na raznih slovenskih odrih, bo tudi za Rakek izredno zanimiv dogodek.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes popoldne in zvečer film »Taran junak«. Za dodatke Paramountov zvočni tehnik. Opozarjamo vse posetnike, da so večerne predstave pričniši s prvim majem ob pol 9. zvečer.

RUSE. Odpor pavskega društva Ruše naznanja vsem pevskim društvom, da slavi letos svoj srebrni jubilej, to je 25-letnost svojega delovanja ter priredi 4. junija I. pevski tabor v Rušah. Da bo slavnost uspešna najbolj slovesno, apeliramo na vsa pevška in druga narodna društva, da za ta dan opustijo svoje prireditve ter se kor-porativno udeležijo našega I. pavskega tabora, da tu ob sevrni meji skupno proslavimo bratsko pevsko vzajemnost. (—)

STRAŽIŠČE. Sokol Stražišče si je za Petrovo petletnico poleg drugega nadel nalogo, da zveča svoj del, ki je zaradi stalnega dviga članstva, naraščaja in zlasti še dece postal premajhen. To svojo zamisel je že uresnil, pa ga tarejo skrb, kako poravnati obveznosti. Zato je društvena uprava sklenila prirediti v nedeljo, dne 14.

maja, veliko tombolo z glavnim dobitkom: motorno kolo. Med večjimi dobitki je tudi 6 moških in 4 ženska kolesa štedinik, več vreč moke, poleg tega pa še nad 300 zelo lepih dobitkov. Tablice so po 3 din. Tombolo Sokolskega društva so že minula leta privabile mnogo obiskovalcev. Zato pričakuje uprava, da bo tudi na letošnji tom-

Teden svetovne politike

Od petka 21. do petka 28. aprila 1939.

Med poslednjima petkoma je v mednarodnem razvoju prevladovala izredna diplomatska delavnost, ki so jo na eni strani označevali številni diplomatski obiski, na drugi pa pagaganja med posamezni vlada-mi v zvezi z znanimi angleškimi pobudami za izgraditev posebne »fronte miru«. Vso to povečano diplomatsko aktivnost zadnjih dni je prepletao napeto pričakovanje Hitlerjevega odgovora na Rooseveltovo poslanico, ki je bil napovedan za zadnji petek. Kot pripravo za ta odgovor je Nemčija pozvala nekatere države, ki jih je Roosevelt navedel v svoji spomenici, naj same povedo, ali so vedele za Rooseveltovo pobudo in ali se res čutijo ogrožene. Z veliko pozornostjo je svet medtem zasledoval nove obrambne napore ob zapadnih veselih, ki sta prav v preteklem tednu napovedali nove žrtve za izpopolnitev svoje obrambe.

Beneški in berlinski obisk našega zunanjega ministra

Razen diplomatskega potovanja rumun-skega zunanjega ministra Gafenca, ki je po sestanku s poljskim zunanjim ministrom Beckom v Krakovu imel važne razgovore še v Berlinu Bruslju, Londonu in sedaj tudi v Parizu, od koder odputuje še v Rim, sta bili v zadnjih dneh posebno v ospredju mednarodnega zanimanja potovanja našega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića v Benetke in Berlin. Razgovori med našim in italijanskim zunanjim ministrom v Benetkah so se začeli preteklo soboto popoldne in so bili v nedeljo že zaključeni, razgovori v Berlinu z nemškimi državniki pa v torek in sredo.

Komunike, ki je bil izdan o beneškem sestanku, pravi, da sta ministra »proučila vsa vprašanja, ki zanimajo v današnjem položaju obe sosednji in prijateljski državi, pri čemer so se upoštevali tudi dogodki in Albaniji.« Ministra sta nadalje ugotovila, da je odslej že bolj uglasjena pot »h koristnemu sporazumevanju med vlada-ma v Beogradu in Budimpešti.«

Odmevi beneških razgovorov so bili v vsakem pogledu ugodni. Italijanski in nemški listi so ob tej priliki še posebej opozorili na zagotovila, ki jih je dal italijanski zunanji minister našemu zastopniku tako glede naše neodvisnosti kakor glede naše neavtornosti. Podpisan ni bil noben nov sporazum, storjen pa je bil važen korak naprej na poti k sporazumu med našo državo in Madžarsko, katerega osnova bo prav tako spoštovanje naše meje.

V torek in sredo so sledili nato še razgovori našega zunanjega ministra v Berlinu, ki so prav tako kakor beneški potekli v znamenju medsebojnega spoštovanja, razumevanja in prijateljstva. Tudi v Berlinu ni bil podpisan noben sporazum, ker je šlo v glavnem samo za izmenjavo misli v sedanjem mednarodnem položaju. Jugoslavija se je s tema dvema obiskoma, za katere sta dali pobudo Italija in Nemčija, prijateljsko približala osi Rim-Berlin, ne da bi prevzela kakve nove obveznosti. Pač pa je znova potrdila svojo voljo, da ostane v sedanjih nasprotjih veliki duhu naših odnošajev z obema močnima sosedoma.

Diplomatski napor Londona in Pariza

V Londonu in Parizu so se medtem nadaljevala pogajanja z Rusijo in Turčijo. Kratkotrajno ugodno zaključena. V Varšavi je bilo izdano uradno sporočilo, da kaže Rusija vedno večje razumevanje za poljske interese. Sporočilo je napravilo povsod velik vtis, ker se iz njega da razbrati, da so poljski pomisleki proti pritegnitvi Rusije v angleški varnosti sistem vedno manjši. Obisk rumunskega zunanjega ministra Gafenca v Londonu in Parizu je gotovo v veliki meri pripomogel tudi k razčiščenju rumunskega položaja v tem okviru. Še večjega pomena utegne biti za rusko sodelovanje v obrambnem bloku potovanje Litvinovega namestnika Potemkina v Ankaru. Že na svoji poti tja se je ustavil in dan tudi v Sofiji, na povratku iz turške prestolnice pa se bo še nekaj dni posvetoval z bolgarskimi in rumunskimi državniki. Angleško in francosko aktivnost v tem predelu Evrope kaže zlasti sklenitev novega petrolejskega sporazuma med Francijo in Rumunijo ter obisk angleškega gospodarskega odposlance v Bukarestu.

Angleška in francoska obramba

Še večjo pozornost kakor vsa ta diplomatska potovanja in pogajanja pa je pretekli teden vzbudila vest iz Londona, da se je Anglija po daljšem obotavljanju, očitno na pritisk svojih starih in novih zaveznikov, odločila za uvedbo obvezne vojaške službe, ki bo za sedaj sicer omejena samo na tri letnike, ki pa je tudi v

Sokol

Sokol v Poljčanah. Letno telovadišče Sokola je oživelo. Začele so se tudi prve priprave za gradnjo sokolskega doma, ki naj bo to poletje postavljeno pod streho. V to vrho je bil te dni v prisotnosti sreskega načelnika dr. Šiške komisijski ogled za dovolitev gradnje. Komisija je gradnjo doma po predloženih načrtih odobrila in bodo v teh dneh že zapele na prostoru prve lopate. Prosimo pri tej priliki ponovno vse, ki so objubilili, da bodo Sokola pri gradnji podpirali, da obljubo izpolnijo, kajti le z vsestransko pomočjo bo mogoče neumernemu gradbenemu odboru uresničiti zamisel. Kdor zna pravilno ceniti delo tega odbora, prav gotovo ne bo stal ob strani. Tako lahko upamo, da se bo že v najkrajšem času na letnem prostoru prikazala lepa sokolska stavba, ki bo nov stebel naše narodne zavesti ob severni meji.

boli na »Pantah« mnogo prijateljev sokolskega dela pa tudi onih, ki si želijo na cenen način pridobiti lepih in koristnih dobitkov. Po tomboli bo zabava. Na svidenje 14. maja v Stražišču!

TRŽIČ. Kino predvaja danes velik, krasen film »V sedmih nebesih«. (—)

Hitlerjev odgovor

Rooseveltu

V tem vedno bolj napetem mednarodnem razvoju se je opazilo naraščajoče zanimanje za Hitlerjev odgovor Rooseveltu, ki je bil napovedan za ta petek. Hitlerjev odgovor je sedaj znan. V nekaterih podrobnostih kaže pripravljenost za nova pogajanja, v svoji celoti in po svojem duhu pa je odklonilen, Hitler je odklonil zlasti Rooseveltovo predlogo za razorožitev in za sklicanje svetovne mirovne konference. Važni sta nadalje v njegovem odgovoru dve odgovorni pogodbi: pogodbe s Poljsko z dne 26. januarja 1934, ki bi veljala še do leta 1944, ter angleško-nemška pomorskega sporazuma iz leta 1935. Oboje lahko smatramo kot Hitlerjev odgovor na angleško-poljsko pogodbo o vzajemni pomoči. To pa pomeni nove negotovosti v bližnjem razvoju, kajti nobenega dvoma ni, da je med Nemčijo in Poljsko nastal povsem odkrit spor.

Hitlerjev odgovor tako ni prinesel niti olajšanja v mednarodni napetosti, kakor so se nekateri nadejali, niti drugače kakke jasne odločitve, kakor so drugi pričakovali.

Dr. B. V.

Občine se branijo siromakov

Moravce, 29. aprila. Marca so zaprli čevljarskega delavca in družinskega očeta Rusjana Lovrenca zaradi razpečevanja 50-dinarskih kovancev. Dobil jih je v Kranju, kjer je zadnje čase bival z ženo in tremi nedoletnimi otroki. Po aretaciji je mestno poglavarstvo v Kranju izgnalo družino v pristojno domovinsko občino Lukovico, kjer se je začel križev pot za ubogo ženo in otroke.

Lukovski župan pa ni priznal družini domovinstva iz razloga, ker se je Rusjan izselil iz občine v mladosti. Družino je napotil v občino Moravce, kjer je Rusjan bival s presledki okoli osemlet. Ker jim tudi moravska občina ni priznala domovinstva, so se spet vrnili v Lukovico. Pot iz Lukovice v Moravce je lačna žena premerila zaradi domovinstva okoli 10-krat. Da je lahko potovala, je puščala otroke pri dobrih ljudeh.

Pred dnevi se je ponovno zglasila Rusjanova z otroki na moravski občini. Od g. tajnika je zahtevala, da vzame otroke v oskrbo, češ da pojde sama služiti. Po tej izjavi je zapustila urad. Jokajoče in preplašene otroke je odvedel občinski sluga na orožniško postajo. Pred postajo so začeli otroci vpiti in se valjati po tleh, tako da so zbujali splošno pozornost in sočutje. G. komandir je poiskal mater, ki je odvedla otroke brezuspšno na lukovski občinski urad, odkoder so odtavali spet proti Moravcam.

Položaj družine je obupen. Oblastvo naj takoj poskrbi, da se reši zadeva domovinstva, dokler ni prepozno. Bojazen je, da preganjana žena iz obupa ne stori z otroki vred kakega nepremišljenega dejanja. Za ta kakor za podobne primere velja v polni meri izrek: Več srca in manj paragrafov.

Sonce v viharjih

Pojasnilo zadnjih vremenskih dogodkov — Sončne pege in njih vpliv na zemljo — »Ledeni svetniki« bodo pokazali svojo moč...

Malokateri mesec je bil v meteorološkem pogledu tako izdaten kakor letošnji april, čeprav pri nas tega še nismo tako občutili. Abnormalne poletne temperature, zgodnje nevihte, sončni mrk, katastrofalni tornadi v Ameriki, lažji potresi, nato spet vdor polarnega zraka in

na zadnje nov komet,

vse to so pojavi, ki se morajo videti tudi blizu nenavadni. Marsikaj se da razložiti s silnim eruptivnim delovanjem, saj so mislili, da je sedanja delovanja sončnih peg dosegla svoj višek že lani v jeseni.

Eruptijska ognjišča na soncu povzročajo ne samo vremenske pretrgate, temveč tudi ojačeno

izžarevanje elektronov,

kar prinaša s svoje strani razne motnje v zemeljsko ozračje. To opazamo v delovanju brzojavne in radijske službe. Od 22. aprila je ravniški pas na soncu posnet z obsežnimi pegami. Tudi severno od ravnika, vzdolž tridesetega sporednika, je videti celo vrsto eruptijskih ognjišč, tako

da je ves pas tridesetih stopinj

v silnem vznemirjenju.

Posebno značilni sta dve skupini peg, ki sta se pojavili zadnje nedelje na vzhodnem, levem robu sončne oble in merijo v dolžino nad 100.000 km. Te pege bodo gotovo povzročile vremenske motnje, padce zračnega pritiska, nevihte in padavine. Dve drugi skupini peg sta že v nedeljo dosegli sredino sonca in posledica so bile nevihte.

Kako nastanejo sočne pege,

še danes ni popolnoma pojasnjeno, toda astronom dr. Kritzinger je opozoril na to, da sta Jupiter in Saturn v marcu in aprilu dospela v konjunkturo s soncem, v isto smer s soncem, zemljo in mesecem. Zavoljo tega se je povečala privlačnost na meteorite mase, ki potujejo po vesoljstvu in ki so premnoge med njimi velikanske. Po novejših domnevah dospejo ta mase v svojem padcu na sonce tisoče kilometrov globoko

v plinasti plašč sonca

ter povzročajo tam silne eksplozije. Sončne pege nam izdajajo takšne dogodke. In zrel, ki se stvorijo pri padcu meteorov, bljuva sonce silne stebre žarečega vodika, ter žarkov gama. Z brzino svetlobe prispejo ti žarki do našega ozračja. Njegovaja najvišja plast, tako zvana jonosfera, se

segreje do tisoč stopinj

in potem ni čudno, da se učinki kažejo tudi v spodnjih plasteh atmosfere in troposferi. Razen neviht morejo z vplivanjem na zemeljski magnetizem nastati celo potresi.

Sedanjo sončno pege se bodo v skladu s vrtenjem sonca pojavile gotovo spet po 27 dneh, tako da je pričakovati

za sredino maja

podobnih vremenskih preobratov, kakršni smo imeli v zadnjih dneh. Zdi se, da bodo prosluli »ledeni svetniki« letos prišli spet do svoje veljave.

Utrip radijske oddajne postaje

Vloga kremenčevega kristala pri oddajnikih

Utrip človeškega srca znaša 70 do 80 udarcev na minuto, utrip radijske oddajne postaje pa znaša v skladu z valovno dolžino 100.000 do 1.500.000 nihajev na sekundo. Tolikokrat namreč tok, ki ga proizvaja postaja, menja svojo smer.

Če se naš utrip spremeni, pomeni, da smo bolni, to pa razen prizadetemu neposredno ne škoduje nikomur. Drugače je z oddajno postajo. Če ima utrip 1.000.000 nihajev, ustreza to valovni dolžini 300 m. Če bi postaja »zbolela« in dobila nenadno n. pr. utrip 2.000.000 nihajev, bi to ustrezalo valovni dolžini 150 m. Posledica bi bila, da bi z navadnim sprejemnikom njene oddaje ne slišali več.

Iz tega sledi, kakšen pomen ima oddaja-

nje z neko točno določeno valovno dolžino. Razlika ene same desetinke odstotka bi imela za posledico že neznošno motenje oddajnih postaj sosednjih valovnih dolžinami. Utrip ali kakor pravijo frekvenca oddajne postaje je treba obraniti torej brez-pogojno stalno, da se tuje oddaje postaje ne motijo in da ostane sprejem neoporečen.

To težavno nalogo rešuje presenetljivo preprosta stvar, kosček kremenčevega kristala. Ta kristal prekaša vsa pričakovanja in s pomočjo drugih priprav v zdržuje frekvenca oddajne postaje na stalni stopnji s skoraj absolutno zanesljivostjo. Razlika znaša komaj en ali dva nihaja in to pri milijonu nihajev v eni sekundi nima nobene vloge.

Kraji popolne sreče

Neki ameriški raziskovalec, ki je v sedmih letih potoval po vseh krajih in džunglah Južne Amerike, meni, da je našel ob meji Britanske Gvajane in Brazilije vas, v katerih žive ljudje v popolni sreči. To je mogoče edino zavoljo tega, ker boji ljudje doslej tja niso prišli in tako se niso mogla razviti razna zla, ki prihajajo s bolokozci v primitivne kraje. Ljubosumje, lažjstvo, jeza in podobne stvari so ostale tam vasem popolne sreče neznan.

Od strahu onemela

V Kansas City je mati otroka, ki je videla, kako dete drevi proti avtomobilu, od strahu izgubila dar govora. Otroka so rešili, mati pa je ostala nemo.

Amerika nima

evropskih skrbi

Zato se spreha filmska zvezdnica Dorothy Lamour v kopalni obleki po vrtu svoje vile v Hollywoodu

Žene ne poznajo zaslužka svojih mož

Kaj so ugotovili v Londonu

Ko so v Londonu delili jeklene pločevine, ki naj bi ljudem rabila za gradnjo zaklonišč zoper zračne napade, so odkrili mimogrede postranski, toda zanimivo dejstvo: polovica angleških žena ne ve, koliko zaslužijo njih možje.

Angleška organizacija za civilno zračno zaščito je morala sestaviti seznam tistih družinskih poolavljajev, ki ne zaslužijo več nego pet funtov na teden in ki dobe jeklene pločevine zato zastoni. Ker možje pogosto delajo v svojih trgovinah, pisarnah

in tovarnah, so ureditev te zadeve prepe-

stili svojim ženam. Te so v splošnem seveda dovolj študijevale, da so zahtevale brezplačno dobavo jeklene pločevine. V mnogih primerih pa so naročilo spet razveljavile, ko so možje poznali, da zaslužijo več nego pet funtov na teden. Tega pa možje niso priznali samo zato, da bi si ne nakopali kakšne kazni za voljo napačnih navedb, temveč je prišlo mimogrede na dan, ko so v mnogih primerih naročilo razveljavili, ker jim je bila nabava jeklene pločevine predraga.

Moder odgovor

Najstarejša knjiga, ki objavlja zdravniške recepte, je knjiga, ki jo l. 89 prvič omenjajo v kitajski literaturi. Sestavljena je v obliki dvogovora med cesarjem Hungtjem, ki je vladal od l. 2697. do 2567. pred našim štetjem, in njegovim ministrom. Cesar postavlja vprašanja, minister pa nanja odgovarja.

Med drugim vprašuje cesar, zakaj so ljudje nekoč živeli dalj časa nego ob tisti dobi. Odgovor se glasi: »Ker so ljudje nekoč živeli življenje, ki je bilo rednejše in naravnost nego danes.«

Porodna pomoč po radiu

Zena nekega kitolovca je v severni Grenlandiji pred kratkim spravila otroka na svet. Porod je vodila zdravnica dr. Lyngova, in sicer je dajala materi potrebna navodila brezžično preko norveške postaje v Bergenu.

Mlada žena, ki živi v največji grenlandski samotni, stotine kilometrov od človeških naselbin, je zaprosila oddajno postajo v Bergenu za pomoč in to pomoč so ji posredovali po etru. Porod je bil gladek in mati ter dete sta zdrava.

Petrolej ob Južnem tečaju

Iz Antarktide se je vrnil pravkar znan polarni raziskovalec in letalec Lincoln Ellsworth. Preletel je bil veliko ozemlje, ga izmeril in zasledil 81.000 štiriinšestdeset milij za Zedinjene države.

S svoje odprave je prinesel večje množice fosilij in kamenin, in sicer prav tako iz antarktičnih ozemelj na strani Indijskega, kakor Tihega oceana. Iz njegovih najdb je sklepati, da so v Antarktidi večja nahajališča petroleja. Kakor poročajo iz Washingtona, bo ameriška vlada odposlala novo odpravo v te kraje.

Doba nevarnih slan

Hitreje nego običajno se je letos razvilo rastlinstvo, pomlad je lepa kakor malokdaj. Poljedelci pa se skoraj neprestano jasne neba ne veseli preveč, posebno pa ne v nočeh, ko preti nevarnost, da se zemlja močno ohladi in da nastane slana.

Vremenska poročila sicer pogosto svari pred to nevarnostjo, toda ta nevarnost je zelo odvisna od kraja samega. Celotno manjših ozemljih se dogaja, da slana težko prizadene drevesa in druge rastline v neki legi, druga drevesa in rastline pa je ne občutijo. Splošna vremenska napoved takšnih primerov seveda ne more obsežati. Napoved nočnih slan je odvisna bolj od krajevnega vremenskega opazovanja.

Znano je, da temperatura ob tleh zavoljo toplotnega izžarevanja zemlje pomači. Nizko pri tleh se zrak močno ohladi. V kotanjah, kotlinah itd. se stvorijo cela jezera mrzlega zraka. In iz šole vemo, da prične ohlajati zrak izločevati vodno paro, ki jo vsebuje.

Na zunanjo steno z mrzlo vodo napolnjenega kozarca se seseda vodna para sobnega zraka. Tako je tudi v naravi in tako nastaja tam rosa. Rosa sprva zavira nadaljnje ohlajevanje zraka. Rosiše, temperaturna točka, ob kateri se tvori rosa,

nam pove, ob kateri temperaturi prične zrak izločevati svojo vodno paro. Če je rosiše neke zračne mase pod ničlo, obstoji v primeru močnega ohlajevanja nevarnost nočne slane. Na to se naslanjajo pravila za napovedovanje slan. Že pred več nego sto leti so poznali razmerje med nočnim temperaturnim minimumom in rosišcem.

Napoved nočne slan obsega torej pred vsem določitev rosišča neke zračne mase in napoved domnevnega minimuma. Mnogi raziskovalci so že proučevali temperaturo jasnih noči. Rezultat je ta, da se temperatura spreminja na tri različne načine. Prve ure po sončnem zatonu kažejo močno nazadovanje temperature, ki se da izraziti s formulo. Okrog polnoči postane to nazadovanje počasnejše, v zadnjem delu noči pred sončnim vzhodom pa se kaže že nekakšno dovajanje toplote. Meteorologi govorijo o toplotni zori. Proučevanje nočne temperature je nekega švedskega raziskovalca privedlo do tega, da je za jasne noči sestavil formulo, po kateri se da temperaturni minimum izračunati v naprej.

V praksi pa se je uveljavilo preprosto pravilo, ki je znano že od l. 1886. kot Langovo pravilo rosišča. Po tem pravilu se temperatura določa s suhim in vlažnim

Nenavadna nebesna bomba

Kroglasti blisk v kodanjski zvezdarni

Huda nevihta s silovitim in točo, ki je vladala te dni nad Kodanjem, je poslala kroglasto strelco tako nekoč na znanstveno raziskovanje v tamkajšnje zvezdarno, in sicer baš k nekemu astronomu, ki je prej dvomil o pojavu takšnih bliskov. Učenjak je zvečer opravil majhno tehnično delo v zvezdarni in ni neurja skoraj niti opazil. Nenadno je zaslišal silno sikanje, istočasno je zagledal veliko oblo, svetlobo maso, ki je priletela skozi odprti razpored v opazovalni kupoli. Krogla je zasumela mimo njegovega sedišča, nato skozi odprta vrata po stopnicah.

Spodaj je astronomovo stanovanje in kuhinjska vrata so bila odprta. Zvezdoslovec je videl, kako se je krogla, ki ji je premer cenil na pol metra, kotilila mimo njegove žene, ki je pravkar brisala krožnik. Oba sta nato videla, kako si je nenavadna nebesna bomba skozi odprta vrata peči poiskala pot na prosto, kratko potem sta zaslišala dva močna poka kakor iz pištole. Blisk je bil po vsej priliki ob dimniku eksploziral.

Pot skozi zvezdarno je blisk opravil v šestih sekundah, na poti skozi peč je razbil skodeljo, drugače pa ni napravil nobene škode. Po astronomovem mnenju je prikazen sledila natančno preprihu, ki je šel skozi odprto vrata v kupoli in odprta vrata. Vsekakor je teh šest sekund zadostovalo, da astronom sedaj v eksistenco kroglastih bliskov verjame in da je na to, kar je videl, celo nekam ponosen. Saj se stvar res ne dogaja vsak dan...

Blstveno je pri vseh teh napovedih to, da se meritev izvrši v ozemlju, kjer obstoji možnost slan, in to, da se zračna masa, ki so jo merili, držijo do jutranjih ur. Če nastanejo pomoči nenadno močna zračna gibanja, potem se izvrši izmenjava zračnih mas in slana seveda ne nastopi. Lokalna in splošna vremenska napoved se tu dopolnjujeta. Mogoče je, da krajevna napoved ne predvideva slan, pa ta vendar nastopi, če se ponoči vremenski položaj poslabša. Na isti način se splošni vremenski položaj v noči lahko izboljša, da napovedana slana izostane. Ni se torej zanesati samo na krajevno napoved, temveč je treba upoštevati tudi splošno vremensko napoved, ki predvideva mogoče spremembo vremena.

Kadar čaka gledanje

V teoriji v Filadelfiji imajo ogromno koščke anakonda, ki jo morajo umetno pitati, kar zavrača slahorne krane

Odkod rdeči lasje?

Posebnosti rodokeratina — Fiziološke in konstitucionalne značilnosti rdečelascev

Pravski vaučistični profesor dr. Zdenko Stary je posvetil zelo obsežna raziskovanja vprašanju, kako nastajajo rdeči lasje. Ugotovil je, da vsebujejo lasje tri beljakovinske snovi, katerih odstotno razmerje odloča o barvi las. Poleg svetle lasne snovi, ki jo je Stary imenoval levkokeratin, in temne snovi z imenom melanokeratin, razlikuje tudi rdečo snov s imenom rodokeratin. Ta rodokeratin, ki je v čisti obliki rdečast, daje v zvezi z obema ostalima snovtama najzastojnejše zlato plave, rdečkasto plave in rdečkasto rjave otenke. V čisto rdečih lasih ni temne snovi, njeno mesto jo zavzela popolnoma rodokeratin, tako da se takšni lasje ne samo po barvi, temveč tudi po kemičnih lastnostih razlikujejo od drugih las. Lasne korenine so

spesobne izdelovati rodokeratin zlasti v zgodnjih letih, šele pozneje se rdečelasost prekrije pod vplivom večjih količin melanokeratina, tako da je mnogo več rdečelasih otrok nego odraslih.

Rdeči lasje pa imajo še nekatere fiziološke posebnosti. Rdeči lasje so običajno namreč najmočnejši lasje ter običajno dosti debelejši nego n. pr. plavi lasje. So tudi močnejši od izrazito črnih las. S tem bo pač v zvezi dejstvo, da zadostuje rdečelascu mnogo manj las na glavi nego človeku z drugo lasno barvo. Če imajo n. pr. plavalci povprečno 140.000 las na glavi, jih imajo rjavolasci 110.000, črnolasci 100.000, rdečelasci pa celo samo 80.000.

Znano je, da imajo rdečelasci neke svoje posebne konstitucionalne posebnosti. Zelo mnogi med njimi imajo n. pr. malo pigmenta v svoji koži in so zato za sončne žarke posebno občutljivi. Može z rdečelasci plavimi lasmi se nagibajo po praškem profesorju tudi do akutnih vnetij v sklepih, med rdečelaskami pa nahajamo zelo malo kadik, ker so po vsej priliki posebno občutljive za nikotin. Z rdečimi lasmi so torej v zvezi vsakovrstne posebnosti, nikakor pa ni dokazano, da je tudi značaj rdečelascev drugačen nego značaj drugih ljudi. Po ljudskem mnenju se jih držijo namreč razne svojvrstne karakterne lastnosti.

Za pomlad — nova obleka!

Elegantne, moderne vzorce kvalitete blaga za obleke in površnike dobavlja po nizki ceni tvrdka

DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 7.
Moška in deška konfekcija vedno v zalogi. Na željo prvovrstna izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

A NEK DOTE

Nekdanja čika dvornega gledališča v Draždanah, igralka Rettichova je l. 1830. gostovala na Dunaju in je stanovala v hotelu »Pri zlati goskici«. Račun, ki so ga igralci predložili ob njenem odhodu s Dunaja, je bil izredno visok. Rettichova je mirno plačala in se je poslovila.

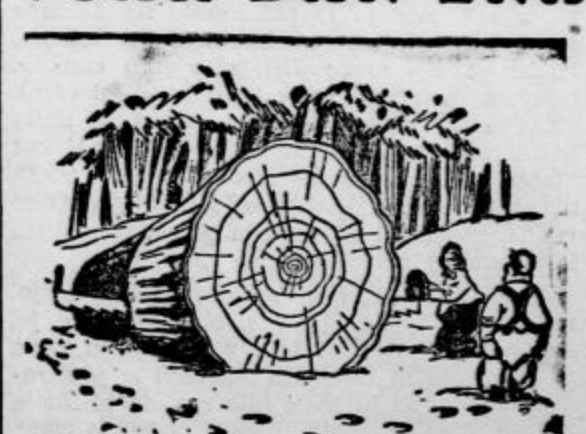
Pri odhodu iz hotela je igralko počakal lastnik podjetja pri vratih. Zavalil se ji je za naklonenost in jo je prosil, naj se ga zopet spomni, kadar pride prihodnji na Dunaj.

Tedaj je Rettichova odvrnila: »Če hočete, da se še kdaj oglašam pri vas, ne smete misliti, da sem tudi jaz zlasti gostinca.«

William Hogarth je bil mojster v karikaturni. Nekoč se je pri njem oglašila lepa mlada dama, ki se je želela izučiti za karikaturnistko.

Hogarth je nekaj časa molče obrusil obiskovalke, potem pa je rekel s glasom, ki je razodeval žalost in hrepenenje obnem: »Mladica, karikiranje ni umetnost, kiti nevdajale človeka s zavistnostjo. Poslušajte moj svet in ne učite se jo! Odločite se, ali se izučiti v tej umetnosti, sam izga, bil vse veselje nad resnično lepoto. Vsak stvar vidim izmaliceno, kakor da je človeški obraz izgubil božji nadh.«

VSAK DAN ENA

»Več, hotel sem samo videti, če si tukaj...« (Lilic)

»Tukaj smo vendar v kleti, jaz pa sem se hotel potegniti v sedmo nadstropje!«
»Molostiva, jaz sem se na vse kriplje trudil, da bi prišla tja gor!...« (Opinion)

Naša ženska stran

Kakšne vzgoje nam treba?

Matere, žene, sestre — ali mislite na to, kaj zahteva današnji čas od sleherne matere? Ali veste, da moramo biti danes najprej in predvsem Slovenke in Jugoslovenke, baš ker smo matere, žene in sestre!

Zgodovina pozna mnogo žen, ki se niso bale smrti, če je to zahtevala od njih domovina. Pozna mnogo mater, ki so s ponosom spremljale svoje sinove v boj za domovino. Dokler se bo po šolah poučevala zgodovina, se bo govorilo o materi trojanskega junaka Hektorja, o materi Grakov, o hrabrih Spartankah... Tudi mati Jugovincev ne bo pozabljena, dokler bo utripalo le eno jugoslovensko srce.

Učimo naše otroke lepote materinskega jezika, vzgajamo v njihovih srcih ljubezen do našega jezika, vdanost jugoslovenski ideji, ljubezen do domovine, do slo-

vanstva. Utrjujmo v njih narodno samozavest, jugoslovenski ponos, vero v narodno bodočnost in veličino naše Jugoslavije.

Nekaj, kar človek ljubi, kar mu je drago, to bo branil z vsem svojim bitjem. Ali nam res manjka prave ljubezni do naroda in domovine? Uprimo se vsaki besedi, ki je izgovorjena, da bi nas omaložila, omajala našo samozavest! Bodimo krepke sobojnice našim možem, bratom in sinovom v njihovem narodnem delu.

Spomnimo se tisočih Slovencev, ki so podpisovali majsko deklaracijo. Vzgjajmo v svojih domovih, svoje otroke, vzgajmo na ulici, v pisarni, pri delu — vzgajmo druga drugo v ljubezni do vsega, kar je naše — do domovine, do države, kajti to je vzgoja, ki smo jo danes najbolj potrebni.

Doma in po svetu

Bolgarska ženska zveza za vzgojo Bolgarke

Bolgarski ženski savez ni ugledal belega sveta kot igračka brezskrbnih dam, temveč je nastal iz gole nujnosti časa, da se tudi žena vpregne v delo in pomaga možu pri graditvi nove, svobodne domovine.

BZS je izjavil pravico do življenja v prvi vrsti kot kulturno-prosvetna organizacija, še za časa osvobodilskih bojev in je to plemenito tradicijo očeval vse do danes, ko prav tako skuša pomagati sleherni Bolgarici kot materi, gospodinjici in državljanici. O tej njegovi kulturno-prosvetni vlogi pričajo mnogostrojni tečajji in predavanja, ki jih prireja ženska društva za materinsko, gospodinjstvo in državljansko izobrazbo Bolgarke.

Najboljši dokaz te njegove vloge, pa so tako zvana strokovna učilišča, ki datirajo iz leta 1885., ko si je prvo takšno šolo postavilo mesto Plovdiv. Cilj učilišč je, nuditi ženi, zlasti preprosti ženi profesionalno, praktično in javno orientacijo in možnost dela ter tudi ona v njej utrjevati samozavest, da je taksi v vsakem oziru enakopraven član družbe.

V teh učiliščih se dekleta ne učijo samo krojenja in šivanja, temveč tudi gospodinjstva. Učilišča, ki jih je bilo 40 in jih obiskuje nekaj čez 1000 deklet, so svojina ženskih društev. Upraviteljice teh imajo razen gimnazijske še posebno poklicno izobrazbo o krojenju in šivanju. Dekleta pa se poučujejo tudi v disciplinah, ki jim služijo za splošno izobrazbo. Za izpolnitev gospodinjstva izobrazbe mladih deklet pa prireja BZS gospodinjstvo tečaj za praktičnim delom v kuhinji ter v urejevanju doma. Ta način izobrazbe naj bi bil obvezen za vsa dekleta, ki po 14. letu ne obiskujejo nobene srednje šole. Bodoča mater in državljanke hočejo naučiti, kako naj pravilno vzgaja otroke, ureja dom, se pravilno hrani, kako naj nudi prvo pomoč in pravilno izpolnjuje ostale družabne dolžnosti.

V okviru BZS se vzdržuje tudi komitet za pomoč poročnicam in novorojenčkom. Saj imajo v svojem domu v Sofiji urejen hotel pension za potujoče žene in dekleta, za njihovo moralno zaščito in materialno podporo.

Po zgledu na zapadne države je tudi na glavnem kolodvoru v Sofiji urejen kolodvorski misijon.

Ze sedmo leto vzdržuje Sajuz višjo socialno šolo, v katero imajo dostop vsa dekleta, ki so končala gimnazijo. Šola jim daje pripravo za socialno delo pri inštitutu socialnega skrbstva, ki ga ureja država. Tu se poleg znanja za splošno izobrazbo poučujejo tudi socialne vede, javna higijena, socialna zakonodaja, veđa o prehrani in ljudskih kuhinjah — sploh vse, kar je potrebno ženi, da lahko svobodno stopi v službo za narod.

Praktična gospodinja

Domača lekarna

Doma bi morali biti vselej pripravljeni, da nudimo prvo pomoč, če se ta ali oni izmed domačih kaj poškoduje, ali če nena doma oboli. Zato mora biti v hiši domača lekarna, v kateri naj bodo najpotrebnejši pripomočki, ki se smejo uporabljati brez zdravnikove odredbe.

Najbolje je, da za domačo lekarno nabavimo velik pločevinast ali lesen zaboj, po možnosti s predali, v katere ne more priti prah. Zaboj naj bo postavljen v krapu, ki je najbolj pri roki, toda ne dela nepotja. Paziti pa moramo, da otroci ne morejo do njega.

Borba BZS za ženske pravice ni čisto sufražetskega značaja — po trditvah pred sednice Sajuz ge. Dimitrine Ivanove, vključuje v sebi borbo za zaščito žene-matere, soproge, gospodinjice, zaščito za izobraževanje žene in njenega dela, zaščito človeka v ženi...

Borba za ženske pravice je šla vselej roko v roki s stremiljenjem, da se povzdigne žena kot mati, gospodinja in državljanica.

V Sajuzu je včlanjenih danes okoli 130 ženskih društev, ki vlagajo veliko dela v materinsko in gospodinjstvo prosvetnost žene, ki pa je v najtesnejši povezanosti z državljansko prosveto in socialnim skrbstvom in je vsebina praktičnega delovanja posameznih društev in Sajuz.

Dorothy Thompson

Dorothy Thompson, ki ji je danes 45 let in je žena znanega romanopisca Sinclaira Lewisa, je ena najbolj znanih in najbolj upoštevanih žena v Ameriki. Leta 1920. je prišla kot hčerka preprostega ameriškega pastora v London, kjer se je posvetila novinarstvu. Napisala je nekaj senzacionalnih reportaž iz Irske in Avstrije. Kmalu zatem jo je nastavilo kot stalno poročevalko veliko časopisno podjetje v Philadelphiji. Leta 1925. so jo kot svojo zastopnico poslali v Berlin. Tu se je na večerji pri eni svojih prijateljic seznanila istega dne, ko je bila izvršena njena ločitev zakona z nekim Madžarom, s pisateljem Lewisom Sinclairom, ki jo je takoj po večerji zaprosil za roko. Smatrala je njegovo ponudbo za šalo, kmalu pa je tudi odpotovala v Moskvo, kamor ji je pisatelj sledil. Čez leto dni sta se v Londonu poročila.

Leta 1931. je obiskala Hitlerja in pisala o njem.

Dorothy Thompson piše izredno mnogo, s svojimi članki zalaga številne časopise, ki imajo skupaj okoli osem milijonov čitateljev. Trikrat na teden govori v radiu 30 milijonom poslušalcev. Vse, kar napiše, ali o čemer govori, je zelo precizno in dokazuje njeno nestransko znanje. Vse, kar se dogaja na svetu, gleda skozi naočnike svoje odkritosti in svojega kristalnega značaja.

Dorothy Thompson je častni doktor cele vrste univerz. Mnogi njeni občudovalci ji prigovarjajo, naj bi, v sled svojega ogromnega vpliva in priljubljenosti, pričela s politično kariero. Toda ona se upira vsakemu poklicu, ki bi omejeval njeno delo.

V poslednjem času se energično zavzema za vse one, ki so morali zbežati pred diktatorskim režimom v svojih državah. Pri tem delu jo podpira tudi Roosevelt in vsa ameriška javnost.

Lekarna mora biti vedno v redu in čista ter se mora stalno dopolnjevati. Vsaka stvar naj bo na svojem določenem mestu. Vsebuje naj tudi seznam stvari in zdravil ter navodila za uporabo. Nikoli se ne zanašaj na to, da se samo eden domačih spozna na lekarno in prvo pomoč, ker lahko tudi ta zbol. Poudarjamo pa, da moramo pri vseh resnejših poškodbah in boleznih poklicati zdravnika, sami pa smemo, dokler zdravnika ni, ukreniti le tisto, kar je res nujno in bolniku ali ponesrečencu ne bo škodovalo.

Težko je navesti seznam stvari, ki naj bi jih vsebovala domača lekarna. Vse je

odvisno od tega, ali so lastniki o uporabi zdravil zadostno poučeni, tako, da je sleherna zamenjava nemogoča.

V domači lekarni naj bodo predvsem tiste pripomočki in zdravila:

Sterilna gaza, vata, obveze, leukoplast, škarije, pinceta, varnostne zaponke, laneno olje in borova vazelina za opekline. Galun, s katerim ustavimo kri, z njim odpravljamo tudi ozeblino. Glicerin za razpokano kožo. Jod. tinktura, s katero namažemo samo manjše rane; kapljica joda v mleku ali vodi prepreči nahod. — Tablete »Burov« ali pa »Statine« za hladilne obkladke. Aspirin, ki ga zaužijemo, kadar nas boli glava, kadar nas trese mrzlica ali pa če se hočemo spottiti. Baldrijanove kapljice za pomirjenje živcev in srca. — Borovnice, ki ustavljajo drisko, če jih jem suhe ali pa če pijemo čaj iz njih. Bjulvalna sol, pripomoček za bljuvanje. — Bezgov in lipov čaj za potenje, kamilični čaj za izpiranje ust, kadar si damo izdreti zob, za obkladke in za izpiranje oči, blaži pa tudi bolečine v trebuhu. Sodo bikarbono zoper zgago in neprijetno želodčno kislino. Ricinovo olje kot dobro odvajalno sredstvo. Salmijakov cvet zoper mrčesji pik. »Santol«, razkuževalno sredstvo za roke. Živalsko oglje zoper drisko, le na odredbo zdravnika tudi pri zastupljenju. Termometer, s katerim merimo vročino.

Druge pripomočke in zdravila naj imajo v domači lekarni le oni, ki so napravili tečaj za prvo pomoč, da ne pride do napake in kvarne uporabe zdravil.

Tečajji za prvo pomoč bi se morali pri nas voditi pogosteje in z večjo resnostjo, zlasti po podeželju, kjer zdravnik vsled oddaljenosti ne more biti takoj pri roki. V vsaki vasi bi moralo biti vsaj nekaj ljudi dobro poučenih o prvi pomoči, vas sama pa naj bi imela skrbno urejeno vaško lekarno z vsemi pripomočki in zdravili za prvo pomoč. Tako bi se lahko dalo marsikateremu ponesrečencu ali obolenemu olajšati bolečino ali celo rešiti življenje.

Tedenski jedilni list

Kako bi kuhala, če...

PONEDELJEK. Obed: Zeliščna juha z opečenimi rezinami od žemlje. Goveji zrezki v omaki. Dušen riž. Palačinke. — Večerja: Ocvrti prižljiki.

TOREK. Obed: Golaževa juha. Nadevana telečja prsa. Pražen krompir. Brusnice. — Večerja: Telečji pilav. Kuhan regrat v solati.

SREDA. Obed: Na juhi jetni zavitek. Govedina garnirana s špinačo in ocvrtim krompirjem. Piškotne rezine s vanilijom kremo. — Večerja: Naravnj telečji zrezki. Solata.

ČETRTEK. Obed: Na juhi fritate. Prešičeve kotlete panirane. Vinsno zelje, Triflet. — Večerja: Široki rezanci z gnjato. Solata.

PETEK. Obed: Vinska juha. Tum v paradizni omaki. Polenta. Zračni krap z marelično peno. — Večerja: Špinačne omelete. Solata ali: ocvrte sardelice in solata.

SOBOTA. Obed: Na juhi riž s svežim graham. Polpete v omaki. Krompirjevi žličniki. Zdrob narastek. — Večerja: Možgani z jajcem. Solata.

NEDELJA. Obed: Ragujuha. Telečji frikanjo garnirana s svežim graham, dušeno čebulo in pečeni krompirčki. Čokoladna torta. — Večerja: Piška v papirki. Cmokl.

Kako moram kuhati, ker...

PONEDELJEK. Obed: Špinačna juha. Makaroni z govejo sekanico. — Večerja: Krompirjev praženec. Solata.

TOREK. Obed: Fižolova juha z vrvičami. Ocvrte omelete. Solata. — Večerja: Fižolova in zelena solata. Jajca.

SREDA. Obed: Na juhi zdrob. Govedina s špinačo in krompirjem v kosih. — Večerja: Testene vrvice z maslom in parmezanom. Solata.

ČETRTEK. Obed: Ričet s prekajeno sekanico. Kislo zelje. Krušni cmokl. — Večerja: Leča v omaki. Sirove culice.

PETEK. Obed: Grahova juha z ričem. Čespijevi cmokl iz krompirjevega testa. — Večerja: Ocvrte sardelice. Solata ali: zdrob praženec in solata.

SOBOTA. Obed: Na juhi žgančki. Govedina s kislo repo in zmečkanim krompirjem. — Večerja: Golaž iz svinjine. Polenta. Solata.

joče, ne da bi se ozirala na to, ali jo kdo sliši in ali je kdo navzoč v gostilni.

»O bog, o bog, kaj naj počnem, kam naj se denem?« je tarnala.

Oče jo je hotel potolažiti in ji rekel: »Pojdi no, zaradi ženina vendar ne boš jokala. Menda ni tako hudo zanj.«

Zofka je sedela na klopi za mizo, kamor so jo nezavestno posadili in bila s čelom ob mizo.

Njen vročični brezup, ki je v tem trenutku prišel do viška, je odrezal očetu besede...

Dvignila je kodrolaso glavo, s obrazom, polnim rdečih lili in spačenim od joka in rekla z glasom, ki je v tem trenutku dozrel in postal za vedno zasenčen z žalostjo:

»Očka, ko bi vedel, kako bedna sem in kako ničvedna, ko bi to vedel, bi me ubili in prav bi storili! Kakor da imam krila, sem šla skozi življenje in nič nisem razmišljala, pred ničemer se nisem ustavila. Še tega se nisem vprašala, kakšen človek je, kakšno dušo ima, kakšen značaj. Verjela sem mu, kakor slepa in na samo besedo sem mu sledila. Vse na njem mi je bilo milo. Vsako njegovo drzno besedo, vsako njegovo sladko besedo — vse sem ljubila. Niti za hip nisem podvomila, da je pošten in resnično ljuben mož. Rekel je, da se zavedno razšel s Slavom, da je nima rad, da ga je ranila in jaz sem verjela sleherni besedi in tudi sama ga nisem prevarala niti s pogledom. Vsa tri leta nisem nikogar niti pogledala. Bila sem njegov človek, njegova ljubica, njegova žena. Do tega trenutka sem smatrala tudi sebe za človeka. Toda zdaj, očka, ko vidim, da sem

NEDELJA. Obed: Na juhi fritatni rezanci. Telečji pički v omaki. Krompirjevi svački. Pehtanovi štruklji. — Večerja: Domači liptavski sir. Pehtanovi štruklji. Čaj.

Paberki

Če čistiš bakrene predmete, uporabljaljaj za glajenje papir mesto cunjce, ker se bo tako baker dalje časa svetil.

Kljube in drugi predmeti iz medji, pa tudi posoda, dobe svoj nekdanji lesk, če jih po čiščenju odgrneš s prezezanim ali nastrganim surovim krompirjem. Nato jih zglediš še s suho cunjco.

Mastne madeže na knjigah lahko sam odpraviš. Nastrgaj na madež krede ter ga podloži in pokrij s pivnikom. Knjigo

obteži. Čez nekaj dni bosta pivnička poplula vso masčobo. Odstraniti moraš le še krede, kar napraviš s cunjco.

Za pleskarjem so okna navadno zelo umazana. Vso barvo lahko odstraniš brez truda, z mešanico olja, terpentina ter zdrobljenega plovcia.

Ojinate slike čistimo takole: v skodelico mlačne vode vlijemo nekaj kapljic salmijakovega cveta. V vodi namočimo mehko krpo ter z njo nalahno drgnemo sliko. To ponovimo večkrat, toda vsakokrat menjamo vodo in krpo, dokler ne ostane oboje čisto. Nato sliko pazljivo obrišemo.

Orno suknjo ne izgubi barve, če ga operemo v slani vodi.

Steklenice z neprijetnim vonjem izperi z gorčično vodo.

Kolesarenje moderen in lep sport

Dolga leta je moda prezirala kolesarenje. Voziti se na dvokolesu, je veljalo za krajno nelegantno. Sedaj pa je naenkrat tako praktični in po pravici priljubljeni sport zopet našel milost pred strogim modnim obličjem: kolesariti je moderno, kakor je moderno smučati se ali igrati tenis. Resnica je namreč, da s tem lahkim in priročno vozilom kaj hitro premerimo razdalje, ki nas ločijo ob vsakdanjih opravkih in da na kolesu še najceneje potujemo.

ELITNA KONFEKCIJA
Maslek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Mnoge ženske so tako dobro doumele praktični pomen kolesa, da se vsak teden preko nedeljo odpravijo na daljši kolesarski izlet, ki jim nudijo mnogo sportnega užitka. Bolj kakor v avtomobilu, odkrivamo na počasnejšem kolesu pokrajinske lepote naše ožje domovine, spoznavamo čar narave in uživamo sveži zrak, ko se vozimo po ozkih poteh — daleč od prašne državne ceste.

Kolesarenje pa je tudi dobra telovadba, zlasti za trebušne mišice, če je sedež dovolj nizek. Pri visokem sedežu bolj intenzivno delujejo mišice na nogah in je zato kolesarenje najbolj primeren sport za tiste, ki žele popraviti obliko svojih nog. Na kolesu se moramo držati ravno, če hočemo napraviti eleganten vtis. Naprej nagnjena drža je dopustna samo tedaj, ko se s kolesom vzpenjamo na klanec!

Na kolesu se počutimo zelo dobro šele takrat, če smo praktično in primerno oblačeni. Preozko krilo nas ovira pri gibanju, preširoko krilo nam privzguje veter in ga nam zaganja v obraz. Mnogo kolesarskih nesreč se je že zgodilo zaradi tega, ker so se morale ženske ravno v najbolj kritičnem trenutku popravljati krilo! Za kolesarenje najbolj praktično in tudi najbolj elegantno je udobno hlačno krilo, ki se poda vsaki postavi, če je dobro krojeno. Tudi navadno krilo z nekaterimi vstav-

ljenimi gubami je porabno, krog in krog nagubano krilo pa je neprimerno, ker je preširoko. Razen tega nosimo pri kolesarenju še praktično sportno jopico, ki ima klasično moško obliko ali pa kratak telovnik z rokavi. Praktična je tudi nepremočljiva balonska jopica v obliki bluze, ki jo pozimi nosimo pri smučanju. Namesto pokrivala priporočamo pisano ruto, ki jo zavezemo pod brado — na kmečki način.

Pri kolesarenju potrebujemo lahko, pralno bluzo, ki jo lahko dobro preperemo. Takšno preprosto in ljubko bluzo iz barvastega platna najdete na naši prvi skici. Narisana je v zvezi s preprostim hlačnim krilom. Praktičen in zabaven je pas z vdelano denarnico (1. skica).

Pri vročih poletnih turah nam pride pralno kolesarska obleka iz surovega platna z lahko zvončastim, hlačnim krilom in s kratko jopico v obliki malega telovnika (2. skica).

Kolesarkam, ki se ne morejo odločiti za hlačno krilo pa priporočamo udobno krilo s vstavljanimi stranskimi gubami, ki razširijo krog ravno nad koleno, tam, kjer bi nas preozka oblika najbolj ovirala. Praktično in elegantno sportno jopico lahko porabimo tudi v mestu (3. skica).

Cim postaja vreme vroče, tem lahkotnejše se oblečemo pri kolesarenju. Kot poletni kolesarski dress vam prinašamo kratke hlačke, ki pa so s spretno nameščenimi gubami tako razširjene, da učinkujejo kakor kratke krilice. V belo bluzo, ki jo vidite na naši skici, vstavimo trikoten vložek iz pikčastega tvoriva (4. skica).

Končno vam pokažemo na zadnjem mestu celo kolesarsko obleko, ki ima spodaj namesto krila obliko »shorts«, to je kratkih sportnih hlač. Vstavljene gube, prekrizani sprednji del in barvasti gumbi iz tega preprostega oblačila ljubezno, povsem žensko učinkujočo obleko (zadnja skica).

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Cvetlice na pomladnih oblekah

Tudi letos bomo na mnogih popoldanskih oblekah videli ljubke pomladanske šopke, ki bodo učinkovito poživljali sicer preprosti krog teh modekov. Novi šopki so posebno nežni in lahkotni, mnogi so sestavljeni iz drobno vezanih cvetličnih listov iz batista ali organdija.

Ružena Svobodova:

Otrok

V Zofkinem življenju je prišla noč, ki jo je vso preklečala v molitvi pred podobo Matere božje. Prej se nikoli ni ukvarjala z njo, k njej se je zatekala zdaj, ko je svet pred njo naglo potemnel in je morala moliti pred njo Margaretino molitev.

Stoletni, trepetajoči brest, h kateremu se je kot otrok in dekle stokrat zatekala, ta stoletni, trepetajoči brest bi se bil že zdavnaj sklonil k njej in bi je ne pustil iz objema. Preje se niti ni spomnila nanj, zdaj pa je vedela, da, če ne postane takoj žena lovca Jirija, bo popolnoma uničila svojega postarnega očeta, bo morala oditi v tujino, pustiti brezskrbno življenje, prijatelje, vse, kar jo je priklepalo na domače gore. Radost, da bi imela sina, lepega, kakor je lep lovec Jiri, z njemu enakim bistvom, z istim, prav tako zgočimi očmi, vitkega in pogumnega, ta radost je ubila bolečino nad krivicami, ki so jo čakale kot mater nezakonskega otroka, čigar oče ni vezal noben zakon nanjo in bi jo lahko pustil, zavrneno od vseh in prepuščeno bedi in samoti.

V svoji bolečini je prosila Mater božjo, naj bi vse to ne bilo res, obljubljala ji je, da bo vse življenje živeła v odrekanju, toda z vsem svojim ljubečim bistvom si je strastno želela, da bi to ne bilo res, da bi imela njegovega sina, novo, njemu podobno bitje, pa čeprav bi se z njo razšel in jo pustil, kakor nadlogarjevo Slavico.

Marija pa je ni uslišala.

Nekako nepriglasna, pri delu razmišljena

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

D. A. — Lj. — Na Vaše obsežno pismo Vam radi pomanjkanja prostora le na kratko odgovorjam. V smislu pravilnika k čl. 45. zak. o neposr. davkih se smatra obdelovanje in pridelovanje zelenjave in trgovskega sadja za navadno, pridobitno prosto kmetijstvo tudi če se kulture namakajo, bodisi z direktnim namakanjem vode bodisi s škropljenjem, ker napredno kmetijstvo že uporablja taka sredstva. Vendar pa se smatra proizvodnja vrtnarskih pridelkov za prodajo v posebno zgrajenih semeniških in steklenih rastlinjakih za nesposobno svojstvo umetnega in trgovskega vrtnarstva, zavezanega po čl. 42. zak. davku na dohodek od podjetij, obratov in poklicev. Iz povedanega lahko razvidite, ali je Vaše vrtnarstvo zavezano pridobitno ali ne.

»Radovednost.« — Davčna oblast zahteva od neke zadrage davek na poslovni promet, čeprav plačuje tak davek za elektrarno Fala, ki dobavlja električni tok dotični zadrugi. Ali je postopek davčne uprave pravilen? — V smislu določbe čl. 2. zakona o davku na poslovni promet se smatrajo za stvari, katerih promet ali prenos je zavezan temu davku, vse premične telesne stvari, med katere se štejejo tudi voda, elektrika, plin itd. Zaradi tega je po posebnem razpisu oddelka za davke ministrstva za finance od 12. IV. 1933., št. 13.136 zavezana splošnemu prometnemu davku tudi dobava elektrike, ki ga mora plačati dotična zadruga ne glede na to, ali ji dobavlja električni tok elektrarna Fala. Merodajno je pri tem samo dejstvo, da oddaja zadruga tok svojim odjemalcem proti plačilu.

J. Z. — Lj. — Davčna uprava Vam je predpisala trošarinsko in takšno kazni v znesku 5000 din. Imate malo trgovino z zalogo, vredno 5000 din. Solastnik ste na polovico žene hie. Tudi avto imate, ki pa je last Vaše žene. Vprašujete nas, ali sme davčna uprava radi neplačane kazni uvesti na navedene predmete prisilno izvršbo. — Po uredbi o zavarovanju, prisilnem izvrševanju in neizterljivosti davkov z dne 19. XI. 1928, ki velja tudi za trošarinske in takšne kazni sme davčna uprava zaarbiti dolžnika samo njegovo imovino. Po čl. 43. uredbe se morajo stvari, po katerih kdo misli in trdi, da so tuja lastnina, navesti kot take in poleg njih je treba dati ime, primke in stanovanje navedenega lastnika. Izvršilno oblastvo obvesti pismeno proti potrdili navedeno osebo o ruševni ter jo opozori, da lahko zahteva v osmih dneh od dne, ko prejme obvestilo, z izločitveno tožbo pri pristojnem sodišču izločitev svojih stvari iz ruševni. Če izvršilno oblastvo v tem roku ne prejme potrdila, da se je vložila pri sodišču tožba, ga ugovori o tuji lastnini, izrečeni ob ruševni, ne vežejo v nadaljnjem postopanju. V ostalem pa davčna uprava svojo terjatvijo lahko tudi zemljiškoknjižno zavaruje na delu Vaše hiše ter sme uvesti nad Vašo trgovino prisilno upravo.

J. C. — Lj. — Istomisl vpraševalcem. — Davčna uprava je uvedla proti Vam davčno kazensko postopanje, ker ste bili nabavili davčno karto 3. II. 1933. namesto 31. I. 1933. Ali boste kaznovani, in koliko bo kazni znašala? — V smislu čl. 95. zak. o neposrednih davkih služi za dokaz o plačanem davku davčna karta, ki se mora nabaviti za vsako osebo najkasneje do konca meseca januarja vsakega leta. Poslodavec, ki davčne karte vobče ne nabavi ali je ne nabavi pravočasno, plača za kazni petkratno vrednost davčne karte, to je 250 din. Kakor smo informirani, je takšnih primerov veliko število. Vabimo davčne uprave se morate brezpogojno odzvati, ker boste morali zakasnitev nabave opravičiti. Druga leta so davčne uprave postopale liberalnejše in za takšno zakasnitev niso uvažale kazenskega postopanja. Ni izključeno, da po višjem nalogu tudi za l. 1933 za takšne primere ne bo kazenskih posledic.

»Gradbenik.« — Na Vaše obširno pismo samo to-le: Arhitekti-gradbeniki so za izdelavo načrtov zavezani plačilu splošnega prometnega davka od prejetega plačila. Če pa izvršujejo gradbo, morajo plačati splošni prometni davek od kosmatega prometa ne glede na to, ali se je na material, ki se je potrošil za gradbo, že posebej pobral poslovni davek ali ne. Gradba hiš in cest velja za samostojen davčni objekt, ki je zavezan splošnemu prometnemu davku.

T. T. — M. — Uslužbeniki davek od mesečnega dohodka 3032 din. zmanjšane za zakonski obditek, znaša po lestvici iz čl. 95 zak. 149 din. Od tega zneska je plačati tudi še 1 odstot. doprinos.

Pravna

S. S. B. Z. — Enkratno odpravnino bi se radi odkrili odplačevanja alimentov. — Po zakonu je dopustno, da se varuh nezakonskega otroka in k plačevanju obsojni njegov oče poravnata med seboj glede vzdrževanja, vzgoje in preskrbe nezakonskega otroka. Taka poravnava pa v ničemer ne sme škodovati otrokovim pravicam. Poravnava je pravnoveljna le, če jo odobri varstveno sodišče. Četudi bi se s poravnavo sporazumno določilo, da ima veljati za vedno, bi mogel otrok ali varuh predlagati preduradnega v primeru, da bi se realna vrednost odpravnine spremenila tako, da ne bi bila krita niti najnujnejša potreba po otrokovem vzdrževanju in prezivnini. Način plačila odpravnine mora odobriti sodišče in ga ne morete samovoljno spremeniti ali dati vknjižbo terjatve, mesto dogovorjene gotovine.

A. K. J. — Nezaščiten hranilnica vam ne izplačati vloge. — Ker je vaša vloga vezana na odpoved, jo morate najprej v dogovorjenem roku odpraviti in šele nato zahtevati izplačilo. Če ne gre drugače, boste morali hranilnico tožiti na izplačilo. Hranilnica, ki je pod zaščito, sme izplačevati vloge le v smislu načrta, kateri ji je dovoljen.

P. F. C. — Javite točen naslov! **M. F. C. —** Ker je pisma pomena povzročila napaden odgovor, sporočamo dodatno k odgovoru v Jutro od 23. IV. 1933, naslednje: Ako Vas je službovalca odpuštil kot poslovojni brez vsake odpovedi in brez razloga za predčasno odpuštil, morate uveljaviti zahteve, to je zahtevati plačo za čas, ki bi moral poteci do redne odpovedi iztek šestih mesecev od dneva, ko se je izvršil Vaš odpuštil. Po preteku šestih mesecev so taki zahtevki izključeni. Po treh letih bi zastaral le zahtevek na plačilo prejem-

kov, ki ne bi bili izplačani med službovanjem ali po redni odpovedi.

H. K. R. S. — Izterjali ste dolžnika ter izvršili potome predlagali vknjižbo. Sele po vknjižbi ste doznali, da je s hipoteko obremenjena tretja oseba, ki ima isti priimek kot dolžnik. Kako bi uredili. — Zemljiškoknjižno sodišče je dolžno točno in vestno preizkusiti vsak zemljiškoknjižni predlog ter njene priloge. Le takrat sme dovoliti zemljiškoknjižni vpis, kadar glede zemljišča ali pravice same ni nobene zapreke. Pri tej preizkušnji Vašega predloga se je, kot navajate, pomotoma označil vložek tretje osebe kot vložek Vašega dolžnika. Svetujemo Vam, da opišete v posebni vlogi, naslovljeni na zemljiškoknjižno sodišče točen položaj, ki je danes razviden iz zemljiške knjige in ponovite svoj predlog na pravilno knjiženje. Predlagajte, da naj sodišče uradoma upošteva pomoto in vknjiži Vašo terjatvijo na zemljiške pravega dolžnika. Za morebitno malomarno poslovanje odgovarja vodja zemljiške knjige, ker je na Vaši vlogi uradoma označil, da ni zadržka zoper vknjižbo po Vašem predlogu. Ker Vam do sedaj še ni povzročena škoda in na zemljišku pravega dolžnika samega še ni nobene vknjižbe, se čimprej pobirajte za vknjižbo, da Vas kdo medtem ne prehiteli. Vse Vam bo uredilo pristojno sodišče po proučitvi sedanjega položaja.

L. G. R. — Ali bi mogla Vaša žena protestirati po Vaši smrti v primeru, da ji ne bi zapustili nikakega premoženja. — Žena nima pravice zahtevati nujni delež in deduje le v primeru zakonitega nasledstva to je če bi ne zapustili poslednje volje. Ako bi v oporoki razpolagali s celotnim svojim premoženjem in prid drugim dedičem, ima žena pravico zahtevati — vse do časa morebitne zopetne omočitve — primeren prevžitek iz Vaše zapuščine, toda le, če ji je potreben in če niste morda že v tem oziru kakor koli poskrbeli za njo. Ako ji prevžitek ni potreben, ker ima dovolj lastnega premoženja, ga ne more s pridom zahtevati. Tak prevžitek pa nikakor ne bi mogel biti višji, kot pa bi znašala renta, ki bi jo dajal njen zakoniti dedni delež. Zakoniti dedni delež žene znaša v primeru, da deduje poleg zapustnikov rediteljev in njegovih potomcev, polovico zapuščine.

»RUBEŽEN.« — Vaš brat bivši podletnik je pred rubežem odpravil in pokril rame dele svoje imovine. Kaj ga more doleteti. — Le ako bi oškodovanec, kateri od zahtevajočih upnikov predlagal kazenski pregon Vašega brata radi navedenih dejanj, bi mogel biti obsojen, če bi se mu dokazal namen oškodovanja upnikov. Nikakor ni Vaša dolžnost, da bi o dejanju obvestili upnika ali pa celo sodišče. Radi tega, da o tem molčite, si ne delajte težke vesti. V zakonu je za navedeno dejanje zapretna kazni zapor do enega l. ali v denarju do 10.000.—. Ako je brat položil razodetno prisego po krivem in zamočal dele svoje imovine, mu preti radi zločinstva kazni robitve do pet let, ako bi kdorkoli prijavil to zločinstvo oblastvom.

»POROČNO POTOVANJE.« — Le 14 dni po poroki morete ob predložitvi poročne lista nabaviti pri železniški blagajni ali pri Putniku vozovnico za polovico ceno. Pred poroko torej vozovnice ne morete kupiti. Posebne prošnje ni treba in se Vam vozovnica izda na poročni list.

Zdravniška

B. A. Maribor: Imate Basedovo bolezen. Bili ste že večkrat obsevani, sedaj se vam pa stanje ponovno slabša. — Ne vem kakšni razlogi so vodili dotičnega zdravnika, da se je odločil za obsevanje in ne za operacijo. Zato vam tudi ne morem ničesar svetovati kot to, da se nadalje držite navodil vašega zdravnika. Kot posnemam iz vašega pisma se vam je stanje itak izboljšalo in torej nimate povišane, da se razburiate. Bolezen, ki ste jo prestali prej, nima z Basedovo boleznijo nikake zveze.

B. A. — Kot posnemam iz vašega pisma imate vnetje živčnega prepleta v desnici rami. Bili ste v bolnici. Prosite, naj vam predpišem zdravila. — Ponovno sem že omenil, da na tem mestu ne predpisujem nobenih zdravil. Kot upokojenec imate pravico na ambulanco v splošni bolnici. Svetujem torej, da se obrnete na ambulanco nevrološkega oddelka bolnice, kjer dobite vsa potrebna navodila.

F. R. Slov. Javornik: Med prebolelim tetanusom in sedanjo boleznijo, ki je po mojem mnenju bolezen hrbtne mozga, ne obstoja nikak zveza. Obrnite se na specialista za živčne bolezni.

M. S. — Vprašujete, da li je priporočljivo masiranje slabo razvitih prsi, z ektaabnom? — Po mojem mnenju gre za prepart ektaab in ki se uporablja za zdravljenje jetike in ki v našem primeru sploh ne pride v poštev. Da imate eno dojko večjo kot drugo, je mogoče vzrok ta, da vam rase v večji dojki kaka novotvorba. Svetujem zdravniški pregled.

H. U. L. — Na tem mestu je težko podrobneje razpravljati v zadevi, glede katere želite pojasniti. Najbolje bo, da se ustmeno pogovorite z vašim zdravnikom.

F. B. Sg. — Star ste 59 let. Že več let čutite pri hoji močne bolečine v mečah, noge so mravljinčaste, slabo prekrvijo. — Pojava, kot jih opisujete opazamo pri poapnenju žil. Proti temu imamo na razpolago razna sredstva, s katerimi vas je že itak zdravil vaš zdravnik. Ako se vam stanje ne bi kmalu izboljšalo, priporočam operacijo, ki vam jo izvrše v vsaki večji bolnici. Zmisel operacije je ta, da se po operaciji razširijo žile, s čimer se izboljša obtok krvi, nakar odpadejo seveda vse težave, kot bolečine itd.

I. B. Lj. — Lani ste imeli močne bolečine v ledvicah, ki obstojajo še sedaj, dasi v manjši meri. Mesec dni pred napadom ste imeli splav. Vprašujete, da li je slednje v zvezi z ledvično boleznijo in da li bi se popravili, ako bi imeli otroke? — Ker ste navadili premalo podatkov, morem samo domnevati, da ste lahko imeli ledvične kamne, ali pa vnetje ledvičnih čaš. Slednje opazamo pogosto za časa nosečnosti, vsled česar pa seveda ni treba, da pride do splava. Na vaša vprašanja vam radi pomanjkljivih podatkov torej ne morem točno odgovoriti. Pišite obširneje, ali pa se obrnite na zdravnika, ki vas je že zdravil, ki vas torej pozna in bo zato mogel točno odgovoriti na vaša vprašanja.

I. G. R. — Vprašujete, kaj pomeni, ako postanejo nohti na palcih nog, črni? — Po mojem mnenju imate isto bolezen, kot oni, ki sem mu odgovoril v današnji šte-

vilki pod št. 7. B. S. v. samo, da je v vašem primeru bolezen že napredovala. Svetujem vam, da greste takoj v bolnico.

Dalmacija 54. — Po vratu imate rjave lise. Sicer se počutite zdravo. To je kožna bolezen in vam priporočam, da si večkrat odrgnete vrat z 1—2% resorcinalkoholom, kar dobite v vsaki apteki.

A. Z. Ljubljana VII. — Hoteli bi vedeti znake kapavice pri ženi. — Znaki kapavice pri ženi so včasih tako malenkostni, da žena res ne ve, da li je okužena, ali ne. Iztok, na katerem trpe žene zelo pogosto, najdemo tudi pri drugih boleznih (napačna lega maternice, vnetje nožnice itd.). Ako preide kapavica na sečne organe, stoji v ospredju znaki vnetja sečne cevi, odnosno mehurja, t. j. pekoče bolečine pri uriniranju. Razen omenjenega ne dela kapavica v začetku nobenih večjih težav. Silka postane seveda povsem drugačna, ako preide vnetje na notranje organe, n. pr. po porodu, ali pa včasih po menstruaciji. Vaze in zanesljiv pripomoček spoznav kapavice je mikroskopski pregled smuljivega gnojja na bacile (kužne klce). Slednje vam svetujem, ako mislite, da ste okuženi.

X. Y. — Pred 20 leti ste imeli kapavico in ste se zdravili pri raznih specialistih, vendar ne prelahko zemljo. Prav dobro gnojilo zanjo je hlevski gnoj, ki pa ga je treba dati v zemljo že jeseni. Če s tem niste gnojili, potem lahko gnojite zdaj s superfosfatom in švedskim solitrom, ali čilskim solitrom. Ta gnojila zaprašite v zemljo pred setvijo. Pozneje tekom rasti lahko gnojite ovršno, toda to do pet tednov rasti, kameje ne, ker to gnojenje vpliva enostransko na rast listja in podaljša zorenje plodov za 10—14 dni.

Kmetijska

Zemlja in gnoj za papriko

V. R. — D. — Na kakšni zemlji bi najbolje uspevala paprika in s čim ji naj gnojite?

Paprika ljubi toplo, vlažno, porozno, vendar ne prelahko zemljo. Prav dobro gnojilo zanjo je hlevski gnoj, ki pa ga je treba dati v zemljo že jeseni. Če s tem niste gnojili, potem lahko gnojite zdaj s superfosfatom in švedskim solitrom, ali čilskim solitrom. Ta gnojila zaprašite v zemljo pred setvijo. Pozneje tekom rasti lahko gnojite ovršno, toda to do pet tednov rasti, kameje ne, ker to gnojenje vpliva enostransko na rast listja in podaljša zorenje plodov za 10—14 dni.

Sušenje vej pri marelici

K. 36. — Vsako leto se posuši nekaj vej pri marelici, ki je vsajena na odprtem. Kaj je temu krivo?

Verjetno je, da bo krivo sušenju vej zmrzovanje. Marelica namreč ljubi toplo lego in toplo zemljo, na težki mrzli zemlji se slabo zakorenini, tudi poganki težko oleseni in radi pozeboje. Proti mrazu je les zelo občutljiv, pozebe in spomladi imate suhe veje. Res je, da na hladnejših mestih obilneje rodi in daje sočnejše plodove samo, če ni izpostavljen prevelikim mrazom. Pri temp. 20° C pod ničlo pa pozebe ne samo enoletni poganki, pač pa tudi cela krona in večkrat tudi drevo. Poleg pozebe pa je lahko vzrok sušenja zemlja sama ali pa kakle bolezen na drevesu.

Zitni žizki

M. K. Ostjok: — Ta insekt vam dela ogromno škodo na vseh vrstah žita. Kako bi ga pokončali?

Ker je, kot pravite, teh škodljivcev vse polno, ne samo med žitom, pač pa tudi po vsej šrumbi, morate prenesti žito kamorkoli v drugo šrumbi, ki bo prej razkužena. Sedanja šrumba je na hišnem podstrešju, kjer žizki ne boste mogli nikoli uničiti, ker se nevezljivo hitro množijo. Preden boste dali žito v drugo šrumbi, morate v njem uničiti vse škodljivce. Najprimernejše sredstvo za njihovo pokončanje so plini. Dobro se je obnesel »Areginol«, to je vodi podobna tekočina, ki hitro izhlapeva že pri navadni temperaturi. Hlapi »Areginola« so težji od zraka, uničijo insekte, žito pa ne škodijo. Dajte žito v dobro zaprt prostor, ga razgrnite, in dajte »Areginola« v plitke posode, da bo bolj izhlapeval. Ko bodo žizke pokončane, žito prevežite in ga dajte v novo šrumbi.

Uničevanje bramorja

Z. P. A. — V vrtu vam delajo bramorji velikansko škodo. S čim bi jih uničili? Odgovorili bomo obširneje, ker zanima vprašanje tudi druge čitatelje lista.

Obramba proti bramorju je težavna, čeprav je nešteto sredstev in načinov, ki se priporočajo v ta namen. Naštel vam bom nekaj raznih načinov in si potem po svojih razmerah sami izberite najprimernejšega. Veliko bramorjev uniči kr in je radi tega v nekaterih krajih svet. Italije prepoveda no pobijati krte. Dostikrat je učinkovito obilno gnojenje z apnom na zemljišču, ki je okuženo. Odvračajo ga tudi razne tekočine z močnim duhom, kot n. pr. petrolej, s katerimi namočimo krpe in jih zakopljemo v zemljo. Prav dober uspeh dosežemo z uničevanjem gnezd v teku maja do julija. Gnezda so na sončnih mestih pod čvrsto zemljo, ki se ne obdeluje (steze na vrtu, zovrti, meje itd.), nad njimi je ponavadi vegetacija uničena, včasih tudi zemlja malo dvignjena. V gnezdih je 200—300 jajčkov, in je že lep uspeh, če uničimo samo par gnezd. Najlažje boste našli gnezda, če zasledite hodnike do konca. Priporočajo se tudi pločevinaste ali glinaste posode, ki jih zakopljemo 3—4 cm pod površino zemlje in nalijemo vanje vode in nekaj petroleja; v te posode padajo bramorji med vrtnanjem po zemlji. Dalje je tudi dobro če že jeseni napravimo po zemljišču več jarkov, 25—30 cm globokih, jih napolnimo s suhim slamnatim konjskim gnojem in pokrijemo z zemljo. V teh jarkih insekti prezimijo, spomladi pa se gnoj zmeče iz jarkov, bramorji pokončajo, gnoj zopet preorje.

Za uničevanje se rabijo tudi kemikalije, s katerimi napojimo zemljo. Ena od teh je žveplovljik (CS₂), to je precej draga tekočina, njene pare so lahko zapaljeve in strupene. Na 1 m² iztvrtamo v zemljo 4 luknje, oddaljene po 50 cm, spomladi in jeseni globoke oca 20 cm, poleti 10 cm, čim bolj oddaljene od rastlin, ker žveplovljik škodi koreninam. V vsako luknjo vlijemo po 10 g tekočine, rabimo je torej 40 g na 1 m². Luknje moramo potem zadelati z zemljo. To izvršimo rano jutraj.

Dalje je tudi cinkov fosfid zelo učinkovit strup za bramorje, vendar pa je nevaren tudi drugim živalim. Ena najboljših in najcenejših sredstev pa je barijev fluosilikat, ki je za živali in človeka skoraj brez nevarnosti, za bramorja in mnoge ostale insekte pa deluje smrtno. Vendar ne smemo pustiti dom. živali nekaj dni na površini, ki

se posuša s tuma strupom. Barijev fluosilikat je bela sol, od katere bramorji poginejo ponavadi šele, ko se zarijejo v rove in ne pogibajo na površju.

Barijev fluosilikat uporabljamo tako: Za en hektar (10.000 m²) zemljišča vzamemo 20 kg debelega koruznega zdroba, ki ga dobro zmešamo z 5 litrov hladne vode, temu dodamo 1 kg barijevega praška in dobro premešamo, lahko kar z roko, če je zdrava. To kašo razsijemo po površini zemlje po dežju ali po obdelavi zemlje, ko bramorji zlezajo na svetlo. Te vabe rabimo koncem spomladi, v začetku poletja, ko bramorji prihajajo največ iz zemlje. Dobro je in boljše uspehe dosežemo, če posipljemo čez kake 3 tedne še enkrat.

Š A H

Velikonočni turnir v Margatu je končal z naslednjim rezultatom: I. Keres 7½ (iz 9), II.—III. Capablanca in Flohr 6½, IV. Thomas 5. V. Milner-Barry 4½. Sledje Najdorf 4, Golombek 3½, Sergeant 3, Menchik-Stevensonova 2½, Wheatcroft 2. — Začet se je turnir s senzacijo — Flohrovim porazom po Thomasu. Ker je med tem tudi Keres samo remiziral z Milner-Barrijem in Capablancu, je Thomas dva dni sam vodil. V tretjem kolu pa je izgubil s Keresom. Nato so stali Keres, Flohr, Capablanca in Thomas nekaj časa enako. Toda Capablanca je kmalu zaostal zaradi štirih remijev, Thomas pa zaradi nadaljnjega poraza proti Capablanci, ki je pred koncem sta vodila Keres in Flohr sama. (Med seboj sta bila remi.) Med tem pa, ko je Keres obe zadnji izgubil, je Flohr remiziral z Milner-Barrijem in v zadnjem kolu s Capablancu. Tako je Keres ostal na prvem mestu s celo točko razlike, poleg Capablance edini neporažen v turnirju.

Keres je imel sicer v nekaterih partijah izredno srečo, v splošnem pa je le zopet dokazal svojo izredno moč. Njegova zmaga je dala sicer že pričakovani dokaz, da nedavni neuspeh v Leningradu in Moskvi ni imel globljega pomena. Capablanca je nekoliko preveč remiziral, da bi v tako kratkem turnirju mogel zmagati, sicer pa je igral nekaj dobrih partij. Za Flohra je odločila predvsem smola v prvem kolu. (Kakor poročajo, je Flohr sprejel sedaj rusko državljanstvo ter odhaja na daljšo turnejo v Avstralijo in Indijo). — Med ostalimi vzbuja pozornost predvsem Najdorfov rezultat. Saj ni dosegel niti 50% — ter je pustil pred seboj Thomasa in Milner-Barrija. Po predlanih zmagi v Rogaski Slatini sploh ni imel niti enega uspeha več. — V splošnem kažejo partije iz Margata, slično kakor one iz Zagreba, dokaj slabo kvaliteto. Očividno so tudi v Margatu mojstre tokrat pogledali bolj zanimali svetovni dogodki.

Rezervni mojstrski turnir je imel tri skupline po 12 udeležencev. V najmočnejši, prvi, je zmagal Holandec v. Scheltinga s 8 točkami iz 11. Na II.—III. mestu sta Landau in naš mojster König s 7½, IV. je mladi Keresov rojak Raud s 6½. Sledje Letonac Koblenc, Poljak Pogorilecletyler Anglez Parr in Wood, vsi s 5½. Holandec Prins in Anglež Thomas jun. s 4½, dalje Brilerly 3, Kito 2½. — V drugi skuplini je prepričevalno zmagal Nemec Sämsch s 9½ iz 11. Drugi je Hönlinger s 7½. Na III.—IV. mestu sledo slovaški emigrant dr. Fazekas, Litvanec List, Čeh Opočensky ter Holandec van Doesburgh s 6½; dalje Mulder 2½, Zalyš 5, Abrahams 4½, Dewing 4, Peters 3, Schultz 1. — V tretji skuplini je tudi 9½ iz 11 zmagal 74-letni mojster Mieses! Imel pa je najlažje nasprotnike. II.—III. mesto delita dunajski emigrant Podhorzer in Rus Snosko-Borowski s 9. IV. je Holandec Schellond s 7. Sledje dr. Schenk in Sonja Graf 6, Blum 5½, Ellinger 4½, Schächter 4, Solomon 3½, Snowden 2, Johnson 0.

Kraljev gambit

Beli: Wheatcroft **Črni: Keres**
(Margate, 5. kolo, 17. t. m.)

1. e2—e4 e7—e5

2. f2—f4

Ne glede na to, da kraljevi gambit ne velja več kot popolnoma korektna otvoritev, ga je še posebno riskantno igrati ravno proti Keresu, ki velja za enega najboljših poznavalcev te otvoritve. Tem bolj presenetljivo je, da bi bil bel s svojim eksperimentom res skoro uspel!

3. e4 : d5 e5—e4

4. d2—d3 Sg8—f6

Keres se v naslednjem držl neke stare analize, ki pa se izkaže kot slaba. Najbrž je edino pravilno tukaj ed3.

5. d3 : e4 Sf6 : e4

6. Sg1—f3 Lf8—c5

7. Dd1—e2 Lc8—f5

8. Sbl—c2

Slabo je tu 8. g4? o—o! 9. gf5?; Te8! in črni zmaga v napadu, kakor kaže partija Spielmann—dr. Tarasch iz Mor. Ostrave 1. 1923.

9. Lc1—e3! Lc5 : e7

Ne gre Sc3?; 10. Lc5! in bel je v prednosti.

10. De2 : e3 Se4 : c7

11. De3 : e7+ Ke8 : e7

12. b2 : c3 Lf5 : c2

Nastalo pozicijo je teorija doslej ocenjevala kot »enako«. Kakor pa nadaljnji potek kaže, je pozicija najbrž za črnega izgubljena. Beli je bolj razvit, pride hitreje do zasedbe e-linije in celo do napada. Celo Keresova iznajdljivost naj bi proti vsemu temu ne bila zadostovala.

13. Ke1—d2! Lc2—g6

Nekoliko bolje je morda Lf5. Na g6 je lovec izven igre.

14. Ta1—c1+ Ke7—d8

Povsod drugod bi stal kralj, kakor je razvidno še neugodnejše.

15. Sf3—d4 e7—c5?!

Proti grožnji 16. f5 je bilo vsekakor treba nekaj ukreniti. Toda sedaj ima bel močnega prostega kmeta, pa še je nastala črnemu na d6 nevarna slaba točka.

16. Sd4—b5 Sb8—d7

17. g2—g4 f7—f6

Tako je oslabiljena še točka e6. Črna pozicija je prav za prav brezupna.

18. Lf1—g2 a7—a6

19. Sb5—d6 Ta8—b7

20. Te1—e6 Kd8—c7

21. Sd6—c4 Tb8—e8

22. Th1—e1 h7—h5

Protiakcija iz obupa, ki pa res še napravi belega nervoznega.

23. f4—f5! Lg6—f7

S tem si bel vsaj otekoči zmago, če je ne da iz rok. Pravilno je bilo seveda

24. Te7. Ne gre potem Te7?; 25. Te7?; hg4, 26. Tf7?; Th2?; radi enostavnega 27. Se3. Na 24.... Th8 dobi 25. Tf7?; na Te8 pa 25. d6+; Kd8, 26. Sa5. — Po potezi v partiji pa dobi črni kombinacijske protisanje, ker postane d-kmet eventualno slab ter visi Sc4.

Kc7—c8

25. h2—h3? In tu je menda le še došlo 25. Sa5! Po Le6?; 26. fe6?; Se5, 27. Lb7+; Kb8, 28. Te5?; fe5?; 29. e7! vsaj črni ne bi imel obrambe proti obema prostima kmetoma, kljub dvema kvalitetama več.

25. h5 : g4

26. h3 : g4 b7—b5

Preproge zastori odeje linoleum žimnice petiči garniture obrisače

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

STALNO

Sternnecki
CELJE 20

CENIK ZASTONJ

WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Odjahal je v dolino in zajezdil na postajo, kjer je mnogo letoviščarjev pričakovalo dunjskega vlaka. Pred začudenimi letoviščarji, ki so nadvojvodo spoštljivo pozdravljali, je kričal na osla: »Stoj, Goluchowski! Tu dobiš ovsu, Goluchowski! Deset minut oddiha, Goluchowski!«

Na postajni pošti je ležal kup madžarskih časnikov. Postajni načelnik je tresoč se priznal, da jih ni dal odnesti v koč; Janacek da je naročil, naj se madžarski listi ne dostavljajo nadvojvodi z ostalo pošto vred. Takoj po prihodu v koč si je dal Franc Ferdinand prevesti in prepisati vse napade, ki so bili naperjeni proti njemu. Se tisti večer je prebral sramotivne, ki so škodoželjno poročale, da je sovražnik naroda izgubljen, Franc Ferdinand da je umirajoč človek, že v najdoglednejšem času da bo nadvojvoda Oton uradno proglašen za prestolonaslednika.

Franc Ferdinand je dal časnike vsem gospodom iz svojega spremstva, naj jih prebere. Tudi zdravnik jih je moral prebrati. Dr. Eisenmenger se je bal, da ne bi razburjenje spet pospešilo bolezn, in vzel nadvojvodi poguma. Toda nezmerno mrzko pisanje ogrskih listov je menda navdajalo bolnika z novo odločnostjo. Siv od jeze je vzkliznil: »Zdaj moram ozdraveti! Zdaj bom delal vse, kar Eisenmenger hoče, zdaj hočem brezpogojno ozdraveti in jim pokazati, da so se prežgodaj veselili!«

Zdravnik je poznal nadvojvodovo veliko odlo-

nost. Vedel je, da je vse dobljeno, ako se bolnik s svojo veliko odločnostjo upre bolezni. Franc Ferdinand je odslužil slepo ubogal zdravnika. Ko je poletje minilo, je Franc Ferdinand nepričakovano izjavil, da hoče prebiti zimo v Saint-Mauriceu in Davosu. Zoper Davos se je prej vedno upiral. Zdaj je poslal zdravnika in Janacka v Švicu ter jima naročil, naj najmeta v vsakem teh krajev primerno stanovanje. Na gradu Rottensteinu pri Meranu, kjer je stanoval Ferdinand Karel, se je hotel ta čas oddahniti. Janacek ni bil zadovoljen ne s Saint-Mauriceom ne z Davosom. »Tu ne strpi nadvojvoda niti teden dni«, je rekel. Zato je zdravnik priporočil zimovanje v Ajacciu na Korziki in v Alžirju.

Med tem, ko se je Franc Ferdinand odpravil na to pot, je v Gorlicah umrl grof Bohuslav Chotek. Zofija je bila zdaj sama na svetu. Oče ni bil zapustil nikakega premoženja. Bratom in sestram ni hotela biti v breme. Sorodniki so ji svetovali, naj gre v samostan. Henrieta, njena najmlajša sestra, je bila stopila v plemiški damski zavod na Hradčanih. Vsi prijatelji rodbine so se čudili Zofiji, zakaj se ne mara umakniti v kak samostan ali plemiški damski zavod. Grof Wurmbbrand je bil svojim prijateljem, ki so pred dvema letoma na večeru v praški namestniški palači opazovali Zofijo in prestolonaslednika, sicer povedal, da se nadvojvoda in grofica dopisujeta, a nihče ni mogel verjeti, da bi šlo za ljubezensko razmerje. Vedeli so, da je Franc Ferdinand hudo bolan in da mu v daljnih deželah minevajo poslednji meseci življenja.

Tudi Zofija je z vseh strani slišala, da so zdravniki obupali nad prestolonaslednikom. Slišala je, da se na Dunaju vsa dvorska družba in vse plemstvo ponuja nadvojvodi Otonu, ki ga ima cesarjevi višji dvorniški urad za dediča prestola. Franc Ferdinand ji je pisal, da mu daje telesni zdravnik

upanje, da se je bolezen na pljučih resnično zboljšala in da je trdno odločen, da se vrne docela zdrav ali pa nikoli ne. Zofija je menila, da hoče telesni zdravnik z usmiljeno lažjo olajšati neozdravljivemu košček življenja. To so bili hudi časi. Osemindvajsetletna grofica je mislila, da so njene kratke, lepe sanje končane. Časih je tudi mislila, da Franc Ferdinand ve, da ne bo več dolgo živel. Po očetovi smrti jo je v dolgem sožalnem pismu vprašal, kaj namerava zdaj storiti in kje bo v bodoče živel. Upal je, da bo pisal, da je njegova prihodnost neločljivo združena z njeno; in kjer bo on živel, tam bo živel tudi ona. Očividno je bil v zadnjih mesecih povsem obupal nad svojim ozdravljenjem.

Mnogo dni je premolila, da bi ozdravel. Do očetove smrti je vsak dan po trikrat molila za ozdravljenje obeh bolnikov, ki sta ji bila draga; zdaj je bila njena molitev neskončen vzrok k Bogu, prošnja, naj se usmili Franca Ferdinanda. Na zdravniškovo umetnost se ni zanašala. Samo čudež je mogel rešiti Franca Ferdinanda. Molila je, da bi Bog storil ta čudež. Prijateljem rodbine je rekla, da ne pojde ne v samostan ne v plemiški damski zavod. »Kaj misliš torej storiti?« so vprašali bratje in sestre. Skomignila je z rameni.

Pisala je dragemu, da lahko zdaj, ko je oče mrtev, posveti vse svoje misli in molitve ljubljenu prijatelju, drugega smisla in namena njeno življenje nima več. Bog mu bo dal ozdraveti, sveta Marija ji je obljubila. Le mirno naj vztraja in verno zaupa v pomoč svete Device. Dolgo čakanje in muka ločitve sta res da bridka, a vendar moli k Bogu in sveti Devici, da bi ostal ljubljeni prijatelj močne volje in vztrajen v svojem sklepu. da se vrne šele, ko povsem ozdravi. Vpraševala ga je, ali je tudi njemu dana milost, da z duhom premaguje ločitev; nji je prijatelj zaradi njenega gorečega hrepenenja tolikanj blizu, da ponoči čuti njegov

dih, da čuti, kako ji goré na ustnicah njegova usta, in sliši njegov glas. Kje bo čakala njegove vrnitve, še ne ve; saj ni važno. Povsod je pri njem. Održenik in presladka Devica sta z njima. Zato je vse eno, kaj dela sovražni svet; v varstvu Odršenikovem in Matere božje ga sme ljubljene prijatelj mirno prezirati. Hudobni madžarski listi naj pišejo kar hočejo, vse eno je. Sovražniki ljubljene prijatelja naj ga proglašajo za mrtvega in mu želijo smrti: vse eno je, kajti zaslepljeni so in ne poznajo resnice.

To pismo je doseglo nadvojvodo v Ajacciu, kjer je na vrtu Grand Hotela, s pogledom uprtim v zaliv, tako čudno lahko dihal, da ga je zavzetega in osuplega prevzemala misel: »Ozdravljam.« Od tedna do tedna je dihal laže. Ta čas, ko se je po Dunaju širil glas, da je Franc Ferdinand na smrtni postelji, je rekel dr. Eisenmenger nekega jutra, ko je bil nadvojvodo natančno preiskal: »Mislim, da sva čez hrib.«

Franc Ferdinand mu še vedno ni zaupal. Sreča je bila tolikšna, da ji ni mogel verjeti. »Povsem moram ozdraveti«, je mislil sam pri sebi, prej se ne smem veseliti. Pozabljal je, da bi se bil še pred nekaj tedni zadovoljil z veliko manjšim zboljšanjem in upanjem. Ni se znal veseliti, ni se čutil odrešenega, ni mu šlo v glavo, da je osvobojen bremena, ki je toliko časa pritiskalo k tlom. A ko je vsak dan po stokrat pljunil in ni nobenkrat več videl krvi, je začel na tihem vriskati. Ni si rekel: »Srečen sem.« Tudi misli ni tako. Le na tihem je vriskal: »Nič več krvi. niti najmanjše krvave nitke ne to pomeni, da ozdravljam. ozdravljam. ozdravljam!« Marca meseca se je odpeljal v Cannes. Tam mu je dr. Eisenmenger rekel, da bo po njegovem pričakovanju še pred pričetkom poletja docela zdrav in ne bo več potreboval stalnega telesnega zdravnika.

VSI V ROGAŠKO SLATINO

Dolgoletni zakupnik restavracije na postaji Zlatar-Bistrica, Franjo Vratarič, javlja tem potom, da se je preselil v Rogaško Slatino, kjer prevzame s 1. majem t. l. hotel in restavracijo »POSTA«. — Kot dolgoletni strokovnjak hoče voditi zgornji obrat v Rogaški Slatini na splošno zadovoljstvo gostov, ter se kot tak najtopleje priporoča cenjenim gostom.

Damske pomladne plašče, kostume in komplete

ma na zalogi v svojih novih prostorih trdka

Goričar F. I. LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 9

Na zalogi lepa izbira modnih tkanin ter se izdeluje konfekcija tudi po meri!

VRTNE SOLNČNIKE

Imatejem počeniš od din 85.—
BELA FETTMANN
Zagreb
Masarykova 9

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Vrhunec nemške izdelave

na področju INDUSTRIJE TOVARNIH AVTOMOBILOV bodo Vam na ogled na XVI. salonu avtomobilov od 29. IV. do 8. V. 1939 sledeče razstavljene znamke:

ZAGREB 29. 4. — 8. 5. 1939

ČEMU TRPITE

bolečine zaradi KURJIH očes in trde kože na podplatih? Dosedanji TRIUMFI, doseženi na uspešnem pokončevanju KURJIH očes in trde kože na podplatih Vam jamčijo, da se boste te nadloge tudi VI brez OPERACIJE in brez bolečin rešili, če zahtevate v apoteki ali drogeriji BURGIT obliž proti kurjim očesom za din 4.—, dvojni din 7.—, za podplate priporočamo večji za din 5.—, dvojni din 9.—. Razpošilja: BURGIT G. z. Novo-mesto, dravska banovina.

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

Krojaštvo 20. stoletja

Vam nudi satisfakcijo za vse dosedanje napake.

Zavezanih oči boste lahko ugotovili prednosti mojega dela. Zapomnite torej! Pravi naslov za obleke, kostume in ostale predmete dosledne Vašim željam je

English workmanship

ŠLIBAR ŠTEFAN
MESTNI TRG 8/L

ALPEKO-PLOŠČE

Hidraulično stisnjene Terrazzo in druge plošče za tlakovanje in oblogo sten, obložne in polne stopnice ter vse druge izdelke iz umetnega kamna izdelane s pomočjo modernih strojev dobavi v prvovrstni izdelavi in kvaliteti:

„ALPEKO“ — INDUSTRIJA UMETNEGA KAMNA,
Ljubljana, Tyrševa c. 48 — Tel. 29-30.

Kdor oglašuje - ta napreduje!

Uspešno oglaševanje le v »Jutru«!

Canterbury = mesto viharjev in miru velikih kraljev

London, aprila. Ze od januarkega dmskega tekmovalstva na ledu se nisem oglašila. Divni dogodek onega prekratkega večera — menda se še spominjate zmagovalke Cecilije Colledgeove — sem opisala z namenom, da vam podam vsaj rahel odsev lepote, ki se je takrat nudila gledalčevim očem. Naslednji burni časi — človek jih v tuji nepopisno boleče občuti — so mi zastrli poglede na zanimivi in docela svojstveni svet v katerem živim. Le zavest, da je doba mojega bivanja v Angliji točno omejena, mi je vili vala voljo, da se oprostim obupne togosti ter spoznam vsaj najslavnejše spomenike angleškega naroda. Združeni v enakem miselnosti smo v okviru zavodovih izletov posetili med drugim Canterbury, Oxford in Cambridge.

Polni veličastnih vtisov — nabranih na

ginalne napise: »Křma pri Kroni«, »Gostilna sv. Jurija z zmagom«, »Gostilna pri Elizabeti«. Napisi nam povedo, da so bile skromne hiše gostiteljice velikih osebnosti kraljevega rodu.

V srednjem veku je bilo to mesto cilj romarjev od daleč naokoli. Sem so prihajali bolni in zdravi, srečni utehe potrebni, da pomolijo ob čudodelni krsti svetnika mučenika Tomaža Becketa, nekdanjega nadškofa canterburyjskega. Milodari teh romarjev, med katerimi so bili mnogi vladarji in plemiči, so napolnili skrinje menihov z dragulji in zlatom ter omogočili zgradbo cerkve v vsem njenem razkošju in sijaju. Canterbury je bil poleg Rima najznamenitejša božja pot, ki je slovela po izrednem bogastvu in relikvijah.

Ko tako zremo po teh ozkih ulicah, nam stopa v spomin zgodovina tega mesta. Kakšni mogočni sprejeli so se vili to okolje! Dva francoska kralja in skoraj vsak vladar Anglije so romali na to sveto mesto, da se poklonijo spominu mrtvega nadškofa. Louis VII., kralj Francije kot romar, Jean de France kot ujetnik Črnega Princa, Henrik II., moralni krivec Becketove tragedije na poti svoje pokore, Rihard Levjesrčni s svojimi ujetniki — to so bile slike, ki so presunile miroljubne meščane canterburyjske. Tod se je pomikal mrtvaški sprevod Črnega Princa ter Henrika IV. in njegove žene, Ustanovitelj Etona, pol svetin in pol nori Henrik VI. je našel po trpljenju za zidovjem Towerja v tej katedrali zasluženi počitek.

Tako so se vrstili vladarji, da se poklonijo prahu mučnikovega in se obenem odzovejo gostoljubnemu vabilu canterburyjskih nadškofov. Gostilnice so tekmovalle med seboj, katera bo sijajnejše pogostila visoke goste. Brhke krčmarice so se sukale okoli utrjenih romarjev in zadovoljne spravljale zlahtne cekinčke v že debele mošnjice. Obrt in trgovina sta cveteli. Imena ulic: Merchery-Lane, Winecheap, Buthere-Lane, Beer-Cart-Lane ter Butter-Marhet nam nazorno povedo, kakšno obrt so zastopale.

Na trgu pred cerkvenimi vrati je bil poseben živčev. Tu so se zbirali romarji skoraj z vsega tedanjega sveta ter kupovali odpustke in spominke svetega mesta. Na dan sv. Mihaela je bilo še posebno veselo, ko so prihitali fantje in dekleta iz Kentskih vasi in se vzpenjali v cerkveno stolpovje, da vidijo mesto z višine. Tam ob velikem stebri je stal star mož in ponujal v poljub Becketov čevlji, čigar oblike ni bilo že davno več mogoče spoznati.

Potem pa je prišel zadnji romar, ki je zategnil vse dotedanje goste. Henrik VIII., elegantni vladar iz rodbine Tudorjev, je odšel v sveto mesto v vsem svojem sijaju. Spremljala sta ga Karel V. vladar Nemčije, Španije in Nizozemske ter bodoča žena Katarina Aragonska. Pred njim pa je jahal kardinal Wolsey v škrlatnem oblačilu, obdan ob angleških plemičev in španskih velikašev. Razkošna plesna prireditev je zaključila spored tega dne, ki je bil višek in zaton slave Canterburyja.

Kmalu so se zbrali črni oblaki, ki niso obetali nič dobrega. Kraljeva mrznja se je stopnjevala z odporom Wolseyjevim in menihov, ki niso soglašali s Henrikovo ločitvijo zakona. Tedaj je tresčila strela in z enim mahom uničila ves sijaj te cerkve. Tiranski vladar se je drnil dotakniti se predmeta, ki je bil v očeh ljudstva nadsvet. Mrtvega Becketa so obsodili izdaje, njegove kosti sežgali, ime pa črtali iz molitvenikov. Cerkevni zaklad je bil zaplenjen v prid vladarja. Rdeči rubin — dar francoskega kralja — je poslednji kitič brutalno roko, ki je uničila slavo canterburyjske božje poti. Se hušje je bilo razdejano, ko so puritanci za časa Cromwellove ljudovlade sekali glave in ude kameinitim kipom ter razbijali stara barvasta okna neprecenljive vrednosti.

Tudi sosednjemu samostanu sv. Avgušina, kateremu je katedrala prvotno pripadala, — ni bilo prizanešeno. Dolge ar-

kade ruševin so edina priča nekdanje stavbe, kjer so se urili menihi v prepisovanju svetih knjig in v pisanju kronik. Temni oboki in križni hodniki so porasli z gostim mahom, stene so preprežene z bršljanom. Globoka tišina vlada pod tem stebrovjem, le samotni izletnikov korak jo za trenutek prekine in prepodi lenega martinčka, ki ga je toplo pomladansko sonce zabilo na plan.

Slavna katedrala

Ostala je še cerkev sv. Avgušina, ki je bila resen tekmeč nekoli še nepoznane katedrale. Tu je grob sv. Avgušina, prvega škofa canterburyjskega. Tu počivajo tudi kentski kralji in plemiči, pozabljeni ob sijaju sosedne božjepoti. Potem ko se je ljudska pozornost usmerila h katedrali, je Becketova krsta zasenčila skromni grob sv. Avgušina.

Se so prihajali vladarji, med njimi kraljica Elizabeta, Karl I. in Karl II., toda to, kar so našli, ni bilo več ono bogato in sveto mesto. Potem ko je bil cerkveni zaklad izropan in relikvije oskrunjene, ni bilo več božje poti in romarjev. Stare gostilne so samevale in sanjale o minulih dneh. Z leti so se poslopja, ki so bila v tesni zvezi z zgodovinskimi dogodki, začela uporabljati v praktične namene. Kraljeve sobane so se izpremenile v plesne dvorane ali pa v gostilne. Veselice so se vršile po starih vrtovih, kjer so nekoli premišljali stari menihi o ničemerosti sveta. Lahkomiselno canterburyjsko ljudstvo je pozabilo stare tradicije in je plesalo po tleh, posvečenih spominu kraljev in svetnikov.

Med važne dogodke, ki so se odigrali v zgodovini tega mesta, spada tudi prihod nizozemskih in francoskih protestantov, ki so bili preganjani zaradi svoje vere. Holandi, ki so se to naselili, so prinesli seboj tkalsko obrt. Se danes stoj tamkaj hišica imenovana »Pri tkalcih«, kjer si lahko ogledate stare naprave in stavbe. Par korakov naprej stoji »Holandska krčma« s tipičnimi poklaji nad vrati. Franci — kakih 3000 po številu — so ustanovili tu svoje sviloprejnice, ki so se danes v rabi. Njih potomci so se poangležili, imena pa kažejo še francoske sledove.

Za hip še pohitimo k cerkvi sv. Martina. Pravijo, da je to najstarejša cerkev na svetu in da je bila postavljena že v času rimske okupacije, torej okrog l. 300. Tu je krestil sv. Avguštin paganskega kralja Ethelreda.

Tam zunaj mesta je še ena priča starih časov. Vsebuje relikvijo moža, ki je bil plemenitejši od Becketa, pa mu ljudska sodba vendar ni izkazala tolikšne časti. Vsakdo pozna tragedijo Tomaža Moora, čigar kri je tekla po prenapojenih tleh Towerja. Malokomu pa je znano, da je njegova obupana hčerka prenesla ljubljeno glavo v samotno cerkev sv. Dunstana. Tako so bili ti zidovi priča zadnjega dejanja velike tragedije.

Velika katedrala, katere početke izledimo že v 3. stoletju, je bila v 11. stoletju močno poškodovana po požaru. Mogočni

obodi prostorne kripe so iz 11. stoletja, ko je bila cerkev nanovo zgrajena in razširjena. Gradivo za to cerkev je bilo prineseno iz Caena v Normandiji, kar je lastno tudi drugim normanskim utrdbam. V 18. stoletju je ponovno nastal požar ter povzročil obnovitev cerkve, ki je tako dobila današnji obliko. Tako njena zunanjost, kot notranjost presenetita opazovalca zaradi izrednih razmerij. Velika altarna ladja je največja v Angliji. V cerkvi so našli počivališče kralj Henrik IV., njegova žena Ivana Navarska ter Margareta Holandska, dalje 50 cerkvenih dostojanstvenikov in veliko število plemičev. Med grobovi vladarjev je najbolj pomemben grob Črnega Princa, ki se ga zločinskih roke niso dotaknile. Nad železnim kipom Prinčevim vije njegove železne rokavice in druga oprema slavnega zmagovalca.

Glavna privlačnost te cerkve pa so ona tri mesta, kamor so prihajali romarji in častili tako kraj zgodovinskih dogodkov.

Prva taka postaja je bila zvana »Marttyrdom«, mesto, kjer je bil umorjen Becket. Barvano okno kapele nam prikazuje ves razvoj tragedije. Od tod so šli romarji k »Tumbi«, mestu, kjer je prvotno počival svetnik. Romanje na to mesto je otvoril krivec zločina kralj Henrik II., ki je prišel bosonog in je položil glavo na kamenita tla grobnice. To mu je nakopalo težko bolezen, a tudi prineslo odpuščanje.

ljudstva. V tej kripti je kapela Naše Gospe, kjer so bile poročne slavnosti nekaterih kraljev, pa je zdaj temna in zapuščena.

Iz kripe so bili nato prenešeni zemeljski ostanki svetnika Becketa v svečanem sprevodu v Trinity Chapel (v 13. stoletju). Tu je bila tretja in zadnja postaja božje poti. V tej kripti je tudi stala ona zlata skrinja, polna dragocenosti. Kadar se je nabralo dovolj romarjev, je menih odprl pokrov in pokazal ljudstvu ves blesek tega bogastva. Vsi sledovi, ki so spominjali na Becketa, so bili v času opisanega spora med Henrikom VIII. in kardinalom Wolsey-om popolnoma uničeni. Samo gori pod stropom je ostalo od uničevalcev prezrto okroglo, barvno okečce, ki kaže zlato skrinjo in nas tako seznanja s predmetom, ki ga poznamo le iz pripovedi.

Prav na gornjem delu te kapele stoji kameniti prestol sv. Avgušina, ki služi še dandanes glavarjem anglikanske cerkve.

Slednjič naj omenim še hugenotsko kapelo. Zgradil jo je Črni Princ in je bila zatočišče preganjanih francoskih hugenotov. Od 16. stoletja dalje imajo tu tedenska cerkvena opravila. Zbrani okrog štirio glate mize, ki nadomestja oltar, prejemajo sv. zakramente. Njih cerkveni jezik je francoski.

Ce bo šlo po sreči, pa prihodnjič — v Oxford! Sonja S.

Amerika prednjači v oborožitvenih naporih

Po izvedbi Rooseveltovega načrta bodo mogle Zedinjene države braniti ne samo lastne meje, temveč tudi ostale države Amerike in še podpirati prijatelje v Evropi

Washington, 29. aprila. d. Rooseveltov oborožitveni program vzbuja v ameriški javnosti vedno večjo pozornost. Polnoma jasno je namreč, da bodo Zedinjene države po izvedbi tega načrta postale ene najmočnejših vojnih sil na svetu. Samo za prihodnje proračunsko leto je odobrena za oborožitev poldruga milijarda dolarjev (84 milijard dinarjev) iz rednega proračuna, k temu pa pride še približno enak znesek, ki se bo kril s posojili. Amerika bo tako samo v enem letu porabila za oboroževanja ogromen znesek okrog 150 milijard dolarjev.

Oboroževanje Amerike se razteza na vse obrambne panoge. Že v začetku leta 1938 je dal Roosevelt pobudo za povečanje brodnice tonaže za eno petino. Danes je ta njegova iniciativa že preokreščena. Od mnogostevnih novih ladij je upoštevati zlasti gradnjo dveh 45.000 tonskih vojni ladij, kar se smatra kot direkten odgovor na japonsko grožnjo, da bo pričela graditi podobne kolose. V celoti ima ameriško brodnice sedaj 15 velikih vojni ladij, do čim jih je 8 še v gradnji ali pa v načrtu.

Zaradi obsežnega povečanja bojnega brodnice bodo obenem zgrajene nove brodnice postaje za palagale min, torpedovke, podmornice in letala. Kongresna komisija je izdelala načrt za gradnjo 12 novih brodnih oporišč, večinoma na otokih v Tihem morju, do čim bo 13 že obstoječih pristanišč znatno razširjenih. Vrh tega bo zgrajenih 6 novih podmorniških postaj, 4 že obstoječe pa bodo modernizirane. Za izvedbo tega dalekosežnega programa je določena milijarda dolarjev (56 milijard dinarjev). Popolnoma nova oporišča bodo zgrajena na naslednjih otokih v Tihem morju: Guam, Johnston in Palmyra. Čeprav se je kongres zaenkrat izrekel proti udržitvi otoka Guama, Roosevelt še ni opustil tega svojega načrta, ker stoji na talušču, da bodo z udržitvijo otoka Guama zavarovani Filipini proti vsakemu sovražnemu napadu.

Istočasno gradi Amerika tudi v Atlantskem morju vse polno novih utrdb. Pri zadnjih manevrih ameriškega brodnice v Karibskem morju se je ameriško brodnice v ostalem posluževalo tudi holandskega otoka Karube in angleške kolonije Trinidad, ki bosta nedvomno tudi v primeru vojne Amerikancem na razpolago.

Ni manj niso daleko od Rooseveltovi načrti za izgradnjo vojske na kopnem in zračnega brodnice. Do sedaj dovoljeni novi krediti omogočajo gradnjo 3032 le-

tal preko dosedanje sile zračnega orožja. V dveh letih bo število ameriških bojnih letal povečano na 5500 do 6000 letal. K temu pride še 3000 letal ameriške vojne mornarice. Istočasno bo letalski zbor pomnožen za 2334 oficirjev in 31.079 mož in bo štel torej skupno 4663 oficirjev in 44.537 mož. Kopna armada bo povišana za približno 40.000 mož na skupno 220.000 oficirjev in mož. Znatni zneski so dovoljeni za zvišanje posadk panamskega prekopnega pasu in za obalne utrdbe v Zedinjenih državah samih, v Panami in na Havajskih otokih. Za oborožitev armade in narodne garde z obrambnimi topovi proti tankom, letalom in s plinskimi maskami je določenih 110 milijonov dolarjev (6 milijard dinarjev). Ogromno povečanje zračnega brodnice ima po mnenju ameriških vojaških krogov predvsem namen, omogočiti obrambo srednjeameriških in južnoameriških držav in eventualno tudi Kanade pred sovražnimi vpadi. Da bo v ta namen oborožena tudi posebna ekspedicijska armada, nikdo več ne prikriva. Vsa ameriška armada organizacija temelji na pogodu, da bo del ameriških bojnih sil, kadar bodo to zahtevale potrebe, uporabljen tudi zunaj mej Zedinjenih držav. Stalne sile služijo v glavnem za kadrosko armado, ki bi v primeru potrebe omogočila naglo razporeditev iz prostovoljcev ali pa potom splošne vojaške obveznosti sestavljene armade, ki bi štela več milijonov mož.

Izvedba Rooseveltovega oborožitvenega programa bo onemogočila vsak napad na Zedinjene države. Seveda bo njena izvedba silno vplivala tudi na zunanjo politiko Washingtona, ki bo dobila s tem nov impulz energije.

M O Š K I!

za zdravljenje spolnih slabosti

seksualne impotence, za spolno slabost ter za okrepitev funkcije spolnih žlez poskusite originalne hormonske neškodljive

»HORMO-SEKS« pilule

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul po 44.—100 pilul po 217.—300 pilul po 440.—Zahtevajte le originalne »Hormo-Seks« pilule, ki so na škatlici zunaj opremljene z zaščitno znamčko. Po pošti razpošljajo: LEKARNA BAHOVEC LJUBLJANA. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VITE«, Ljubljana, Langov trg št. 3. Ogl. reg. št. br. 1990-35

Naša sreča na potovanju

Teden mineva za tednom, mesec za mesecem in sleherni dan se podaš po isti poti na delo, sleherni večer se vrneš po isti poti utrjen domov. Podoben si zanesljivi uri. Pa se ti lepega dne zdravi in srco odpor proti vsakdanjosti in se obenem zbudi hrepenenje: treba je nekam odot, treba je ubegniti vsakdanjemu rešdu in večno istemu kraju. Morda si še mlado knjigarniške izložbe pa si videl celo zbirko Baedekerjevih knjig o mestih in deželah, z vabljivimi slikami na ovju. Morda si prebral troje, četrto zapeljivih vabil na skupinska potovanja po Italiji ali po morju, morda si lepega večera iz dolgočasnja preračunaval, koliko bi v resnici veljalo potovanje na svetovno razstavo v New York in koliko let bi moral krvavo štediti, če bi v resnici hotel izkoristiti »edinstveno« priložnost, da bi vsaj enkrat v življenju povohal po novem svetu.

Pa saj ni treba, da so pobude vnanje. Dnevi so lepi, planine so v sinjini tako blizu, že zgodaj jutraj razkazuje sonce širino sveta in kadar zvečer tone za gore slutiti tam za prvimi grebeni novo deželo. Opravljaš svoje vsakdanje izprehode, vse je tako lepo in vendar si naenkrat vsega tako navdušen. Si ujetnik svojega poklica in svojega kraja. Bolezen, ki te je v teh lepih dneh nenadno napadla, ima že staro ime in samo enega zdraka: imenuje se popotna mrzlica in jo temeljito ozdravi samo pot vanje.

Nepremagljivo je hrepenenje po deželi po planinah, po gozdu, travniku, reki in jezeru. Ves nesrečen človek, če se ti želja ne izpolni. Saj ni bilo golo naključje, da si se pomudil na glavnem kolodvoru. Pospremljati si na vlak svojega dobrega prijatelja, zavohal si smrad dima in pepela, prevzel te je trušče kolodvorskega prometa. Vlak, ki je zdiral s prijatelji izpred tvojih oči, je potegnil s seboj tvoje misli. In zdaj si zbežal in sam ne veš: kam? Če ti je ravno na razpolago, da si lahko izbiraš dobro dopusta, se boš brž odločil, strastno boš odstranil vse zapreke, pospravil boš zaostanke na svoji pisalni mizi v uradu in naposled se ti vendar pri-

bliža srečna ura, ko hitiš z nabitim kovčgom pa z olajšanim srcem na kolodvor, da jo popihaš z vlakom.

Enakomerni klopot koles ti s svojim laktom vzbuja polpozabljene melodije. Dobro znane pokrajine in kraji hite mimo tebe — ali glej, glej, kako so po zadnjih tednih vse mikavnejše. Kam se prav za prav peljemo, je postranska reč. Samo ven, ven, nekam daleč. Treba je hiteti, bežati. Kako smo na poti utrujeni, kako smo veseli! Vsak trenutek prinaša očesu novo sliko in naši duši novo ubranost. Tako doživljamo svet in tako smo srečni, da ga sploh lahko doživljamo, dokler nam je to usojeno.

O da, o ničemer se ne da toliko govoriti, kakor o potovanjih, in nikdo ne ve toliko povedati, kakor tisti, ki je opravil dolge poti po svetu. Seveda, najbolje je tistim, ki imajo lasten avto, motorno kolo ali vsaj bicikel. Zdirjajo, kamorkoli jih je volja, in se ustavijo, kjer jim je všeč. Pripeljejo se do jezera, mar se ne bi ustavili in se nekaj trenutkov vrgli v objem hladine, zeleno modre vode? Pristrana hmečka gostilna se kršati ob beli resarski cesti, vrt je ograjen, stari kostanji segajo drug drugemu v goste krošnje. Posedimo vendar kakšno pol urice za mizo v senci! In potem se po malem bliža mrak, ko nadaljujemo pot in se peljemo skozi sanjavo mestece ali starinski trg. Postojimo! Sprehodimo se po glavnih ulicah, morda nam bo ta tihotni kraj tako všeč, da prenočimo v županovi gostilni.

In naslednje jutro je treba dalje. Ali sploh vemo, kaj je zgodnje jutro? V mestu smo na to pozabili. Jutro, večer, noč — naj se vidi še tako neverjetno — vse te prelepe senzacije doživljamo vendar šele na potovanju. Oj, kakšen je vzhod solca v planinah, ko je zrak še ledeno hladen in čist kakor kristal! Kakšno je jutro ob jezeru, ko se meglice dvigajo kakor pajčolani izza gladine! Ali pa jutro ob morju, ko se zablesti kravordeče sonce na obzorju kakor rubin, spreminjajoč

se polagoma v blesteč diamant. Ko čitate te vrstice — ali se ne spomnite, kako ste nekoli strmeli s Triglava ali Stola, ali se ne spominjate mesečine na Jadranu, ali razkošnega večera v Firenci? Kje je bilo z zvezdami obsuto nebo lepše, na Gorenjskem ali v Dubrovniku, v Sarajevu ali v Slovenskih gorah? Pa saj je vseeno. Da smo se zavedali lepote življenja, to je glavno. Poznam majhno krčmo neke pod oljkami in trtami v Dalmaciji. Tam sem prvič čul prelepo mornarsko pesem, ki jo je pozneje obdelal bogve kateri skladatelj in je šla po vsem svetu. Nad cesto so balinčali možje, manjša družba gostov je sedela pri svoji običajni »bevandi« (pri vinu, mešanem z vodo). Oglašila se je kitara in mandolina, fantje so peli, dekleta so zaplesala. Čisto po svoje; kolo, kakršnega še nisem videl. Še nikoli ni bilo nobel tako jasno, mesečna ne tako opojna. Po strcljaja od tam je spokojno dihalo morje. To je bil doživljaj — ali pa morda tudi samo domišljija, sanjavo, ki mi še danes govori, da se ob takih trenutkih človek sprosti vseh bremen življenja in poklika in začuti svojo tiho notranjo srečo.

Kaj se pravi potovati? Doživljati zemljepisje. To je najlepši ali morda sploh edini način, da si pridobimo zemljepisnega znanja. »Reka Sava ima dva izvira, pveza pod Triglavom, drugega pa v Planici, — in zato imenujemo ta dva izvira: Sava Bohinjka in Sava Dolinka... To je gotovo vpoštevajmo vredno, toda predstava, ki jo imamo ob teh besedah, vzbuja šele živo željo, da bi se vendar nekoli šli pogledat v tisto slovečo Planico in pa tja v Bohinj, v Bistriško dolino... Kdor je enkrat samkrat bil v naši obmejni dolini od Jesenice do Rateč ali kdor se je enkrat samkrat povzpel do šumnega slapavice, je zjel v svoj spomin toliko prirodnih lepote in tolikšno silo naše klasične gorenjske prirode, da mu teh vtisov ne more nikoli izpodrinuti kakršnokoli živahno ali suhoparno popisovanje sveta. In prav tako je z mesti. Nobena zemljepisna knjiga in noben vodič ni ne more točno povedati, kakšno so prav za prav Benetke. Značaj vsakega mesta je treba doživeti, treba je okusiti njegovo bistvo,

vsrkati njegov zrak. Število prebivalstva in zemljepisna širina sta nam lahko postranska reč, kadar stopamo po ulicah in ulicah izvoljenega mesta. Se po mnogih letih nam bo v spominu oživel značilni vonj pristanišča četrta ali razkošnega parka, Gotovo se dobro spominjate, kako ste zavohali morje, ko ste stopali na Sušaku ob Rečini proti pristanišču. Gotovo se spominjate, kako dehtijo dinje in lubenice kje na jugu. Trpki okus korčulanke grka vam je venomer na jeziku. Vse te okuse in vonje takoj zavohljate, čim vidite sliko dotičnega kraja.

Samo na potovanju doživljamo mesta in deželo. Skozi Ljubljano ali Maribor, kjerkoli živimo, lahko stopamo slepi zgolj v skrbah, da nas ne obrizga škropilec cest ali da se nam ne zaleti v obleko in v glavo oblak prahu, ki ga je dvignil mimo nas dirajoči avto. V vsakdanjem življenju imamo drugačne skrbi kakor zanimanje za starinske portale in baročne okraske lastnega mesta. Na potovanju pa smo sproščeni od vsakdanjosti in zato mnogo dovetnejši za vse, karkoli srečamo. Naše pozornosti ne pritegnejo samo stvari, ki so resnično vredne ogleda. Starinska hišica med palačami, tih kotiček nedaleč od pristanišča, s šibjem in ločjem porasel zaliv jezera, zeleno mahovje pod smreko, odkoder je lep razgled — vse to nas lahko neizmerno osreči. Akropolis nad Atenami je mogočen doživljaj za vsakogar, ki se prvič povzpne po visokih stopnicah in stopa skozi Propileje. Toda kaj vse zatrepeče v nas, kaj vse je že dolgo zasidrano v našem znanju ali v naši podzavesti! Pretresljivo spoznavamo nekdanji svet, ki nas že iz študentovskih let osrečuje s tolikšno veličino in lepoto! Se tu in tam po Grškem najdemo kakšno majhno Akropolis ali drugakšno svetišče, toda tu vas ne priklenje nase živo zanimanje za davnino, marveč čudoviti razgled po okoliških gajih, po skalovju ali celo po morju. Neobteženi od lastnega znanja smo tu očarani zgolj od značilne romantike grških pokrajin.

Najznamenitejši košček na zemlji nam je lahko vir osrečujoče radosti. Trata ob gaju z mikrokozmozom trave, praproti in grmitja, s pestrimi cveticami in jagodami

med stokratno raznolikim zelenjem, — ali pa majhen planinski potoček, ki mrmraje in šepetaje brzi med skalovjem in prodovjem, bliskovito bežne potstri v njem, čudovito modri kačji pastirji ob grmitju — vse to so lahko majhne umetnine, ki jih naš spomin še dolgo zre kakor najlepše akvarele na znameniti umetnostni razstavi. Pa valovanje morja! Ure in ure lahko zremo igro valov in se ne utrudimo. Kadar brzijo valovi proti nam kakor razpenjeni žrebeli in butajo naglo drug za drugim ob kameniti breg, razpršec se v tisoče kapljic, občudujoče spoznavamo silo morja, ki veže s svojo neskončnostjo vse obale našega okroglega planeta.

Na potovanju odkrivamo samemu sebi svet v malem in velikem. Hrepenenje po daljini je tisto, kar je od davnine gnalo junake v Neznano iskati nove kraje, novo življenje. Vsi veliki morjeplovci in raziskovalci so zapadli te bolezni, neutешne nagonu, ki jih je gnalo izpod varnega, domačega krova v zagoteno divjo tujino. Nevarno je treba živeti, je zapisal Nietzsche. Mi smo seveda skromnejši. Nam je novina vsaka dežela, ki je še ne poznamo in gremo jo odkrivati brez tistih velikanskih smotrov, ki sta jim jadrata Kolumb ali Vasco da Gama naproti. Hitimo iz mesta s klopotom železnici ali z avtomobrom po trdih cestah, vsa moderna prometna sredstva so nam na razpolago, toda naša sreča pri odkrivanju novih krajev ni zato nič manjša. Blejsko jezero nam je prostrano kakor morje in Julijske planine nam lahko prav živo predstavljajo mogočni svet Himalaje. Nekoliko domišljije, odprte oči in hrepenenje srce — potem doživljamo lepoto prirode, in pisani svet nam venomer nudi osrečujoče doživljanje.

Le tako si obogatimo življenje sami, nihče drugi nam ne more dati take sreče. V tednih dopusta, ki vse prenegajo mino, si poleg doživljanja v spominov nakopičimo zaklad nove volje do življenja. In ta zaklad nam je glavnica za novih »sedem suhih let«, ko se vrnemo k svojem poklicu in vsakdanjemu življenju.

INSEBUJAJTE V »JUTRU«!

CENE MALIN OGLASOM

Do 50 par za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki šifro služijo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 12.— Dopolni in šifro se zaračunajo po Dtn 2.— za vsako besedo, Dtn 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Dtn 1.— za besedo, Dtn 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 12.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajate znamki La, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obremen s naročilom, ali pa po poštni polovnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Dtn 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Gostilna Martinec

Zg. Šiška
Posebne sobe za zaključene družbe Plesna dvorana Senčnat vrh Vsa ko nedeljo koncerti
10831-18

Vsi v restavracijo

Rahne
na koncert v nedeljo, na veliko domačo zabavo Dobra postrežba, Va bi Rahne,
10918-18

Pozor

K otvoritvi gostilne na črnučah — Kerne, kate-
ra do danes 30. aprila
otvorjena, osebno pris-
tvoje nekdanji athen-
ski cesar Halle Selastje,
katerega si izvolite ogled
dati. Prilide, na sviden-
je! 10878-18

FINA VINA

Izborna topla in mrla jedla
se servirajo vedno in ob
vsakem času v gostilni pri
»PANJU«, Vegova ul. 10.
V zabavo gostov se igra di-
ve, in vsak večer klavir,
balinšče, biljard itd., zato
zahajate vedno in ob vsaki
priliki le v Vegovo ulico,
kjer boste najbolje in naj-
ceneje postreženi. Se vido-
no priporočam in Vas vabi
Tone Huč.
10916-18

Restavracija

pri »Soči«
vabi prijatelje dobre ka-
pilitete ter balinšče na
partijo. — Senčnat vrh.
Postrežba točna in so-
lidna. 10977-18

Gostilna Putrich

pridri danes domačo
zabavo s plesom. Izbor-
na vina, gorke in mrla
jedila. Vljudo in vabo-
le. 11012-18

Od Urala

do Triglava
tak' nikoder tletno ni,
tukaj vlača slova prava,
mleče, plesje, veselje.
Gostilna Kramar.
11050-18

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanjši
znesek 17 din

Hišnik

ki ima stalno službo se
takoj sprejme v lepo
stanovanje. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Po-
močnost vrtar«. 11045-1

Mizarski pomočnik

povsem samostojen, ki
dobi delati po načrtih, —
dobi mesto. Ponudbe z
zahtevki plače na ogl.
odd. Jutra pod »Mizar«. 11052-1

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog
sveta

27

Takšemu odporu »Pegaz« ni bil kos:
obstal je. A zdaj se je zgodilo nekaj
mnogo hujšega. Gospod MacIntosh je
omagal in izpustil drog, ki je točno od-
letel v nasprotno stran ter oplazil re-
darja Zedekijo Clubswayerja po glavi.

28

Glava gospoda Clubswayerja je ob-
tičala v svetilki, in ker gospod Jodel-
berger in sidro tudi nista izpustila in
je letel »Pegaz« naprej, je moral siro-
mak teči za njim, naj je hotel ali ne. V
obupu se je prijel za ribarski voz; a
prodajalka se tudi ni marala poslovi-
ti od svojih morskih listov in robcev. Pri-
zaj je bil za bogovel

Spretna mehanika

za upravljanje ekscent.
stiskalnice in drugih stro-
jev sprejemno takoj. —
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Mehanika«.
11040-1

Kuhinjsko

blagajničarko
ki bi vrnila tudi po-
sredstva, s znanjem
strojeplasti in nekoliko
književnosti iščem na
takoj. Gostilna »Pigo-
vec«. 11041-1

Krojaškega

pomočnika
prvovrstnega, sprejem-
no takoj za stalno. Naslov
v vseh posl. Jutra.
11051-1

Služkinjo

popolnoma samostojno, iz-
veščeno v kuh. in drugih
hišnih delih, išče boljša
rodbina. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.
10782-1

Modistko

dobro samostojno in začet-
no sprejme Salona MIRA,
Ljubljana, Mestni trg 7.
10773-1

Mehanika

ki se razume na ročne ple-
tilne in motorne stroje in
ima večletno prakso, spre-
jme tovarna pletenja. Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod šifro »Na deželci«. 10744-1

Pošteno dekle

najraje za deželo, vajeno
vseh gospodinskih del in
vrtu, išče v dobro službo
malolansko družino. Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod »Nepekavarske«. 10718-1

Mlad vrtinar

dobi takoj mesto. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Vrtičar«. 8631-1

Resno vzgojiteljico

inteligentno, s znanjem
srboslovanske in nemške
jezika, za tri otroke osnov-
ne šole (ki ima prakso) —
iščem. Dr. Hiriš Alexander
advokat, Senta (Bačka). 8602-1

Krojači

Dobrim zanesljivim kro-
jačem dam na dom traj-
no delo proti dobremu
plačilu. Sternecki Celje
8263-1

Akviziterje

z dobrimi referencami
išče zavarovalnica »Sa-
va«, Sv. Petra cesta 2.
1093-1

Starejša ženska

samostojna, skromna in
redne zunanosti, stal-
no mesto gospodinje pri
sitiranem drž. upoko-
jencu (radi vol. posledic
ločenem). Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Po-
močnost vrtar«. 10843-1

Pekovskega

pomočnika
mladega, poštenega fici-
ja in vajenca sprejme
takoj Ivan Šilbi, parna
pekarna v Slovenjem
gradu. 18027-1

Več pomočnic

sprejme modni atelje.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 10857-1

Taxi šoferja

sprejme Tratar, Predo-
vičeva 31. 10832-1

Gospodično

z znanjem nemščine ta-
koj sprejme k dvema
otrokoma za popoldne.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 10855-1

Krojaškega

pomočnika
ki se razume tudi na
velike komade, sprejme
krojaški salon Tratinška
cesta 15, Zagreb. 10844-1

Pomočnico

za obleke pridno in za-
nesljivo išče modni sa-
lon. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 10882-1

Prodajalka

veščena prodaje kozmeti-
ke in materialnega blaga,
dobi mesto. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Znanje nemščine«. 10897-1

Prvovrstno moč za

pouk klavirja
iščem s 1. majem. Po-
nude z omejeno meseč-
nega honorarja za 2ur-
ni odredni pouk na po-
druž. Jutra v Celju pod
»Takoj«. 10801-1

Mlekarja

izurjenega, mlajšega mo-
č, takoj sprejme: Franjo
Stanič, mlekar, Poni-
kve ob juž. žel. 10791-1

Dekle

zdravo in pošteno, vaje-
no kuhinjsko, starost
do 30 let, dobi službo
pri vrtniki Goldschmidt
K. umetnik mlina, Fram
pri Mariboru. Plača 200
din. 11063-1

Frizerko

mlajšo moč, sprejem-
no takoj za stalno. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
18028-1

Sofer mehanik

pošten, trezen in vestrans-
ko zanesljiv, res lepa
vedenja, ki obvlada nemš-
ko (tudi volan) v Nemci-
jo, ki ob prostem času
vrši posle hišnega sluga,
dobi takoj mesto. Plača 800
din neto mesečno poleg
prosteja stanovanja in ha-
re, Ponudbe z referencami
na ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Boljša referenca«. 8688-1

Korespondenta

s perfektnim znanjem srbos-
lovščine sprejemno za po-
poldansko službo. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Srboslovščina«. 8674-1

Mlad fant

dobi službo kot raznašalec
kruha. Mesečna plača 150
din. — Vajenca za pekov-
sko obrt sprejem, z vsi
oktob. Josip Stojan, parna
pekarna, Pišce 18, sez.
Brežice. 8677-1

Natakarico

pridno in pošteno sprej-
me takoj. Naslov v
vseh posl. Jutra. 10748-1

Brivsko-frizerska

pomočnica
(tudi pomočnika), veščena
modernih frizur dobi ta-
koj stalno službo. Salon
»Higijena« v Kočevju. 10750-1

Sofer

dobro mehanik, ki zna
pridno voziti »Tatra«
avtomobil s vmesnim me-
njalnikom (cvišen šal-
tango) in prakso dobi
takoj službo. Ponudbe
osebno na avtomobil Raj-
nburg. 8711-1

Frizerko

in brivskega vajenca ta-
koj ali pomočje sprejme
in brivski in frizerski sa-
lon Stefan Juvanc, Treb-
nje. 10778-1

Več slikarskih

pomočnikov
in enega vajenca sprej-
me takoj, Ivan Čuden
sobilkar, Šoštanj. 10798-1

Frizerko

dobro moč sprejem-
no stalno službo. Plača 500
do 600 din in oskrba. —
Samožnik Pavle, Škofja
Loka. 10719-1

Razpis

Občina Koprivnik, srez
kočevski, razpisuje pri-
pisnično mesto občins-
kega delovnega. Šolska
izobrazba: najmanj 4.
razrede srednje ali nje-
enake strokovne šole. —
Mesečna plača 600 din.
vseh nadaljnjih treh
službenih letih se zviša
osnovna plača, mesečno
za 5 odst. Po treh služ-
benih letih, se pridobi
stalnost. Pravilno kol-
kovane prošnje, oprem-
ljene z listinami po čl.
7. in 8. uredbi o obč-
inskih uslužbenih, je
vložiti v roku 30. dni,
po objavi tega razpisa
pri podpisani občini.
Uprava občine Kopriv-
nik, dne 27. IV. 1939.
18020-1

Pekovskega

pomočnika
mladega, poštenega fici-
ja in vajenca sprejme
takoj Ivan Šilbi, parna
pekarna v Slovenjem
gradu. 18027-1

Več pomočnic

sprejme modni atelje.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 10857-1

Taxi šoferja

sprejme Tratar, Predo-
vičeva 31. 10832-1

Gospodično

z znanjem nemščine ta-
koj sprejme k dvema
otrokoma za popoldne.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 10855-1

Krojaškega

pomočnika
ki se razume tudi na
velike komade, sprejme
krojaški salon Tratinška
cesta 15, Zagreb. 10844-1

Pomočnico

za obleke pridno in za-
nesljivo išče modni sa-
lon. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 10882-1

Prodajalka

veščena prodaje kozmeti-
ke in materialnega blaga,
dobi mesto. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Znanje nemščine«. 10897-1

Prvovrstno moč za

pouk klavirja
iščem s 1. majem. Po-
nude z omejeno meseč-
nega honorarja za 2ur-
ni odredni pouk na po-
druž. Jutra v Celju pod
»Takoj«. 10801-1

Mlekarja

izurjenega, mlajšega mo-
č, takoj sprejme: Franjo
Stanič, mlekar, Poni-
kve ob juž. žel. 10791-1

Dekle

zdravo in pošteno, vaje-
no kuhinjsko, starost
do 30 let, dobi službo
pri vrtniki Goldschmidt
K. umetnik mlina, Fram
pri Mariboru. Plača 200
din. 11063-1

Frizerko

mlajšo moč, sprejem-
no takoj za stalno. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
18028-1

Perfektno kuharico

in natakarico servirko,
ki bo obenem tudi pla-
čilna, sprejemno za se-
sono. Res dobre moči
naj pošljejo ponudbe na
Upravo kopačiska v Me-
dijskih Toplicah, p. Me-
dijska Loka. 10745-1

Kuharico

prvovrstno moč sprejme
takoj hotel in restav-
racija. Stalno mesto. Po-
nude z zahtevki plače
pošljite na ogl. odd. Ju-
tra pod »Stalno 2726«. 10734-1

Kolarski pomočnik

dobro delavec, ki ima
pravico do obrti in bi
samostojno vodil kolar-
sko delavnico, dobi ta-
koj službo. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Samostojen obrtnik«. 10766-1

30 letno dekle

zdravo in snažno, zmō-
no zlasti kuhanja in tu-
di drugih gospodinskih
del, dobi mesto. Javite
se od ponedeljka dalje
od 11. do 12. ure pri
naslovu, ki ga pove og.
odd. Jutra. 10768-1

Prodajalko

pridno in pošteno, sa-
mostojno za trgovino s
papirjem sprejem tak-
oj. Ponudbe na ogla-
s. odd. Jutra pod »Pomoč
v gospodinjstvu«. 10792-1

Služkinjo

vajeno hišnih del, vrta
in malo kuhe, sprejme
mala družina v bližini
Ljubljane. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Mala družina«. 10907-1

Izdelovalca strun

(Saitenbezieher) takoj
sprejme Warbinek, Mi-
klošičeva c. 4, Ljubljana
10797-1

Boljšo služkinjo

zdravo, marljivo in pošteno,
veščo meščanske kuhe
in drugih gospodinskih del,
išče boljša družina s 3 oseb.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 11044-1

Praktikantko

z znanjem stenografije,
— sprejem. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 11048-1

10 zidarjev

sprejme takoj v delo Zi-
darskega združenja, Tržiška
c. 2, Ljubljana. 11131-1

Pekovskega

raznašalca, vajenca in po-
močnika, ki bi znal
kuh, sprejme pekarna
Petrnar, Podmilškova ul.
11127-1

Poslovodkinjo

z gotovino, sprejem v go-
stino, Gostilna pod Ra-
kovnikom. 11120-1

Mlajše dekle

sprejme za kuhinjo, Go-
stilna »Viteza, Ljubljana,
Breg 18. 11114-1

Postrežnico

ki tudi dobro pere pe-
rilo, se sprejme od pol
8. do 3. skrbčeva 5. 1938-1

Lesorezbar

kipar, za pohištveno re-
zbarjo dobi mesto pri
A. Amann, Tržič. 10933-1

Torbarski pomočnik

popolnoma samostojen
vešč finih posloj, ki
obvlada delo na strojih
dobi stalno namestitev
Ponudbe z opisom do-
sedanjega dela ter zna-
vedbo zahtevkov na og.
odd. Jutra pod »Perfek-
ten pomočnik«. 10927-1

Salon »Moda«

Pražakova 15-1. išče več
prvovrstnih šiviljskih po-
močnic. 10925-1

Prodajalko za

galanterijo
kozmetiko in material-
no blago rabimo za ta-
košen nastop. Ponudbe
s sliko na podruž. Ju-
tra v Šiški pod »Stalna
prodajalka«. 10868-1

Foto pomočnika

prvovrstnega retušerja sprej-
me v stalno službo. Na-
stop takoj. Langerholc,
Ptuj. 10886-1

Otroška

odgojiteljica
lepo nemško govoreča ve-
šč srboslovščine se sprej-
me s 1. letnem dečku in
10 letni deklici; nastop ta-
koj. Sopomoč v hiši za-
ležen. Pismene ponudbe
po možnosti s sliko na Bela
Fetmann, Zagreb, Masary-
kova 9. 10831-1

Manjše stroj.

sprejme takoj strojnega
ključavničarja, kateri po-
seduje mojstrski izpit in
delovodno šolo kot so-
udeleženca v podjetju.
Potrebno nekaj kapitala
kot kavejca. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Po-
djetje«. 10947-1

Pletiljo

izurjeno, sprejme za stal-
no Zelenko, Maribor, —
Slovenska ulica 26. 11068-1

Frizerko

mlajšo moč, sprejem-
no takoj za stalno. Na-
slov v vseh posl. Jutra.
18028-1

Prodajalko

na deželi, ki bi znala
tudi gospodinjiti iščem.
Ponudbe v trgovini Ve-
sel, modna trgovina v
Prešernovi ulici, Ljub-
ljana. 10959-1

Frizerko

dobro ondulirko sprej-
me salon Wildman, Na-
poleonov trg, Ljubljana
10888-1

Sprejem delavke

prednost imajo one, ki
za večja dela pri rolet

Stoječ les

za produkcijo tramov
stajno kupujem. Ponu-
be na ogel. odd. Jutra
pod »S« sešnim dovolje-
njem. 97-15

Pohištvo

deseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Malo rabljene

trgovske opreme
jedilnice, spalnice, nove špa-
ne, spalnice in razno drugo
pohištvo zelo ugodno napra-
dajo. Ogleda se pri tv. Ivan
Mathian, Ljubljana, Tiševca
12, dvorišče. 17-112

Spalnice, kuhinje

in drugo pohištvo prodaja
po ugodni ceni — Kurnik
Jože, Zg. Šiška, Pod bri-
zom 28. 5791-12

POHIŠTVO

za stanovanja, note, re-
trgovske opreme, re-
pencione, dobite naj-
niti v največji zalo-
gi pohištva
Spalnice že od 1.600.—
Omara 400.—
Postelje 160.—
Kuhinjske opreme 750.—
Kuh. kredence 450.—
Otomane 500.—
Madraci 190.—
Mreže 85.—
Sprejemamo naročila
po predložitvi načrtov
»SAVA«
Rožna dolina, Predjam
ska 32 in 33.
Trgovina: Gajeva, Ne-
botičnik. 11104-12

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Dvigalke (vint)

za vozove 2000, 5000 kg
vedno v zalogi po nizkih
cenah. Fr. Stupica, želez-
nina, Ljubljana, Gospodst-
va cesta 1. 8697-6

Ca 400 m mreže

za ograje
zelo ugodno naprdajo. Po-
zve se: Zilič, Gospodst-
va cesta 4. 8656-6

ČEBULČEK

dalije, gladijole,
begonije in drugi
gomolji po znižani
ceni pri
Sever & Komp.
Ljubljana. 8536-6

Bolniški voziček

v dobrem stanju na prodaj.
po ugodni ceni. Tadin.
Laška. 8637-6

Haladino omaro

na led, rabljeno, kupim
Ponudbe z navedbo ce-
ne in velikosti na na-
slov M. Pintar, gostilna,
Češnjica, Železniki. 10753-6

Radio 3 + 1

Hornophon, prodaja za 800
din Zimšek 52, Bizovik.
11109-9

Glasbila

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Klavirsko

harmoniko
dobro ohranjeno kupim.
Naslov v vseh posloval. Ju-
tra. 8587-26

Klavirsko

harmoniko
triglasno, s krasnim gla-
som, z registriranjem od 8
do 8 in 80 basov ter glo-
sno prosto proti takojšnjo-
mu plačilu 2500 din. Na
slov v vseh poslo. Jutra.
10739-26

Pianino

krasen glas, pancer kon-
strukcije in 20 polov-
njakov vina 1938 pro-
dam iz kapušnice. Spe-
cializacija »Jugospedite«, Ma-
ribor, Aleksandrova 31.
18062-26

Dve klavirski

harmoniki
skoraj novi, 80 in 120
basov, tro in štiriglasno,
zelo ugodno prodam. —
Naslov v vseh poslo. Ju-
tra. 10884-26

Pianino

skoraj nov, prodam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
11039-26

Klavirsko

harmoniko
z 80 basov prodam. Can-
karjevo nabrežje 7-III.
Telce. 11078-26

Pridelki

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Seno

sladko, vrtno, prodaja Ivan
Drovošek, Zlebe, Medvede.
8642-35

Sladko seno

lepo, prosto ali prešano
na prodaj pri A. R. Št.
Jernej na Dol. 18030-33

Orehova jedra

in med
Bobile najceneje v Medarji,
Ljubljana, Židovska ul. 6.
10863-33

Les

deseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Hrastove klade

debeline 40—70 cm, kupim
franko postaja prodajalca.
Nujne ponudbe na I. Me-
štrovič, Zagreb, Jelačićev
trg 15. 8658-15

Lep suh parket

in odpadke poceni dobi-
te pri F. Vrtačniku, v
Jenkov 7. 10765-6

Okna in vrata

stara dobro ohranjena,
ugodno na prodaj. Na-
slov v vseh poslo. Jutra.
10726-6

Proda se:

takoj zaradi izselitve:
1 kompletne železne e-
malirane postelje, dve
mize, 3 omare in 1 uni-
valna omara z ogleda-
lom in 2 starinskih Ru-
bensovih slik. Predmete
si lahko ogledate med 8.
in 18. uro v Vodmatelji
ulici št. 12, pritrilec.
10834-6

Mlatilnice

in bencinski motor takoj
ugodno prodam. —
Ponudbe na Anton Vin-
dič, Breg, Ptuj. 18024-6

Prodaj oleandre

palmu aspidistre, Costo-
va 3, Sv. Krištof. 10846-6

Kopalno banjo

za sedeti, dobro ohran-
jeno; nove gozderice št.
44 in operno kukalo takoj
prodam. Naslov v
vseh posloval. Jutra. 10824-6

Otroški voziček

globok, v dobrem stanju pro-
dam. Blewiscova 35-1, de-
sno. 10911-6

Otroški voziček

najnovejši, globok prodam.
Bohar, Šišenska 18-1, na-
sproti remize v Šiški. 10904-6

Motorni čoln

naprdajo, ogled in informac-
ije Poljanška c. 31, dvo-
rišče, mehanična delavnica
M. Nardin. 10894-6

Mreže za postelje

dobite najceneje pri An-
dričevu, zalogi pohištva
v Komenskoga ul. 34. 10974-6

Otroški voziček

športni prodaja Capuder,
Verovškova 22. 10978-6

Otroški voziček

bel, lahak, avt. model,
malo rabljen, prodam.
Pristov. Topniška ul. 12
10975-6

Pisalni stroj

Underwood, prav dobro
ohranjen poceni prodam.
Radolivo, Ljubljana,
na Dalmatinova 13. 10871-6

Prodaj

lepo in dobro ohranjeno
harmoniko ter dve mo-
deli, dobro ohranjeni ko-
lesi s svetilkama po zelo
ugodni ceni. Ivan
Vrenko, Povšetova 12. 10914-6

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen
prodam. Jenič, Poljan-
ska 69. 10908-6

Biedermayer uro

stara, in univalen, v
zalozi prodam. Naslov
v vseh posloval. Jutra. 10973-6

Trgovski pultji,

stelaže, zrcala,
in stojala poceni takoj
prodam. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 10972-6

Starinski lesteneč

steklen, prodam. Pirnat, pa-
sar, Karlova c. 11. 10955-6

Pozor peki!

Vsakovrste loparje, veslice
in držala zamenjam za dro-
bite. Sašek, pekarna, Ljub-
ljana VII. 10954-6

Original

francoski salon
in dve oljnatli sliki (od
mojstra Jakopčiča), radi
preselivite prodam. Nasl.
v vseh posloval. Jutra. 11055-6

Fotoaparati

prodam: optika Ritschel
Prolinear 1:1,9; kamera
Mentor Spiegelflex 6
in pol x 3, s dvojnimi
iztegami, za filmpak in
ploče. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 11054-6

Športni voziček

moderen, prodam. Slom-
skova ul. 16, dvorišče. 11053-6

Ugodno naprdaj

poceni kompletni uni-
valni, lestenci, točilna
miza, ventilator etc. —
Hotel Štrkelj. 11049-6

Otroški voziček

globok, poceni prodam.
Kolezijska ul. 38-II.
11075-6

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen
prodam Brezniki, Prazsko-
va ulica 8-III. 11102-6

Otroški voziček

globok, cren, skoraj nov,
naprdajo. Marinko, Klad-
ze na 8, Krakovo. 11113-6

Plinski aparat

dobro ohranjen, za raz-
svetljavo 20 do 30 luči,
za restavracijo ali večjo
gostilno ali graščino, —
uporaben tudi kot varil-
ni (štraj) aparat za mo-
hantično delavnico, po-
leg tega voz kolestij, tri
gramofone in star For-
dov avto — prodaja Ivan
Kern, Cerklje pri Kran-
ju. 10974-6

Tračnice

70 tek, m. vagonček za
prevažanje lesa in cir-
kularno prodaja Franc Pe-
ternelj, Brebovica nad
Škofjo Loko. 10749-6

Lep suh parket

in odpadke poceni dobi-
te pri F. Vrtačniku, v
Jenkov 7. 10765-6

Kljišeje

ENO-IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
Ar. V. nap. 23

Kupim

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Železno blagajno

ognja varno, večjo, rab-
ljeno, vendar v dobrem
stanju takoj kupim. Po-
nudbe z navedbo veliko-
sti in cene na ogel. odd.
Jutra na Jesenihah pod
znanico »Blagajna«. 10738-7

Kupim

zbirke starih znanjk. —
Stane Tomažič, Kranj.
10875-7

Rabljen eternit

za kritje strehe, kupim
Anton Štrkelj, Trata.
p. št. vid nad Ljubljano.
Posiljite ponudbe. 1
10879-7

Omara - kredenco

kombinirano, kupim. —
Staut, Tiševca 35a. 11033-7

INSERIRAJTE

V »JUTRO«

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Motor

dobro ohranjen prodam
po ugodni ceni. Več iz-
veste pri Jerič Oblik
v Dolenjem Logatu 29.
10720-10

Ugodno naprdaj:

1 Opel-Kadett limuzina
model 37, 1 Opel-Olim-
pia kabriolet model 38,
2 Opel-Olympia limu-
zina, 2 vrati, model 37, 1
Opel-Olympia limuzina,
8 vrati, model 38, 1
Opel-Super, 4 vrati, 38
model, 1 Hansa limu-
zina, model 38, 1 Wan-
derer limuzina, s 4 vrati,
(Rohlfach), model 38, 1
Morris limuzina, s 4 vrati,
(Schleibach), model 37,
1 Opel-Biltz tovorni mo-
del 37, 1 Ford tovorni.
Vsi omenjeni avtomobi-
li so na ogled pri za-
stopstvu Opel, F. Sol-
man v Celju. 10800-10

Motor

175 do 200 ccm, novejši
se tipe, dobro ohranjen,
kupim. Priprejite pla-
na na ogled in ponudbo Klan-
jšku, trgovcu v Polja-
nah. 10790-10

Motor Harley

750 ccm, in plinski rešo,
prodam. Mekarn. Ro-
ski, št. 8. 10775-10

Motor 500 ccm

s prikolico BSA, BMW,
NSU, novejši tipe, ma-
lo vožen, kupi Resnik
Buče, Kozje. 18032-10

Avtomobile

tovarne, osebne in avto-
buse, dobro ohranjene,
vseh jakosti kupim naj-
ceneje pri O. ZURKE,
zastopstvo Krupp,
Ljubljana, Tavčarjeva ul.
10837-10

Ugodno prodam

sledeče: Avto Fiat tipe
521, limuzina, šesdeseti,
1 motor Harley David-
son 45 cc, tipe 31, ma-
lo rabljen, 1 Bock pu-
ško z daljnogledom, vse
v najboljšem stanju. —
Ogled pri Cenu Ger-
carju, mesarija Kamnik.
10831-10

BSA

novejši 350 ccm, in BSA
500 ccm, in Indian 350
ccm, prodaja Rotar Crnu-
če. 10926-10

Limuzina

6 sedežna, v najboljšem
stanju poceni na prodaj
Ogled na Privozu 17.
10864-10

Osebnih avto

4 sedežna v zelo dobrem
stanju poceni na prodaj
Ogled na Privozu 17.
10864-10

Pletilne stroje

št. 5, 6, 7, 8, 9, 10.
Kupim, Ponudbe na ogel.
odd. Jutra pod šifro »Do-
ber plačnik«. 11026-29

Pfaff-ovi

več Singerjev in raznih
drugih šivalnih strojev,
pravi naprdajo pri »PRO-
METE«, nasproti križanske
cerkve. 11027-29

Motor Peugeot

350 ccm poceni prodam.
Naslov v vseh poslo. Ju-
tra. 10951-10

Leica III. in BMW

motor 300 ccm, model 36
in odličnem stanju ugod-
no na prodaj. Tomažič,
Sv. Petra 91-I. 10963-10

Prodaj ali

zamenjam
za les dobro ohranjen
motor 350 ccm. Ponud-
be na ogel. odd. Jutra
pod »3501«. 10968-10

Pozor šoferji!

Naprdajo avtomaki s kon-
sijo v zdravilnem kraju.
Krasna, 6-sedežna limu-
zina Skupna cena 25.000 din. —
Kupi in prevzame se lahko
tudi. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra. 10960-10

Motorno kolo

nekoliko rabljeno, kupim
od 125 do 200 ccm, najraje
Puch ali NSU. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 10996-10

Motorno kolo

starejši tipe 175 ccm, v
dobrem stanju, vse tak-
se plačane, prodam. Po-
ljanska c. 57. 10999-10

Motorno kolo

Harley Davidson, 1200
ccm, prodam. Generalno
pregledan. Cankarjevo
nabrežje 21. 11072-10

Damske kroje

vseh vrst izdelujem prvot-
no. Krenzer A. Ironski
pristan 14-I. 10870-31

DKW motorno kolo

zelo dobro ohranjeno,
zelo poceni naprdajo. Na
ogel. odd. Jutra na Rožna
ulica 19, dvorišče. 11061-10

Ford

bencinski Steyer na ogel.
tovorni avto, stis-
kalnica za sadje in vi-
no, dva litra železna ko-
vaška ognja, plinske na-
prave za motorje, šivalne
in pletilne stroje, —
spojke zidarske, peresa
za avtomobilsko žico in
trilekce za težki tovori
prodaja Franc Kristan na
Tyrševi cesti 54. 11100-10

Tovorni Chevrolet

tipe 1935-36, tov. nosilno-
st 3 in tri četr tone, v zelo
dobrem stanju, naprdajo
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra. 11127-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Kolesa

najboljše in velika izbi-
ra nizke cene, na u-
godna odpisala Oskari
Remec, Ljubljana, Do-
bovška 5. 113-11

Moško kolo

skoro novo, prodam po
zelo ugodni ceni. Naslov
v vseh posloval. Jutra. 11013-10

Izplača se Vam

kupiti kolo novo ali rab-
ljeno, samo pri »PROMET-
E« v Ljubljani, nasproti križan-
ske cerkve. 11028-11

Damsko in

moško kolo
novo Luxuchrom in 2
rabljeni zelo poceni na
prodaj v Rožni ul. 39,
dvorišče. Na ogel. odd.
Jutra. 11062-11

Javljam

da sem pri novi pošilki
kolo znal cenc. — Brez
trošarine Deimler, Adler,
Triumph in razne znamke
od 650 din dalje. Ugodna
cena, dobite pri Zlat-
lerju na Jelici. 11116-11

Triglav kolesa

prvotna kvaliteta, tudi
druga znamke prodaja na-
ceneje Triglav, Resljeva 16
11118-11

Stroji

Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din

Garnituro strojev

popolnoma kompletno, za
precej veliko tovarno usnja,
na električni pogon ter dva
parna kotla z mnogimi pri-
padajočim inventarjem, pro-
dam. Vse se lahko ogled

MR. BAHOVEC
Za
Pomladansko Zdravljenje
za čiščenje in proti
slabi prebavi pije

zdravilni
„PLANINKA“ ČAJ
Reg. br. 2007-32.
„PLANINKA“
ČAJ

Stavbene parcele
v turško-prometnem kraju
na Gorenjskem, pri
mejni cesti, ob vznožju
gor, na 1.000 m nadm.
višini, ali tudi celo po-
vestro, ki meri približno
5 ha prodaj. Naslov v
vseh posloval. Jutra.
10847-20

Stavbna parcela
velika, zelo krasna na
prodaj na najlepši le-
gi. Ogleda se pri Ra-
hodu, gostinstarju v Mo-
stah pri Ljubljani.
10917-20

Manjša hiša
s 500 kv. m vrta napro-
st. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra.
10932-20

Krasna stavbišča
900 m od kolodvora št.
10. - Vižmarje, poljub-
no izmera, elektrika, vo-
dovod, od 9 din napre-
d. oborož. knjižnica, po-
javnica v Vižmarju št. 31.
10869-20

Več stavbenih
parcel
nasproti šole v Zg. Siki na
podaj. Pevce, se Kosce, 39.
10867-20

Industrijsko
poslopje
vimereno za vsako večjo
delo ali industrijo v Lju-
bljani, ugodno napredaj ali
s od 5 din. Lega po-
ve kolodvora, ob glavni
cesti in cesti železnice. In-
formacije: V. Hiti, Ljubla-
na, Miklošičeva 18.
10880-20

Enonadstropno hišo
s vrtom srednje mesta Vi-
šnje gore prodaj. Pri-
pravna za vsakega obri-
nika. Pojavila dobita
na gradu Kodolli v Viš-
nji gori.
10976-20

Hišo z gostilno
s km od Ljubljane, z
vsem inventarjem in go-
spodarskim poslojem
tudi preselitve ugodno
prodaj. Dobrobnje 28.
10873-20

Parcelo
s enonadstropno vilo
(hišo) kupim. Ljub-
ljani. Ponudbe na ogl.
odl. Jutra pod »Mirno«
10874-20

Počitniške hišice
v gorenjskem slogu pro-
daj. Ponudbe na ogl.
odl. Jutra pod »Takoj
plačano«.
10877-20

Hiša
s lepim sadnim vrtom poleg
tekoča voda, takoj napre-
daj. Zgoraj Hrušica 28
pri Ljubljani.
10899-20

Vila
enonadstropna, z gospodar-
stvom, lepim vrtom, v
vsem, v najlepšem kraju
Gorenjske, ugodno napre-
daj. Travniška, železnica in
avtobusna zveza z Ljublja-
no. Sijajna poset za zdrav-
nike in trgovce. Posredovalec
iznajden. Ponudbe na ogl.
odl. Jutra pod »Hišice«
10899-20

Hiša naprodaj
Badi družinskih razmer
prodaj sedemstanovalni-
sko hišo ob glavni ce-
sti in tramvaju. Naslov
v vseh posloval. Jutra.
11007-20

Lično leseno hišico
znatraj ometano, no-
tranja velikost 3x2,3 m,
primerno za vrt ali skla-
diščno pisarno poceni
prodaj. Pirman, Laverca,
proda Pirman, Laverca,
11001-20

Novo hišo
enonadstropno, prodaj
Letni donos 18.000 din.
Jenjo, Zg. Sika pri Šoli
Bregarjeva 10.
10970-21

Dvonadstropno
stanovanjsko hišo
v centru Zagreba ujem
prodaj. Čisto obrestvo-
vanje 8 odst. Cena din
500.000. Ponudbe na La-
vošev Majavšek, Celje
Gospoška 25.
11009-20

Tristanovanska
hiša
napredaj v Ročni doli-
ni. Naslov v vseh pos-
loval. Jutra.
11093-20

Stavbna parcela
1000 kvadr. m v Drav-
lji, blizu tramvajskega
postajališča ob Celovški
cesti prodaj. Naslov v
vseh posloval. Jutra.
11103-20

Novo hišo
s trgovino in gostilno
prodaj. Naslov v vseh
posloval. Jutra.
11095-20

Enosob. stanovanje
oddaj boljši mali dru-
žini na Tržaški cesti 66
10866-21

Stanovanje
podpitično z 1 sobo in
kuhinja se odda s 1. junijem
t. l. Pojavila daje
bišnik Cigaletova ul. 1.
10898-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, sončno, visko-
prijčno, v novi hiši v mestu
oddaj na 1. avgust boljši
stranki. Ponudbe na ogl.
odl. Jutra pod »Parke«
10940-21

Enosob. stanovanje
komfortno v novi vili se
oddaj mirni stranki s 1. ju-
nijem. Poljska pot 31.
Moste. 10891-21

Dvosob. stanovanje
na Sv. Petra cesti 30, v
1. nadst. oddaj za ju-
nij. Ogled od 9. do 12
ure. 10945-21

Štirisob. stanovanje
komfortno oddaj za ju-
lij ali po dogovoru. Gro-
harjeva 22, Mirje. 10910-21

V vili
na Aškerčevi cesti od-
daj s 1. junijem ali 1.
julijem komfortno stan-
ovanje 4 sob z halo in
centralno kurjavo. Istom
prodaj. Jutra pod »Mir-
no«.
10869-21

Dvosob. stanovanje
v centru takoj oddaj.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »650 dine«.
11016-21

Trisobno stanovanje
z vsemi pritlikinami v
visokem pritliku oddaj
za avgust. Vprašaj.
te od 1. V. dalje v Je-
senkovi ul. 2. 11009-21

Dvosob. stanovanje
s kabinetom oddaj za
avgust. Celovška 105.
11006-21

Stanovanje
dveh sob, kopalnice, tak-
oj oddaj. Slika, Kne-
za Kocija 3, poleg sta-
re mitnice, oziroma po
staje cestne železnice.
11005-21

Parcelo
v Ročni dolini in dru-
go poceni prodaj. Real-
teta pisarna Tribuč,
Tržaška cesta 42, telefon
26-05. 11064-20

Kupim parcelo
500 kvadr. m ali hišo -
donosno do 30.000 din.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Brez posre-
dovalca 222«.
11047-20

Hišo
z lepim vrtom v Ljubljani
Funkova ulica 27 (Štočice)
ugodno prodaj, event. za-
menjam. 11115-20

Prodaj hišo
dvonadstropno. Podgora
št. 10 & Vid pri Ljub-
ljani. 11123-20

Enonadstropno hišo
enonadstropno, ob glavni
Celovški cesti, pripravno za
vso obrt in stanovanje
na lepi solčni legi, zraven
lep vrt, za kajanje, le nekaj
gotovine. Drugo po dogo-
voru. Naslov v vseh pos-
lovalnicah Jutra. 11121-20

Donosno hišo
v Ljubljani, prodaj. Mož-
nost prevzema hipotek. Le-
gavice, Franjo, realiteta
pisarna, Ljubljana, Erjavče-
va 42, telefon 23-81. 11108-20

Enonadstropna vila
nova, tristanovanska, u-
godno napredaj. Po-
nudbe na ogl. oddel. Jutra
pod »Bledrag 74«.
11072-20

Prodaj gostilno
z lepim gostilniškim in
zelenjadnim vrtom in
gospodar. poslojem na
prometnem kraju. Pre-
vzemem tudi kmetijsko
bipoteko. Trzno, Ptuj-
ska c. 87, Maribor. 11090-20

Prehrana
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifreski 17 din

Mlado dekle
sprejem popolnoma za
svojo kot lastno hčer, v sta-
nosti od 10 let naprej. Pred
nost imajo brez staršev
in sorodnikov. Ponudbe na ogl.
odl. Jutra pod »Največja
gadu pod »Dobra bodoč-
nost«.
8628-14

Stanovanje
dveh večjih sob s pritli-
kami, oddaj boljši stranki
za konjski par brez otrok za av-
gust. Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Največja
gadu pod »Dobra bodoč-
nost«.
8604.

Trosob. stanovanje
iše višji državni funk-
cionar za 1. avgust. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Točen plačnik«
10758-21a

Štirisob. stanovanje
v centru mesta, kom-
fortno isčem za takoj
ali 1. avgust. Naslov v
vseh posloval. Jutra.
10905-21a

Enosob. stanovanje
s kopalnico ali dvosob-
no s pritlikinami pod
enim ključem isče dvo-
članska družina za av-
gust. Ponudbe pod »Gre-
dica« na ogl. oddel. Ju-
tra. 10793-21a

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Enosob. stanovanje
oddaj boljši stranki
na Vodovodni 39. 10761-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddaj s
1. junijem ali takoj na
Celovški 112. 10757-21

Dvosob. stanovanje
veliki prostori, vse pritli-
ke, sončno, moderno, v 1.
nadstropju vile oddaj ma-
li družini za 1. avgust. Po-
nudbe pod »Krima na ogl.
odl. Jutra. 10932-21

Prazno sobo
in kabinet, primerno tudi za
pisarno oddaj za ju-
lij. Slomnikova 14-1. 10900-23

Solčno mirno sobo
v centru oddaj s 15.
majem stalni in solčni
očet. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 10884-23

Dve prazni sobi
v centru, pripravljeni tu-
di za pisarno, takoj oddaj.
Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 11003-23

Opremljeno sobo
solčno, oddaj s 1. junija
Kavčič, Rožna dol. c. X-4.
11029-23

Dva sestanovalec
sprejem, Zorman, Stari trg
32, II. nadst. 11126-23

Elegantno sobo
s kopalnico, oddaj boljši
šemu gospodu v centru.
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 11070-23

Sobo
s posebnim vzhodom, oddaj
Ljubljana, Cesta 29, okt.
(Rimska cesta) št. 5, pri-
čišče, desno. 11043-23

Opremljeno ali
prazno sobo
zračno, mirno in snažno,
z balkonom, takoj oddaj
en ali dva osebama. Tavcar-
jeva ulica 3-III., levo. 10770-23

Opremljeno sobo
s strogo posebnim vho-
dom oddaj s 1. majem
Cesta v Rožno dolino
št. 18. 10736-23

Solidno
sostanovalec
s hrano ali brez spre-
jem. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 10794-23

Opremljeno sobo
čisto, zračno oddaj so-
odnemu gospodu. Alek-
sandrova cesta 7, II. nad-
levo. 10838-23

Prazna soba
v centru, oddaj solčni
očet. Ponudbe na ogl.
odl. Jutra. 10861-23

Opremljeno sobo
s štedilnikom, I. nadst.,
oddaj takoj mirni stranki.
Vodnikova 35. 11124-23

Na stanovanje
sprejem gospodini kot
sostanovalec z vso opre-
mo. Poljanski asip 10. II. a.
11128-23

Sobe išče
Beseda 1 din, davek 3
din, za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifreski 17 din

Čisto sobo
s štedilnikom ali sobo s ku-
hinja, iščem za osebo,
za zela mirno žensko. Na-
slov pustiti v ogl. oddel.
Jutra ali pod šifro »Mirna
ženska«. 10816-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Sobo
lepo opremljeno, dohod
s stopnišča, pri boljši
družini, išče soliden, ve-
liko odošen gospod za
meseč junij ali julij. Po-
nudbe na ogl. oddel. Ju-
tra pod »Zlati maj«. 8369-23a

Zgodnje pomladne gobe

Letošnja suha pomlad je zadrževala razvoj prvih gob. Kakor brž pa se bo po zadnjem deževju zemlja spet zadostno ogre- la, bodo prodrele prve pomladne gobe.

Med najzgodnejšimi gobami so smrčki ali mavri in hrčki. Oboji se dobe pri nas večkrat že v marcu. Navadni gobarji pri nas hrčkov sploh ne poznajo, temveč jih smatrajo tudi za smrčke.

Smrček ali mavrahov (lat. morchella) je več vrst: 1) koničasti ali šiljasti smrček (morchella conica), 2) navadni ali okrogli smrček (morchella esculenta), 3) kapčasti ali turški smrček (morchella rimosipes), 4) visoki smrček (morchella elata), 5) zvončasti smrček (morchella semilibera).

V naših krajih je najčeseša prva vrsta, to je koničasti smrček, ki rase po pečce- nih pašnikih, ob robu njiv, a tudi po pe- ščenih svetlih gozdih, posebno borovih. Klobuk je črnkastorjave barve s podol- gastimi jamicami. Drugi smrček naših krajev, toda redkejši kot prvi, je okrogli

Zveploglavka

smrček, ki je dosti večji ter je na teme- zu zaokrožen. Barve je rumenostive ali sledorjave. Se redkejša je tretja vrsta, kapčasti ali turški smrček, ki je najmanj- ši med smrčki. Klobuk ima obliko oreha ali drobne čebule in je olivnozeleno bar- ve. — Zadnji dve vrsti, visoki in zvonč- sti smrček sta pri nas zelo redki.

Tudi hrčki (lat. helvella) je pri nas več vrst. Podobni so nekoliko smrčkom, toda klobuki sestoje iz razcefranih, na vse strani vijugastih krp razne barve in oblike. Najbolj znane so sledeče vrste: 1) navadni hrček (helvella (gyromitra) esculenta), 2) orjaški hrček (helvella gigans), 3) češki ali zvončasti hrček (verpa bohe- mica), 4) jamičasti hrček (helvella la- cunosa), 5) škofov hrček (helvella infu- la), 6) jesenski hrček (helvella crispa). — Pri nas je najbolj razširjen prvi hr- ček, ki je tudi najzgodnejši. Vsi starejši goboslovci navajajo to gobo v svojih knji- gah za užitno in prav dobro, a zadnje čase je postala sumljiva, ker so se pone-

Majnikova kolobarnica

kod v Nemčiji primerili slučaj zastrup- ljenja, toda ne povsod in ne pri vseh uživ- alcih. Vsekakor pa je potrebna previdnost pri vseh hrčkih in smrčkih (ker jih na- vadni nabiralci sploh ne ločijo). Vse te go- be imajo več ali manj ostro kislino, ki je vsak želodec ne prene brez škode. Zato se naj sveži hrčki in smrčki vedno preku- hajo ali vsaj poparijo in voda odlije, če- tudi pri tem gobe izgubijo dosti na do- brem okusu. Posušeni smrčki kakor hr-

Poljski kukmak

čki pa so vsi dobri. Trgovci jih plačujejo dražje kakor posušene gobane. Kolobarnice (tricholomae) rasejo navad- no v vrstah ali polkrogih, od tod jim ime. Vseh kolobarnic je kakih 80 vrst. V apri- lu ali v maju se pri nas pojavita dve vr- sti: majnikova kolobarnica ali jurovka (tricholoma gambosum) in mala jurovka (trich. graveolens). Prva ima klobuk na- vadno v obliki podkve ali pa je sploh ve- gasto izobličjen. Barve je sledorjume. Mala jurovka je dosti manjša, ima pra-

vilno obliko in je rjavkasto sive barve. Obe vrsti dobimo navadno že v drugi po- lovici aprila (sv. Jurij je 24. aprila), na- to pa tja do julija na travnikih in pašni- kih, v sadnih vrtovih in ob robovih goz- dov, toda le redko v gozdovih samih. Ma- la jurovka rase vsako pomlad tudi v Ti- volskem parku. Obe gobe sta prav dobri.

Kukmak ali šampinjoni (lat. psalli- otae). Teh plemenitih gob imamo pri nas tri vrste: poljski, travniški in gozdni. Iz- med teh se dobi poljski kukmak (psalli- ota campestris) na solčnih krajih že meseca maja. Barve je umazanobe. Vsi kukmaki so pod klobukom (lističi) izra- zito rožnate (meane), na starost pa čoko- ladne barve. Po tem jih prav lahko raz- ločujemo od belega strupenega kukmaka (amanita phalloides), ki je na jhuja stru- penjača, a ima vedno bele lističe. — Užit- ne kukmake štejejo med najlahtnejše gobe, ki se dajo tudi umetno gojiti v pri- pravnihi kletih.

Mokarica ali silvarica (clitopilus pru- nulus) je tudi belkasta platičarka, ki se po- javi že meseca maja, nato pa do jese- ni. Goba ima izrazit duh po škrobu ali sveži moki in je prav okusna. Rase po gozdnih travcih, pašnikih, a tudi po sa- dnih vrtovih.

Štorovke. Po starih drevesnih panjih in koreninah dobimo izmed mnogih štorovk dve vrsti že sedaj: 1) navadna štorovka ali jelsevka (pholota multabilis) in 2) žveplogavka (hyphoona fasciculare). — Navadna štorovka je prav dobra goba. Barve je cimtovorjave, lističi pa so ble- dorjavi. Robovi klobučkov so navadno vo-

Navadna štorovka

deni. — Žveploglavka je žvepiorumene barve. Iste barve so tudi lističi v mlado- sti, na starost pa so zelenkastočrni. Ta štorovka ni užitna zaradi grenkega oku- sa. Dolgo časa so jo sploh smatrali za strupeno.

Gobani (boletus)

Pri ugodnem vremenu t. j. pri zadostni vlagi in toploti se pojavijo meseca maja že tudi splošno znani užitni gobani ali jur (boletus edulis) in njegov ožji sorodnik bronasti goban (boletus aereus), ki ga imenuje naše ljudstvo kratko črni jurček. A. B.

Javna sodna dražba

zaloge manufakturnega blaga, damske kon- fekcije, krzna kakor tudi inventarja se vrši 3. maja t. l. ob 14. uri v Ljubljani, Selen- burgova št. 6 v trgovini »MOIKO«.

Podrobne informacije pri konkurznem upravitelju dr. Jernejčič-Frian, Miklošičeva cesta št. 4.

CONTINENTAL

mesечно po Din 200; za državne uslužbence po Din 100.—

Ivan Legat, LJUBLJANA, Prešernova 44. MARIBOR, Vetrinjska 30.

Klišije ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA 33. 1/2. 1/2. 1/2. 1/2.

Na prisilni dražbi

ki bo dne 13. maja 1939 ob pol 9. dopoldne pri sodišču v Ljubljani, soba št. 16, bo

naprodaj nova trinadstropna hiša

z vrtom v Dev. Mariji v Polju št. 136. Cenilna vrednost je 322.885 Din, najnižji ponudek 215.257 Din. Kavcija 32.289 Din. Interesenti se vabijo!

Iščemo dobro uvedenega

PROVIZIJSKEGA POTNIKA

za znan artikel. Rajon Dravska banovina. Prednost imajo oni s šoferskim izpitom. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod: »Dobro vpeljan in zmožen«.

RAZGLAS

Mestna podjetja Maribor, razpisujejo za pošiljke svojih podjetij izvrševanje

carinsko-posredniških in spedijskih poslov.

Podrobne informacije dajo Mestna podjetja Maribor, Orožnova ul. 2/I, kjer naj se oddajo tudi ponudbe do 8. maja 1939.

Mestna podjetja Maribor

U S N J E

IZ TOVARNE

INDUS

NA VELIKO IN MALO

PO NAJNIZJIH TOVARNIŠKIH CENAH

samo v Ljubljani, Fügnerjeva ul. 3 (prej Škofja ulica)

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali ob smrti naše ljubljene tete, sestrične, gospodične

FANČI POKLUKAR POSESTNICE NA DOBRAVI IN BREZOVICI

ter jo spremili na njeni poslednji poti, prisrčna hvala. Pred vsem se zahvaljujemo g. p. dr. Gv. Rantu za tola- žilne obiske, g. župniku J. Klopčiču za poslednjo duhovno tolažbo in g. dr. F. Pucu za požrtvovalno skrb v dneh njene bolezni. Iskrena hvala gasilski četi iz Dobrave, darovalcem cvetja, ter vsem, ki so jo v času njene bolezni tolažili ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Vsem najiskrenejša hvala.

DOBRAVA, dne 30. aprila 1939.

ZALUJOČI OSTALI

Kdor oglašuje ta napreduje!

Nenadoma je danes umrl naš ljubljani soprog in predobri oče, brat, svak, zet in stric, gospod

Zlatnar Franjo

VISJI SVETNIK GENERALNE DIREKCIJE DRŽAVNIH ŽELEZNIC

Pogreb bo v ponedeljek 1. maja 1939 ob 10. uri dop. v Beogradu iz kapele na pokopališče.

Beograd, Ljubljana, Volčjadraga, 29. aprila 1939.

Žaljuči: KATICA, soproga; MILAN, SAVO, sinova; rodbine: ZLATNAR, TUREL, KOMJANC.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan- cem, da nas je danes, dne 29. aprila t. l. previdena s tolažili sv. vere za vedno zapustila in mirno v Gospodu zaspala naša ljubljena sestra, teta, oziroma svakinja

MARGARETA PODKRAJŠEK

Pogreb predrage pokojnice bo v ponedeljek, dne 1. maja t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Stari trg 28, na pokopališče k Sv. Križu. Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

LJUBLJANA, dne 29. aprila 1939.

Žaljuči rodbine: ALEXANDROVITS, SMOLIČ

Naznanjamo, da smo

otvorili 1. MAJA CVETLIČARNO

v Novem Mestu, v bivšem lokalni lekarni — ter se za cenjeni obisk najtopleje priporočamo

Cvetličarna Svete—Korzika

OBČINA TRBOVLJE. Štev. 2606/45-39.

Trbovlje, dne 28. aprila 1939.

RAZPIS

Občina Trbovlje, srez Laško, razpisuje na podlagi sklepa občinskega odbora z dne 16. novembra 1938, v smislu čl. 86. do vštete 98. zakona o državnem računovodstvu v skrajšanem roku 15 dni na dan 15. maja 1939 ob 11. uri dopoldne v občins- kem uradu v Trbovljah (soba št. 3)

javno pismeno ponudbeno licitacijo

za oddajo del:

1. Toplovodne centralne kurjave,
2. Instalacijo vodovoda

za zgradbo »Občinskega doma« v Trbovljah.

Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobe proti plačilu naprav- nih stroškov med uradnimi urami in gradbenem oddelku občinskega urada (soba št. 7) v Trbovljah.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z bese- dami) na znesek uradnega proračuna za zgoraj navedena posamezna dela.

Kavcija, ki znaša za tuzemce 5%, za inozemce pa 10% od vsote, uradnega proračuna, je položiti najkasneje do dne 15. maja 1939 do 10. ure pri občinski blagajni v Trbovljah.

V slučaju, da prva licitacija vsled nezadostnega števila ponud- nikov ne bi uspela, se bo vršila druga licitacija, v skrajšanem roku 10. dni, t. j. dne 25. maja 1939 ob isti uri in na istem mestu ob vsakem številu ponudnikov.

Ostale podrobnosti razpisa so razvidne iz razgleda, ki je nabit na občinski deski v Trbovljah.

ZAHVALA

Vsem tovarišem in znancem našega dragega

LENKA

ki so našega ljubljence spremili na poslednji poti in mu v slovo dali cvetja in sočutnih besed se zahva- ljujemo.

Ljubljana, 29. aprila 1939.

Rodbina OBLAK

Naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naša dobra sestra, teta in svakinja, gospodična

IVANKA ROSENBERGER POSESTNICA

dne 28. aprila zvečer, po kratki bolezni nenadoma pre- minula v 67. letu starosti.

Pogreb blage pokojnice bo dne 30. aprila 1939, ob pol 18. uri izpred hiše žalosti na mestno pokopališče. Novomesto, Graz, dne 29. aprila 1939.

Žaljuči ALOJZIJA CERK roj. ROSEBERGER, sestra — in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda

Josipa Janežič star.

smo bili deležni toliko odkritosrčnega sočutja, da nam je nemogoče vsakemu posebej izrekat zahvalo, zato se tem potom najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami. Prav posebno zahvalo pa izrekamo častiti duhov- ščini, zdravnikom gg. dr. Popovu in dr. Mušiču, vsem darovalcem prekrasne cvetja, vsem govornikom za tolažilne poslovinne besede, Pevskemu društvu Bizeljsko, za ganljivo petje, Sokolskim društvom Bizeljsko, Brežice in Sv. Peter, Prostovoljni gasilski četi Bizeljsko za častno stražo in spremstvo, godbi Gasilske čete Kapele, vsem lovskim tovarišem, občinski upravi Bizelj- sko, šolskim vodstvom Staravas in Bizeljsko, ravnateljstvu in uradništvu Trboveljske premogokopne družbe, ter vsem ostalim, ki so nam ob slovesu od nepozabnega pokojnika lajšali naše gorje.

BIZELJSKO, dne 29. aprila 1939.

Globoko žaljuči ostali

Umrila je naša ljubljena

VIDA

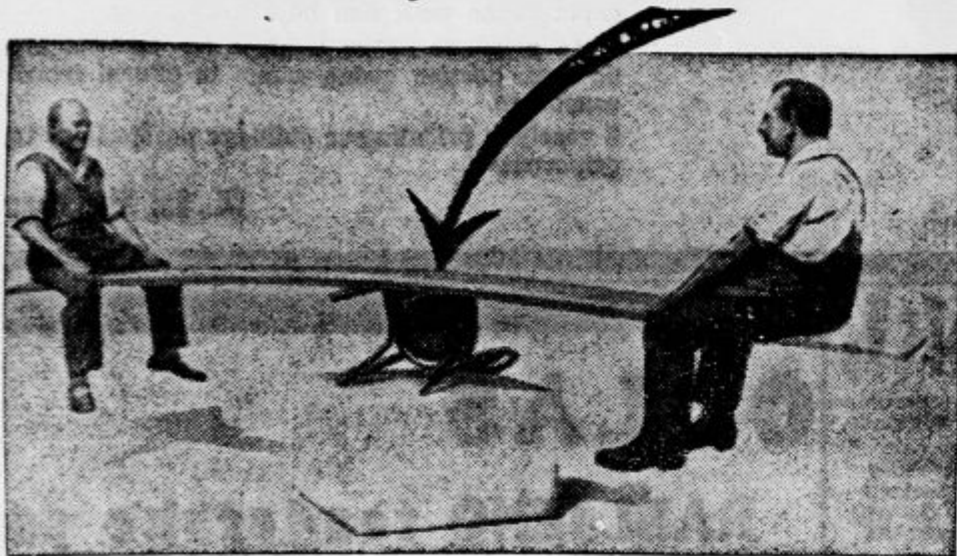
Pogreb naše nepozabne bo v nedeljo, dne 30. aprila ob 16. uri, izpred mrliške veže Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 29. aprila 1939.

Rodbine: Mlakar, Turk, Fabjan, Slokan in ostalo sorodstvo

STOLE

izdržljive takole

In ostalo pohištvo **SAMO** iz specijalne tovarne upognjenega pohištva

THONET-MUNDUS D.D. Varaždin

Za: kavarne, gostilne, hotele, terase,
kinematografe, pisarne, šole
in zasebna stanovanja

Zahtevajte v vseh trgovinah s pohištvom izključno

ORIGINAL »THONET« STOLICE

LUKSUZNA PALAČA nasproti SLAVIJE
petnadstropna hiša, z 18 razkošno komfortirani
mi stanovanji po 1, 2 in 3 sobe z luksuznim
komfortom. Keramika, kamen, teranova in mar-
mor krasi to izredno lepo palačo, ki donosa si-
gurno rento letno 268.000 din. Za nakup palače
je potrebno v gotovini din 1.500.000 in prevzem
hipoteke 500.000. To je ena najlepših in najmo-
dernjših palač v tem kraju.

PALAČA na sami SLAVIJI
Pritličje in 4 nadstropja z 16 razkošno urejenimi
stanovanji po 1, 2, 3 in 4 sobe z vsemi potrebni-
mi pritlikinami, moderno urejenimi. Renta din
160.000. Cena din 1.650.000; odbije se hipotekarni
dolg 500.000 din.

PALAČA do same Kr. Aleksandra ulice
Najmodernejša zgrajena in urejena, z lokali in
razkošnimi stanovanji po 1, 2 in 3 sobe z vsemi
potrebnostmi. Renta din 160.000. Cena din
1.320.000; odbije se dolg din 400.000 Hip. banke.

PALAČA ZA RENTO
nasproti tehnične fakultete
Sodobno zgrajena iz prvovrstnega materiala s
stanovanji po 1, 2 in 3 sobe in vsa ostala potreb-
na oprema. Renta din 129.000 letno. Cena
1.150.000 din; odbije se dolg hipotekarne banke
din 250.000.

Zgoraj omenjene objekte prodaja
»AVALA«,
Beograd, Pašićeva 5/L — Telefon 23-8-30
(vhod iz male ulice).

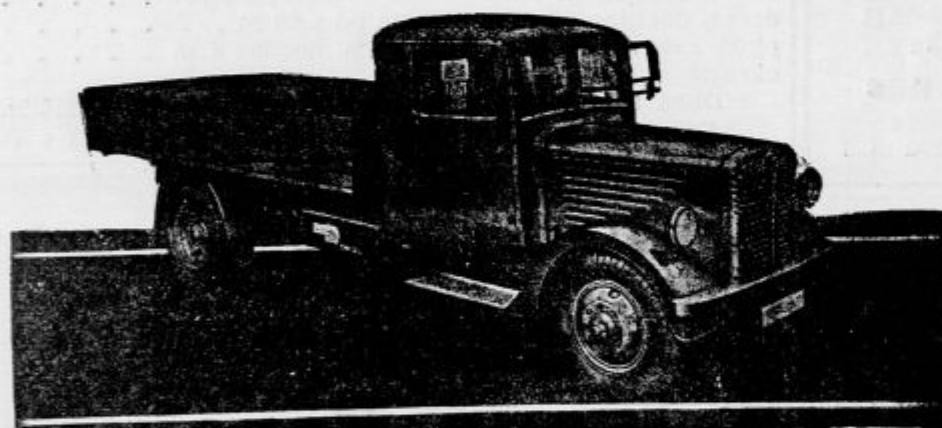
ZAHTEVAJTE BESPLAČNI CENIK
HÖHNER
NAJPODPOLNEJŠE
HARMONIKE
SVETA
GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

Mlečni Izdelki

SIR TRAPIST
ČAJNO MASLO
SLADKI NAVADNI SIR
KVALITETNO NAJFINEJŠE
pri

Prvo zagrebačko higijensko
centralno mlekarstvo
IVAN HORVAT

ZAGREB, Illica 9 — Telefon 22-332

BÜSSING-NAG

**DIESELOVI TOVORNI AVTOMOBILI
IN AVTOBUSI**

NOVI TIPI 1939

GLAVNO ZASTOPSTVO

„AUTOPRODAJA“

ZAGREB, Varšavska 2 — Telefon 23-012

Obiščite nas na zagrebškem sejmu!

MARKOVE KAPLJICE

so že 150 let preskušene in kot najboljšje zdravilo priznane kapljice
za želodec, zoper bolečine, napetost, pomanjkanje teka itd. —
1 steklenica din 22.—. Ako ste bolni na želodcu, pišite takoj na:

GRADSKA LJEKARNA

Ogl. Reg. S. Br. 1900-1935

ZAGREB — Gornjigrad 5.

... dokler ga ni primerjala
z Radion belo bluzo!

Vsaka žena pere na svoj način. Vendar pa se boste
tudi Vi takoj prepričali o dobrih lastnostih Radiona,
če primerjate navadno prano perilo s perilom,
pranim s Schichtovim Radionom. Radion odpravi vso
nesnago. Pri kuhanju v raztopini Radiona se tvori
kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi perilo in na
ta način temeljito odstrani vso nesnago. Tako je
Radion belina pojem popolne čistote, uspeh pranja
pa Radion belo perilo.

SCHICHTOV

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

Otroški vozički
najnovjših modelov

Dvokolesa,
motorji, triciklji

Šivalni stroji
pogrešljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

TRIBUNA: F. RATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

PREKO ŠTIRI MILIJONE
GRITZNER šivalnih strojev
JE V UPORABI

GRITZNER ŠIVALNI STROJI
SE DOBJO V VSEH BOLJ-
ŠIH TRGOVINAH S ŠIVALNI-
MI STROJI

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO
EM. FISCHER, ZAGREB, Palmotićeve 82
Veletrgovina dvokoles, motociklov in šivalnih strojev

Morana Regenerator

Jamčimo, osivelim lasem takoj povrne prirodno barvo in sijaj!

Takoj ustavi izpadanje las, odpravi prhljaj in vse kožne neprijet-
nosti. Jači in krepi koren, a lasje, porastejo tudi na plešastem
mestu. — Dobi se v vseh odgovarjajočih trgovinah. — Pošljamo po
povzetju, cena veliki steklenici z ometom in poštino vred din 50.—
S. br. 17274 god 1937 MORANA — SPLIT

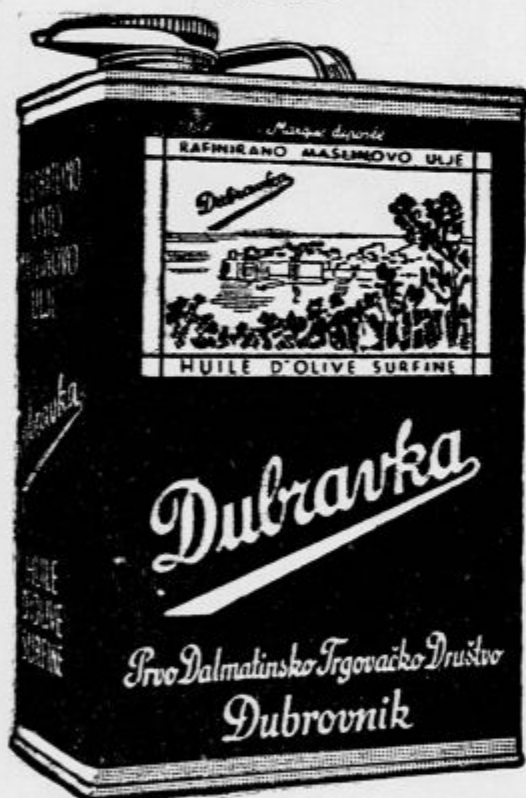
Goldnerjevi
masarški
aparati

BRATJE GOLDNER
BEOGRAD

IZVEŠAJE PROSEKKE

Osnovano 1906

RAFINIRANO MASLINOVO OLJE

Dobi se v vseh boljših trgovinah

Ksilolitni tlak

je najkvalitetniji in sodobni tlak za kuhinje, kopalnice, trgovske lokale, tovarne itd.

Iskate ga:
Material

trg. dr. z o. z.
LJUBLJANA, TYRSEVA C. 36/b.
Telef. 27-16. — Brzjavlj. »Material«.

ŽOLČNI KAMENČKI

Znam SALVAT ČAJ proti žolčnim kamenom in boleznim žolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku Lekarna pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17. — Zastonj pošljemo prospekte o zdravljenju.
O. r. s. br. 27870-1936 Rn 3487

NAJVEČJI UŽITEK VAM BODO NAPRAVILE

LUDWIG HARMONIKE

Ludwig-harmonike so najboljše in v resnici poceni — Zahtevajte takoj prospekt od generalnega zastopstva

RUDOLF HROVAT — ZAGREB
Ilica 49 — Palača Matice hrv. obrtnika

OBIŠČITE MEDNARODNI SEJEM V BUDIMPEŠTI

od 28. aprila do 8. maja t. l.

Vozne olajšave za jugoslovenske obiskovalce: na naših in madžarskih železnicih 50% popusta vozne tarife. Popusti veljajo za prihod: od 18. aprila do 8. maja — za odhod od 28. aprila do 18. maja.

Poblizja pojasnila: Uradni Putnika.

HIGIJENSKA GUMA

DOMAČ IZDELEK

V vseh strokovnih trgovinah, gospod...

KOLESA

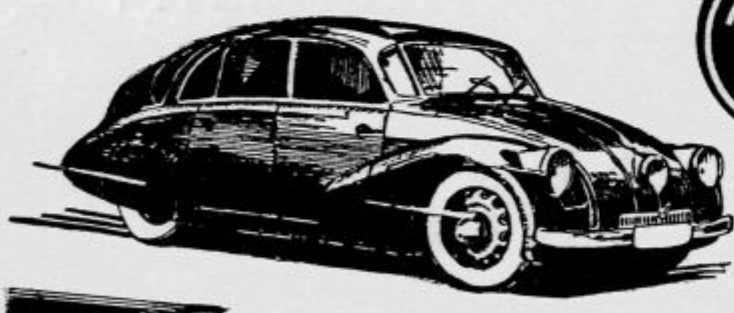
kupite dobro in poceni tudi na obroke pri

H. SUTTNER, Ljubljana

Brezobremen ogled! Aleksandrova 6.

ZAGREBŠKI SEJEM

KONCERTNI PAVILJON

TATRA TIP 87 8-cilindrski zračno hlajeni, zadaj vgrajeni motor 75 HP. Čisto aerodinamična limuzina s 5—6 sedeži, maksimalna brzina 160 km na uro. Poraba bencina vsega 14 litrov na 100 km. — TATRA TIP 54b 4-cilindrski zračno hlajeni motor 25 HP. — Znamo sošine izdelave.

PETOVAR LAVOSLAV — TATRA-AUTO
ZAGREB GAJEVA ULICA 22. 28 TELEFON 11-17

KRAJEVIČEVA (Dr. SETZERJA)

Novo-Vukovarska pomada

1894—1939 Menadžirka za polepšanje, super sončne in jetne pege, super sojedne in prišt. S stalno uporabo ohranijo tudi starejše dame mladosten izgled in gladko polt. — Edino pristna s niko izdelovalca.

LEKARNA KRAJEVIČ, VUKOVAR.

ŽVEPLO

za vinogradnike, steti, najboljše, najcenejše — dostavlja kamorkoli

IMPORT — SUŠAK
STROSSMAJEROVA 5.

2 lokomobili na vročo paro

enocilindrski stroj na hpuh (Anspuffmaschine) 1928 »Ester« 130 HP 44 m² grelne površine z Gefia Mulden-Rost Vorfeuerung in ventilatorjem prodamo 1 lokomobil »Asaman & Stockert« enocilindrski stroj za vročo paro s kondenzatorjem 170-200 HP, 81 m² grelne površine z »Postische Wandrost-Vorfeuerung in ventilatorjem. Pismene ponudbe pošliti pod broj »75.529« na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9.

FAZANSKA VALILNA JAJCA

vseh vrst divjih fazanov, 90% garancija, v vsaki množini dobavlja

Jugolov, Zagreb 1, pret. 72

TOVARNA VOLNENIH TKANIN ŽENSKIH IN MOŠKIH

(Streichgarn und Kammgarn) išče prvovrstnega

BARVARJA

ki je več vseh strok barvanja in beljenja finega blaga. Barva se volna, predivo, v komadih in na aparatih. Treba je biti tudi izurjen v pranju volne. Reflektanti, prvovrstni strokovnjaki, ki se razumejo na lepo barvanje, naj pošljejo obširne pismene ponudbe z navedbo plačilnih zahtev in dosedanjega zaposlenja pod broj »95.297« na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9.

Lep velik trgovski lokal v Celju

na Glavnem trgu se takoj odda. — Vprašati pri Faninger, Glavni trg 8, Celje.

Mojstra za grebenanje

(Krempelmeister)

sprejmemo za predilnico grebenane volne, ki prede za lastno tkalnico (Streichgarnspinnerei — Krempelsätze Hartmann) najmodernejšega sistema. V poštev pridejo samo prvovrstni mojstri, dobro verzirani v polvolnenem in volnenem predivu, v predivu za industrijo in za pletenje. Nastop takoj. Samo najboljše moči z dolgoletno prakso naj pošljejo ponudbe z navedbo plačilnih pogojev in dosedanje prakse pod broj »52.977« na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9.

Stroje za obdelavo lesa!

t. j. za mizarstvo, kolarstvo itd. ter žaglene naprave dobavi slej ko prej v najboljši izvedbi trdka

PETER ANGELO, d. z o. z.
LJUBLJANA — MIKLOŠIČEVA 30
(Vhod Pražakova 8-1)

Prvovrstnega manipulanta za volno

(Wollmanipulant)

sprejme tovarna volnenih tkanin srednjega in finega genrea za svojo predilnico glajene preje (Streichgarnspinnerei). V poštev pridejo izključno najboljši strokovnjaki z daljšo prakso in izkušnjami v tovarni iste vrste. — Samo gospodje z odgovarjajočimi sposobnostmi naj pošljejo ponudbe z navedbo plačilnih zahtev in dosedanjega zaposlenja pod broj »25.979« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Ob vsaki priliki — se spomnite

da so »Jutrovi« »Mali oglasi« Sloveniji najuspešnejše, največje in najhitreje posredovalnica za stisne vse vrste, za prodajo in nakup vseh stvari, za nepremičnina, lokala, podjetja, kapital, patente in za vse drugo

Obvestilo

Svoje cenjene goste vjudno obveščam, da bo od jutri naprej moja restavracija

v hotelu „Bellevue“

zopet redno vsak dan odprta.

Naša priznana dobra kuhinja ter izborna prijava bo cenj. gostom vedno v lepi in okusni izbiri na razpolago.

Z veseljem pričakujemo obilnega poseta in se toplo priporočava.

K. in P. Šterk

Moški,

ki trpite na seksualni

nevrstnosti odnosa

impotenci,

nezadostni funkciji

spolnih žlez, duševni

depresiji, poskusite

OKASA

100 tablet 220 dinc

ki so jih mnogi zdrav-

niški prekusili in so kot

hormonski preparat

odobreni.

Pošljamo direktno in

poštne prosto

Lekarna Mr. Rožman,

Beograd, Terazije br. 5.

Reg. S. br. 5732-1934

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

POSREDOVANJE V PROMETU

MOGLAS

RABLJENO tendersko parno lokomotivo, 140—160 HP jakosti za kolosek 76 cm, bi kupili za naš rudnik Ljubijo.

Lokomotiva mora biti za mokro paro, osi vezane v »D« spoju z jeklenim kotlom, dimenzioniranim za črni premog. Teža lokomotive cca 17-18 ton, v pogonu 22-23 ton. Lokomotiva mora imeti tender za premog in vodo primerne velikosti za 40—50 km vožnje. Polumer najmanj 50 m krivine.

Lokomotiva mora biti sposobna, da takoj vozi s polno obremenitvijo i naprej i nazaj, da je kompletno opremljena z vsemi potrebnimi armaturami in aparati.

Lokomotiva mora biti opremljena z lokomotivsko kotlovsko knjigo izdano od Jugoslovenskih državnih železnice.

Ponudbe z definitivnimi cenami, točnim opisom in načrti poslati do 15. maja t. l. direkiji rudnika Ljubija, Vrbaska banovina.

Otroške vozičke

Kolesa

športne predmete najugodnejše kupite

MIKLOŠIČEVA C. 20

DOBAVA LESA

Podpisani odbor sprejema ponudbe za dobavo smrekovega in jelovega lesa III. in IV. vrste žagoodpadajoče brez gnile in loma — franko vagon nakladna postaja.

Ponudbo je staviti po kubnem metru za vsako vrsto posebej; lahko tudi samo za eno vrsto in manje količine.

Rabilo se bo:

okroglega lesa od 15 do 19 cm premera, dolžine od 3 do 6 m	100 m ³
okroglega lesa od 20 do 24 cm premera, dolžine od 3 do 6 m	100 m ³
okroglega lesa od 25 do 35 cm premera, dolžine od 3 do 6 m	350 m ³
okroglega lesa preko 35 cm premera, dolžine od 3 do 6 m	50 m ³
tesane grede, razne dolžine po specifikaciji 8—24 cm	300 m ³
deske, debljine 25 m/m dolžine od 2.50 do 3.75	170 m ³
deske, debljine 25 m/m dolžine od 4.00 m	100 m ³
plahi, debljine 50 m/m in 40 m/m, dolžine 4 m	250 m ³
okrajci, deblji	5 vagonov.

Dobava bi se vršila postopno v teku leta po naročilu.

Odbor za gradnjo proge Črnomelj—Vrbovsko v Črnomlju.

ZAHVALA

Vsem, ki ste od daleč in blizu prišli, da ste našo drago in nepozabno mamico

Ivano Repolusk

spremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala. Vsem, ki ste jo obsuli s cvetjem, ki ste ustmeno ali pismeno izrazili sočutje ob nenadni izgubi drage, se zahvaljujemo iz vsega srca.

Posebno se zahvaljujemo gosp. župniku iz Sv. Jurja za tople poslovilne besede, zahvaljujemo se tudi gg. godbenikom Glasbenega društva železničarskih uslužbencev in gg. pevcem železničarskega pevskega društva »Drava« iz Maribora in prav vsakemu posebej priručna zahvala. Vaša velika ljubezen, spoštovanje in čast, ki ste ji izkazali, nam daje tolažbo ob tem težkem udarcu.

MARIBOR, SV. JURJ OB PESNICI, 29. IV. 1939.

Rodbine: REPOLUSK, SOŠNER, RANER, NAGLOST.

ZAHVALA

Ob prerani težki izgubi našega nepozabnega soproga, očka, brata, strica in svaka

dr. Mirka Potočnika

sreskega načelnika v Črnomlju

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ter dragemu pokojniku na katerikoli način lajšali trpljenje in mu izkazali čast in spoštovanje na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom dr. Štefanu Šobru in dr. Borisu Maleriču za njun nesebičen, požrtvovalen trud, da bi mu rešila dragoceno življenje, in preč. g. dekanu Pavlinu Binterju za zadnja tolažila. Iskrena zahvala vsem zastopnikom kr. banske uprave, sreskih načelstev in občin črnomeljskega okraja in mesta Kamnika. Najtopleje se zahvaljujemo sreskemu šol. nadzorniku Dragu Vončini, g. županu Klemencu in g. sreskemu načelniku dr. Hraščevu za njihove tople in iskrene poslovilne besede, nato cenj. uradništvo sreske uprave, učiteljstvo in šolski mladini, pevcem in godbenikom, gasilskim četam, sokolstvu in vsem ostalim društvom in združenjem, ki so v tako častnem številu spremili dragoga pokojnika na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem darovalcem cvetja in vencev in vsemu belokranjskemu ljudstvu, ki se je na tako ganih način poslovilo od svojega načelnika. Ohranite ga v blagem spominu.

Črnomelj, Kamnik, dne 29. aprila 1939.